

অন্বেষণ

দশম বছর ■ অষ্টম সংখ্যা ■ ছেপ্টেম্বর, ২০২৩

মালবের

চন্দ্রযান-৩ ব 'চন্দ্রজয়'

লালকিল্লাত ত্রিৰংগ নিচান

তাজমহল

চেলুলাৰ জেল

৯/১১ৰ আক্ৰমণ

বনবৌ

হোমী জাহাঙ্গীৰ ভাবা

অন্বেষণ

দশম বছৰ, অষ্টম সংখ্যা, ছেপ্টেম্বৰ, ২০২৩ চন

অন্বেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, A Monthly inhouse journal of Assam Jatiya Bidyalay,
Published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust
Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com
Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

২ চন্দ্ৰযান-৩ৰ 'চন্দ্ৰজয়'	২৮ ধনাইৰ অভিযান
■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা	■ প্ৰাণৱি ডেকা
৫ দেশ-বিদেশৰ খবৰ	২৯ শিৰা
■ কুশল গোস্বামী	■ বিৰিখ ক্ষত্ৰিয়
৮ খবৰৰ লেছেৰি বোটলা	৩১ আমাৰ দেশ
■ কুশল গোস্বামী	■ বৃষ্টি ডেকা
৯ চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ
বাৰে বিশেষ পৃষ্ঠা	৩১ ইতিহাস
১৫ মালৱেৰৰ পৰিচয়	■ বিৰিখ শৰ্মাচাৰ্য
■ নৱনীতা ৰায়	৩১ বিহু
১৭ চুড'কু	■ দীপশিখা নাথ
১৮ তাজমহল	৩২ Nohkalikai Falls
■ যুথিকা পাটোৱাৰী	■ Varasha Talukdar
১৯ সাগৰ চুক্তি	৩৩ Stories from World Classics
■ তুষণ গোস্বামী	■ Nisha Devi
২১ মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ	৩৪ Did You Know
■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন	■ Pallavi Dutta
২৩ ৯/১১ৰ আক্ৰমণ	৩৫ কুইজ
■ সুনিতা বৰুৱা	■ দীপাংকৰ কৌশিক
২৪ বনৰৌ	৩৬ স্মৰণীয় সময়, স্মৰণীয় ঘটনা
■ জুলি শইকীয়া	■ অপৰ্ণা দেৱী
২৫ ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক আঁচনিৰ পিতৃ হোমী জাহাংগীৰ
ভাৰা	৩৭ কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা
■ চন্দনা মেধি চৌধুৰী	■ জেনালী দেৱী
২৭ কালাপানীৰ জেল	৩৮ কাংগ্ৰা দুৰ্গ
■ জেছমিনা পাৰবিন	■ ৰঘুনাথ কুমাৰ
	৩৯ লালকিল্লাত ত্ৰিৰংগ নিচান
	■ জাহ্নৱী বৰুৱা

সম্পাদক : ডা° নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)
সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত
উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, ড° লিপিমণি দত্ত,
ডিম্পল তালুকদাৰ
ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

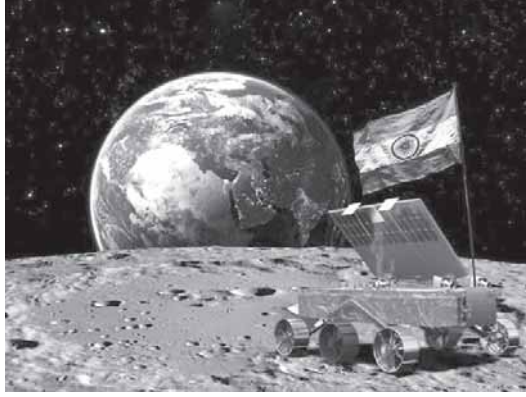
বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস
আলোকচিত্ৰ : জাহ্নৱী বৰুৱা
ছবি : কন্দৰ্প শৰ্মা
ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ
আৰ্হি পাঠ : কুলধৰ কলিতা
মূল্য : পঁচিছ টকা

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত,
অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

চন্দ্রযান-৩ৰ 'চন্দ্রজয়'

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

যোৱা ২৩ আগষ্ট, ২০২৩ত ভাৰতীয় সময়মতে সন্ধিয়া ৬:০৪ বজাত ভাৰতৰ তৃতীয় চন্দ্ৰাভিমুখী মহাকাশযান চন্দ্রযান-৩ৰ বিক্ৰম লেণ্ডাৰে পূৰ্বপৰিকল্পনা অনুসৰিয়েই চন্দ্রৰ দক্ষিণ মেৰু অঞ্চলৰ চন্দ্রপৃষ্ঠ স্পৰ্শ কৰিলে। ইয়াৰ ফলত চন্দ্রপৃষ্ঠত কোনো যানক

প্রথমটো সফল অভিযানৰ ফলশ্ৰুতিৰূপে ১৯৫৯ চনৰ ১৪ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে ছোভিয়েট ৰাছিয়াই উৎক্ষেপণ কৰা 'লুনা-২' মহাকাশ 'প্ৰ'বে' চন্দ্রৰ পৃষ্ঠত আঘাত কৰিলে। ৰাজনৈতিক প্ৰতিদ্বন্দ্বী ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰ এই সফলতাই আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰক ঈৰ্ষান্বিত কৰি

'মসৃণ অৱতৰণ' (soft landing) কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত বিশ্বৰ চতুৰ্থ দেশ হিচাপে পৰিগণিত হ'ল। ইয়াৰ আগতে কেৱল আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ছোভিয়েট ৰাছিয়া আৰু চীন দেশেহে চন্দ্রত কোনো মহাকাশযানক মসৃণ অৱতৰণ কৰোৱাবলৈ সক্ষম হৈছিল। আনহাতে চন্দ্রৰ বিপদসংকুল দক্ষিণ মেৰু অঞ্চলত চন্দ্রযান-৩ক মসৃণ অৱতৰণ কৰোৱাই আৰু ৰোভাৰ যান নমাই এই অঞ্চলত এনে কাম কৰা বিশ্বৰ প্ৰথম দেশ হিচাপে ভাৰতে আন এক অনন্য কৃতিত্ব অৰ্জন কৰিলে।

আমাৰ বিশ্বৰ পৰা চন্দ্র অভিযান

১৬০৯ চনত নিজে এটা টেলিস্ক'প সাজি 'গেলিলিঅ' গেলিলিয়ে চন্দ্রক ভালদৰে নিৰীক্ষণ কৰাৰ আগলৈকে মানুহে চন্দ্রক খালী চকুৰেই চাই আহিছিল। গেলিলিয়ে তেওঁৰ টেলিস্ক'পেৰে চন্দ্রত থকা পাহাৰ আৰু গছৰবোৰো দেখা পাইছিল।

গেলিলিঅ'ৰ পৰ্যবেক্ষণৰ প্ৰায় চাৰে তিনিশ বছৰৰ পাছত ১৯৫৮ চনৰ আগষ্ট আৰু ছেপ্টেম্বৰ মাহত 'পায়নিয়াৰ-অ' আৰু 'লুনা ই-১'ৰ দুটা ব্যৰ্থ অভিযানেৰে চন্দ্রলৈ মানুহৰ অভিযান আৰম্ভ হৈছিল। ১৯৫৯ চনৰ জানুৱাৰীত 'লুনা-১' আৰু মাৰ্চত 'পায়নিয়াৰ-৪'ৰ অভিযান আংশিকভাৱে সফল হ'ল। তাৰ পাছত চন্দ্রলৈ

তুলিলে আৰু তেওঁলোক সফল চন্দ্র অভিযানৰ বাবে উঠি-পৰি লাগিল। তাৰ মাজতে ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰে আন এক মহাকাশযান 'লুনা-৩'য়ে ১৯৫৯ চনৰ অক্ট'বৰত চন্দ্রৰ আমি নেদেখা ফালটোৰ ফট' পৃথিৱীলৈ প্ৰেৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। ১৯৬১ চনৰ ২৫ মে'ত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জন এফ কেনেডীয়ে ঘোষণা কৰিলে যে তেওঁলোকৰ লক্ষ্য হ'ল—এজন মহাকাশচাৰীক চন্দ্রত থিয় কৰোৱা। ১৯৬৬ চনৰ ৩ ফেব্ৰুৱাৰীত ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰ আন এখন মহাকাশযান 'লুনা-৯'ই চন্দ্রপৃষ্ঠত মসৃণভাৱে অৱতৰণ কৰে আৰু চন্দ্রপৃষ্ঠৰ ফট' পৃথিৱীলৈ প্ৰেৰণ কৰে।

১৯৬৬ চনৰ ৩ৰ মাৰ্চত ছোভিয়েট ৰাছিয়াই উৎক্ষেপণ কৰা 'লুনা-১০' আছিল চন্দ্রৰ প্ৰথম কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ। ১৯৬৮ চনৰ ২৪ ডিচেম্বৰত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ 'এপ'ল' ৮' অভিযানৰ মহাকাশচাৰী ফ্ৰাংক বৰমান, জেমছ লভেল আৰু উইলিয়াম এণ্ডাৰ্ছ চন্দ্রৰ কক্ষপথত প্ৰদক্ষিণ কৰা আৰু চন্দ্রৰ অন্ধকাৰ ফালটো প্ৰত্যক্ষ কৰা প্ৰথম মানৱ হিচাপে পৰিগণিত হয়। ১৯৬৯ চনৰ ২০ জুনত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ নাছাৰ (NASA) 'এপ'ল'-১ৰ অভিযানৰ মহাকাশচাৰী নীল আৰ্মষ্ট্ৰংগে চন্দ্রত

বিশেষ নিবন্ধ

প্রথম পদাৰ্পণ কৰি চন্দ্ৰ অভিযানত নতুন ইতিহাসৰ সৃষ্টি কৰিলে।

১৯৭০ চনৰ ১৭ নৱেম্বৰত ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰ 'লুনোখোড-১'এ প্ৰথম ৰোভাৰ যান হিচাপে চন্দ্ৰত অৱতৰণ কৰে। ১৯৭২ চনৰ এপ'ল'-১৭ অভিযানত চন্দ্ৰত খোজ কঢ়া ইউজিন চেৰমেনৰ পাছত এতিয়ালৈকে আন কোনো লোকে তাত ভৰি দিয়া নাই। ছোভিয়েট ৰাছিয়াই চন্দ্ৰলৈ পঠিওৱা 'লুনা-১৬', 'লুনা-২০' আৰু 'লুনা-২৪' মহাকাশযান আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ 'এপ'ল'-১৩' ক বাদ দি 'এপ'ল'-১১'ৰ পৰা 'এপ'ল'-১৭' মহাকাশযানকেইখনে চন্দ্ৰৰ পৰা বিভিন্ন নমুনা সংগ্ৰহ কৰি আনিছিল আৰু সেইবোৰৰ বিশ্লেষণ কৰি বিজ্ঞানীসকলে চন্দ্ৰৰ বিষয়ে নানা তথ্য উদ্ধাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। ১৯৫৯ চনৰ পৰা ১৯৭৬ চনলৈকে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ আৰু ছোভিয়েট ৰাছিয়া—এই দুই দেশৰ মহাকাশযানসমূহে মুঠ ৬৫ বাৰ চন্দ্ৰত অৱতৰণ কৰিছিল। পাছে ৰাছিয়াৰ ১৯৭৬ চনৰ লুনা-২৪ৰ অভিযানৰ পাছত দুয়ো দেশৰ চন্দ্ৰ অভিযান হঠাতে বন্ধ হৈ গ'ল। ছোভিয়েট ৰাছিয়াই শুক্ৰ গ্ৰহ অভিযান আৰু মহাকাশ কেন্দ্ৰ স্থাপনত মনোযোগ দিলে আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই গুৰুত্ব দিলে মঙল গ্ৰহ অভিযানত, মহাকাশত গৱেষণাগাৰ স্থাপন আৰু মহাকাশ ছাটল যানৰ ফালে। তাৰ আগলৈকে ছোভিয়েট ৰাছিয়াই চন্দ্ৰত বহুমুখী উদ্দেশ্যসম্পন্ন 'বেছকেম্প' পাতিব খুজিছিল আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই তাত বৈজ্ঞানিক আৰু সামৰিক ঘাটি স্থাপন কৰিব বিচাৰিছিল। পাছত সেইবোৰ লক্ষ্য বাদ দিয়া হ'ল।

১৯৭৬ চনৰ বেছ কিছু বছৰৰ পাছত ১৯৯০ চনত জাপানে তেওঁলোকৰ 'হিটেন' মহাকাশযান চন্দ্ৰৰ কক্ষপথত স্থাপন কৰি চন্দ্ৰ অভিযান চলোৱা বিশ্বৰ তৃতীয়খন দেশ হিচাপে পৰিগণিত হয়।

২০০৩ চনৰ ২৭ ছেপ্টেম্বৰত ইউৰোপিয়ান স্পেচ এজেঞ্চীয়ে 'স্মাৰ্ট-১' নামেৰে চন্দ্ৰক প্ৰদক্ষিণ কৰা এক কমখৰচী প্ৰ'ব উৎক্ষেপণ কৰে। এই অভিযানৰ উদ্দেশ্য আছিল এক্স-ৰে আৰু অৱলোহিত ৰশ্মিৰ সহায়ত চন্দ্ৰপৃষ্ঠৰ এক ত্ৰিমাত্ৰিক 'ইমেজৰী' তৈয়াৰ কৰা।

২০০৭ চনৰ ২৪ অক্ট'বৰত চীন দেশে 'ছাংগে-১' নামৰ এক চন্দ্ৰ-কক্ষপথীয় ৰবটিক প্ৰ'ব চন্দ্ৰলৈ নিষ্ক্ষেপ কৰে। 'ছাংগে-১'ৰ কাৰ্যকাল আছিল এবছৰ। পাছে ই তাৰ ওপৰঞ্চিভাৱে আৰু চাৰিমাছ কৰ্মক্ষম হৈ থাকিল। ২০১০ চনত চীন দেশে 'ছাংগে-২' নামৰ আন এক চন্দ্ৰ-কক্ষপথীয় মহাকাশযান উৎক্ষেপণ কৰে।

ভাৰতে ২০০৮ চনত 'চন্দ্ৰযান-১' আৰু ২০১৯ চনত 'চন্দ্ৰযান-২' নামৰ দুখন যান চন্দ্ৰলৈ প্ৰেৰণ কৰে। চন্দ্ৰযান-১এ তাৰ দায়িত্ব পালনত প্ৰায় ৯০ শতাংশ সফল হ'লেও চন্দ্ৰযান-২ তাৰ মূল উদ্দেশ্য চন্দ্ৰত 'মসৃণ অৱতৰণ' কৰাত সফল নহ'ল।

ৰাছিয়াই ১৯৭৬ চনৰ ৪৭ বছৰ পাছত তেওঁলোকৰ পৰবৰ্তী মহাকাশযান 'লুনা-২৫' চন্দ্ৰলৈ প্ৰেৰণ কৰে। অৱশ্যে এই অভিযান বিফল হ'ল।

২০২৩ চনত ভাৰতে চন্দ্ৰলৈ পঠিওৱা 'চন্দ্ৰযান-৩'ৰ লেণ্ডাৰ আৰু ৰোভাৰ যানে চন্দ্ৰত 'মসৃণ অৱতৰণ' কৰি নিৰ্ধাৰিত কাম-কাজ চলাই আছে।

পুনৰ চন্দ্ৰযান-৩ৰ প্ৰসংগ

চন্দ্ৰযান-৩ অভিযান আৰম্ভ হৈছিল ২০২৩ চনৰ ১৪ জুলাইত। সেইদিনা দুপৰীয়া ২ বাজি ৩৫ মিনিটত অন্ধ্ৰ প্ৰদেশৰ শ্ৰীহৰিকোটাৰ 'সতীশ ধাৱান স্পেচ চেণ্টাৰ'ৰ উৎক্ষেপণ কেন্দ্ৰৰ পৰা জি এছ এল ডি মাৰ্ক থ্ৰী হেভি-লিফ্ট লঞ্চ ভেহিকলে এই যানক মহাকাশলৈ উৎক্ষেপণ কৰিলে। উৎক্ষেপণৰ পাছত ১৫ জুলাইত প্ৰথমটো কক্ষপথ বৃদ্ধি 'পৰিচালন কৌশল'ৰ (maneuver) জৰিয়তে চন্দ্ৰযান-৩ ৰ কক্ষপথ ৪১৭৬২ কিমি.-১৭৩ কিমি.লৈ বৰ্ধিত কৰা হয়। তাৰ পাছত ১৭ জুলাইত দ্বিতীয়টো পৰিচালন কৌশলৰ সহায়ত ইয়াক ৪১৬০৩ কিমি.-২২৬ কিমি. কক্ষপথত স্থাপিত কৰা হয়। ১৮ জুলাইত তৃতীয়টো পৰিচালন কৌশলৰ যোগেদি চন্দ্ৰযান-৩য়ে ৫১৪০০ কিমি.-২২৮ কিমি. কক্ষপথত পৃথিবীক প্ৰদক্ষিণ কৰিবলৈ লয়। ২২ জুলাইত চতুৰ্থটো পৰিচালন কৌশল প্ৰয়োগ কৰি ইয়াক ৭১৩৫০ কিমি. - ২৩৩ কিমি. কক্ষপথত স্থাপিত কৰা হয়। ২৫ জুলাইত আন এক পৰিচালন কৌশলৰ যোগেদি তাৰ কক্ষপথ

বিশেষ নিবন্ধ

অধিক বৃদ্ধি কৰা হয়। ১ আগষ্টত চন্দ্ৰযান-৩য়ে ২৮৮ কিমি.-৩৬৯৩২৮ কিমি. চন্দ্ৰাভিমুখী কক্ষপথত প্ৰবেশ কৰে। ৫ আগষ্টত ইয়াক ১৬৪ কিমি.-১৮০৭৪ কিমি. চন্দ্ৰীয় কক্ষপথত স্থাপিত কৰা হয়। ৬ আগষ্টত এই মান ১৭০ কিমি.-৪৩১৩ কিমি.লৈ কমোৱা হয়। ৯ আগষ্টত আন এক চন্দ্ৰাভিমুখী পৰিচালন কৌশলৰ সহায়ত এই যান চন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰায় ১,৫০০ কিল'মিটাৰৰো কম দূৰত্বলৈ আহে আৰু চন্দ্ৰক প্ৰদক্ষিণৰ কক্ষপথ হয়গৈ ১৭৪ কিমি.-১৪৩৭ কিমি.। ইয়াৰ পাছৰ পৰ্য্যায় আৰম্ভ হয় ১৪ আগষ্টত। এই পৰ্য্যায়ত চন্দ্ৰযান-৩য়ে চন্দ্ৰক প্ৰদক্ষিণ কৰাৰ কক্ষপথ অধিক কমি আহে। ১৭ আগষ্টত চন্দ্ৰযান-৩ৰ 'বিক্ৰম লেণ্ডাৰ' 'প্ৰপালছন মডুল'ৰ পৰা পৃথক হৈ যায় আৰু এই অভিযানৰ শেষ পৰ্য্যায়ৰ কাম আৰম্ভ হয়। অৱশেষত ২৩ আগষ্টত ইয়াৰ বিক্ৰম লেণ্ডাৰে চন্দ্ৰপৃষ্ঠ স্পৰ্শ কৰিলে।

দুই মিটাৰ উচ্চতাৰ বিক্ৰম লেণ্ডাৰৰ অৱতৰণৰ পাছত তাৰ পৰা এক এটলীয়া ৰেম্পেদি 'প্ৰজ্ঞান' ৰোভাৰ নামি আহিল আৰু দক্ষিণ মেৰু অঞ্চলত চলা-ফুৰা কৰি অন্বেষণ আৰম্ভ কৰিলে। দক্ষিণ মেৰু অঞ্চলৰ পৃষ্ঠভাগ ওখোৰা-মোখোৰা, তাত গভীৰ গাঁত আৰু খাল আছে; আৰু লগতে আছে এগালমান জ্বালামুখী। সেইবাবে আগতে এই অঞ্চলত অৱতৰণৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱা হোৱা নাছিল। পাছে চন্দ্ৰযান-১ অভিযানৰ সময়ত এই অঞ্চলতে পানীৰ অস্তিত্ব পোৱা গৈছিল আৰু পাছত নাছায়ো সেই বছৰতে তেওঁলোকৰ নিজা প্ৰ'বৰ সহায়ত দক্ষিণ মেৰুৰ পৃষ্ঠৰ তলত বৰফীভূত পানীৰ সন্ধান পাইছিল। সেইবাবে এই অঞ্চলত অন্বেষণ চলোৱাটো যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। এই সফল অভিযানৰ জৰিয়তে ভাৰতে নিজকে এক মহাকাশ-শক্তি (Space Power) হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিলে।

চন্দ্ৰযান-৩ৰ সমসাময়িকভাৱে ২১ আগষ্টত ৰাছিয়াৰ লুনা-২৫ নামেৰে এখন মহাকাশযানেও প্ৰায় একে স্থানতে 'মসৃণ অৱতৰণ' কৰাৰ কথা আছিল। কিন্তু এই অভিযান ব্যৰ্থ হয়। ৰাছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ সংস্থা 'ৰছকছমছে' (Roscosmos) জনোৱা মতে ১৯ আগষ্টৰ ১১:৫৭ বজাত (গ্ৰীনউইছ মিন টাইম—জি এম টি) লুনা-২৫য়ে চন্দ্ৰৰ এক অৱতৰণ-পূৰ্ব কক্ষপথত প্ৰবেশ কৰিবৰ

সময়ত তাত এক সমস্যাই দেখা দিয়ে আৰু ই নিয়ন্ত্ৰণৰ বাহিৰ হৈ যায়। তাৰ পাছত ই চন্দ্ৰপৃষ্ঠৰ ফালে বেগেৰে ঢাল লয় আৰু তাত আছাৰ খাই পৰি ধ্বংসপ্ৰাপ্ত হয়।

বিফল ৰাছিয়ান মিছন লুনা-২৫এ এই কথা সাব্যস্ত কৰি দিছিল যে চন্দ্ৰত মসৃণ অৱতৰণ কৰাটো কিমান কঠিন। এই ক্ষেত্ৰত ভাৰতৰ পূৰ্ব অভিজ্ঞতা যথেষ্ট আছিল। কাৰণ ভাৰতৰ আগৰ (২০১৯ চনৰ) চন্দ্ৰ অভিযান চন্দ্ৰযান-২ৰ লেণ্ডাৰ আৰু ৰোভাৰ অৱতৰণ সফল হোৱা নাছিল আৰু দুয়োটা প্ৰচণ্ড বেগেৰে চন্দ্ৰত পৰি ধ্বংসপ্ৰাপ্ত হৈছিল। এইবাৰ চন্দ্ৰযান-৩ত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাকে ধৰি বহুতো সাৱধানতামূলক ব্যৱস্থা লোৱা হৈছিল। ISROৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীধৰ পি সোমনাথে আগতেই কৈছিল যে ছেল্‌ৰ ফেইলাৰ (failure), ইঞ্জিন ফেইলাৰ, এলগৰিথম (algorithm) ফেইলাৰ, কেলকুলেছন ফেইলাৰ আদি কোনো বিসংগতিয়ে যাতে এই মিছনৰ সফলতাত বাধা দিব নোৱাৰে, চন্দ্ৰযান-৩ত তেনে ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। তেওঁৰ এই আত্মবিশ্বাস অৱশেষত ৰজিল।

ছয়চকীয়া ৰোভাৰ যানখনে ১ চন্দ্ৰদিন (১৪ পৃথিৱীদিন) চন্দ্ৰৰ পৃষ্ঠত ঘূৰি-ফুৰি বিভিন্ন তথ্য আৰু ফট' প্ৰেৰণ কৰাৰ কথা। চন্দ্ৰযান-৩ প্ৰায় দুসপ্তাহ কাৰ্য্যকৰী হৈ থাকিব আৰু চন্দ্ৰপৃষ্ঠৰ খনিজ গঠনৰ স্পেকট্ৰ'মিটাৰ বিশ্লেষণকে ধৰি কে'বাটাও পৰীক্ষা সম্পন্ন কৰিব। তাৰ পৰা পাব পৰা তথ্যৰ আধাৰত আমি হয়তো অতীতত চন্দ্ৰত থকা আয়নীয়গিৰিৰ বিষয়ে আৰু লগতে বিশ্বৰ মহাসাগৰসমূহৰ আদিম অৱস্থাৰ বিষয়ে জানিব পাৰিম। তদুপৰি চন্দ্ৰৰ দক্ষিণ মেৰু অঞ্চলত থকা বৰফীকৃত পানীয়ে ভৱিষ্যৎ অভিযানবোৰৰ বাবে ইন্ধন, অক্সিজেন আৰু খোৱা পানী যোগান ধৰিব পৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। চন্দ্ৰযান-৩ৰ সফলতাই ভৱিষ্যতে সৃষ্টি হ'ব পৰা কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ-নিৰ্ভৰ ব্যৱসায়ৰ ক্ষেত্ৰতো যথেষ্ট অৰিহণা যোগাব।

ইতিমধ্যে এই কথাও প্ৰকাশ পাইছে যে অসমৰ কেইগৰাকীমান বিজ্ঞানী নিধি শৰ্মা, চয়ন দত্ত, বিদ্যুৎ বিকাশ গগৈ, উদ্দীপনা গগৈ, পংকজ নাথ আদিও এই চন্দ্ৰযান-৩ অভিযানৰ লগত জড়িত হৈ আছিল। সেইটোও আমাৰ বাবে এক সুখবৰ। ❖

লোকসভা আৰু বিধানসভাৰ সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণৰ চূড়ান্ত তালিকা প্ৰকাশ

যোৱা ১১ আগষ্ট তাৰিখে কেন্দ্ৰীয় নিৰ্বাচন আয়োগে অসমত ১৪টা লোকসভা সমষ্টি আৰু ১২৬টা বিধানসভা সমষ্টিৰ নাম আৰু সীমা নতুনকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰি চূড়ান্ত নিৰ্দেশনাৰ তালিকা প্ৰকাশ কৰে। কেন্দ্ৰীয় নিৰ্বাচন আয়োগে সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণৰ বাবে ২০০১ চনৰ (অসমৰ) লোকপিয়লৰ ভিত্তিত যোৱা ২০ জুনত প্ৰকাশ কৰা খচৰাৰ সালসলনি ঘটাই চূড়ান্ত নিৰ্দেশনা প্ৰকাশ কৰে। সুদীৰ্ঘ ৪৭ বছৰৰ পাছত অসমৰ ৩১খন জিলা সামৰি এই চূড়ান্ত নিৰ্দেশনা প্ৰকাশ কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে ইয়াৰ পূৰ্বে ১৯৭১ চনৰ লোকপিয়লৰ ভিত্তিত ১৯৭৬ চনত ৰাজ্যখনৰ তেতিয়াৰ ১০খন জিলাত লোকসভা আৰু বিধানসভা সমষ্টিসমূহৰ সীমা পুনৰ নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল।

ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগে সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণৰ খচৰাৰ ওপৰত গুৱাহাটীত বিভিন্ন দল-সংগঠনৰ পৰামৰ্শ আৰু আপত্তি গ্ৰহণ কৰি চূড়ান্ত নিৰ্দেশনা প্ৰকাশ কৰে। চূড়ান্ত নিৰ্দেশনাত বিধানসভা আৰু লোকসভাৰ সমষ্টিৰ সংখ্যা বঢ়া-টুটা হোৱা নাই যদিও সমষ্টিৰ সীমা আৰু নামৰ সালসলনি কৰা হৈছে। চূড়ান্ত নিৰ্দেশনাত ১৯টা বিধানসভা সমষ্টি আৰু দুটা লোকসভা সমষ্টি অনুসূচিত জাতিৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণৰ চূড়ান্ত তালিকা অনুসৰি পূৰ্বৰ তেজপুৰ, কলিয়াবৰ আৰু মংগলদৈ লোকসভা সমষ্টিৰ নতুন নাম ক্ৰমে শোণিতপুৰ, কাজিৰঙা আৰু দৰং-ওদালগুৰি কৰা হৈছে। বিভিন্ন সমষ্টিৰ নাম তথা সীমা সালসলনিৰ লগতে কামৰূপ (মহানগৰ) জিলাৰ পূব গুৱাহাটী আৰু পশ্চিম গুৱাহাটী বিধানসভা সমষ্টি দুটাৰ বিলুপ্তি ঘটাই নতুনকৈ গুৱাহাটী চেণ্ট্ৰেল আৰু নিউ গুৱাহাটী নামৰ দুটা সমষ্টি সৃষ্টি কৰা হৈছে।

পাকিস্তানৰ নতুন প্ৰধানমন্ত্ৰী আনোৱাৰ কাকাৰ

যোৱা ১০ আগষ্ট তাৰিখে মাজনিশা পাকিস্তানৰ সংসদ ভংগ কৰা বুলি আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে

ৰাষ্ট্ৰপতি আৰিফ আলভিয়ে। ৰাজনৈতিক অস্থিৰতাৰ মাজতে সংসদ ভংগ কৰা হয় আৰু ১২ আগষ্ট তাৰিখে ছিনেটৰ আনোৱাৰ হক কাকাৰে দেশখনৰ (তত্ত্বাবধায়ক) প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে শপত গ্ৰহণ

কৰে। নিৰপেক্ষ ৰাজনীতিক তথা বেলুচিস্তানৰ নাগৰিক কাকাৰ হৈছে দেশখনৰ ২৪ সংখ্যক প্ৰধানমন্ত্ৰী। প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্বাহবাজ শ্বৰীফে পদত্যাগ নকৰাত ৰাষ্ট্ৰপতি আলভিয়ে সংসদ ভংগ কৰে আৰু অহা ৯০ দিনৰ ভিতৰত সংসদৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হ'ব বুলি ঘোষণা কৰে। উল্লেখযোগ্য যে প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী ইমৰান খানে তিনি বছৰ কাৰাদণ্ড লাভ কৰাৰ ফলস্বৰূপে তেওঁক অহা পাঁচ বছৰলৈ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰাৰ বাবে অযোগ্য ঘোষণা কৰা হয় আৰু দেশখনৰ পৰিস্থিতি অস্থিৰ হৈ পৰে। অস্থিৰ পৰিস্থিতিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে সংসদ ভংগ কৰিবলৈ বাধ্য হৈ পৰে।

ফিফা মহিলা বিশ্বকাপৰ চেম্পিয়ন স্পেইন

যোৱা ২০ আগষ্ট তাৰিখে অনুষ্ঠিত নৰম মহিলা ফিফা বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাত স্পেইনে প্ৰথমবাৰৰ বাবে

চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰিবলৈ সক্ষম হয়। অষ্ট্ৰেলিয়াৰ ছিডনী মহানগৰত অনুষ্ঠিত ফাইনেল খেলখনত স্পেইনে ইংলণ্ডক ১-০ গ'লৰ ব্যৱধানত পৰাজিত কৰি খিতাপ লাভ কৰে। ২০ জুলাইত শুভাৰম্ভ কৰা এই বৰ্ষৰ বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাত মুঠ ৩২টা দলে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। ১৯৯১ চনত আৰম্ভ হোৱা এই মহিলা ফিফা বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাত এই বৰ্ষত স্পেইনৰ ওলগা কাৰমোনই ২৯ মিনিটত দিয়া একমাত্ৰ গ'লটোৱে নিৰ্ণায়কৰ ভূমিকা পালন কৰে। ছুইডেনক ছেমি ফাইনেলত পৰাজিত কৰি ফাইনেলত প্ৰবেশ কৰা স্পেইনে খিতাপ দখল কৰি ট্ৰফীৰ লগতে ৪২,৯০,০০০ মাৰ্কিন ডলাৰ পুৰস্কাৰ স্বৰূপে লাভ কৰে।

টি পাউডাৰ প্ৰস্তুত কৰা প্ৰযুক্তি উদ্ভাৱন অসমৰ বিজ্ঞানীৰ

যোৱা ১৩ আগষ্ট তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ এদল বিজ্ঞানীয়ে টি পাউডাৰ প্ৰস্তুত কৰা প্ৰযুক্তি উদ্ভাৱন কৰি ইতিহাস ৰচনা কৰে। দুশ বছৰীয়া ঐতিহ্যৰে সমৃদ্ধ অসমৰ চাহৰ বিষয়ে কৰা দীৰ্ঘদিনীয়া গৱেষণাৰ জৰিয়তে বিজ্ঞানীসকলে এই প্ৰযুক্তি উদ্ভাৱন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। এই নৱ উদ্ভাৱিত টি পাউডাৰে অসমৰ চাহ অৰ্থনীতিক নতুন ৰূপত উজ্জীৱিত কৰিব বুলি দাবী কৰা হৈছে। জাপান, চীন আদিৰ দৰে আগশাৰীৰ চাহ সেৱনকাৰী দেশে নিত্য ব্যৱহাৰ্য্য প্ৰায় প্ৰতিটো উপাদানতে টি পাউডাৰ ব্যৱহাৰ কৰি এণ্টিঅক্সিডেণ্টৰ অভাৱত হোৱা বহু ৰোগৰ পৰা সকাহ লাভ কৰাৰ প্ৰেক্ষাপটত অসমৰ বাবে এই ন-উদ্ভাৱন যুগান্তকাৰী হিচাপে বিবেচিত হৈছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাহ কৃষি আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ অধ্যাপিকা ড° অদিতি স্মিথ গগৈৰ নেতৃত্বত তথা ভাৰত চৰকাৰৰ জৈৱ প্ৰযুক্তি বিদ্যা কেন্দ্ৰৰ অৰ্থ সাহায্যৰে কৰা দীৰ্ঘলীয়া প্ৰকল্পৰ অধীনত এই বৃহৎ সফলতা লাভ কৰা হৈছে।

দেশৰ ভিতৰত প্ৰথম 'হাইড্ৰ'জেন ফুৱেল চেল ই-বাছ' মুকলি

যোৱা ১০ আগষ্ট তাৰিখে দেশৰ ভিতৰত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে যোৰহাটত অত্যাধুনিক হাইড্ৰ'জেন ফুৱেল চেল ই-বাছ পৰীক্ষামূলকভাৱে মুকলি কৰা হয়। অইল ইণ্ডিয়া লিমিটেডৰ উদ্যোগত পেট্ৰ'ল-ডিজেলৰ বিকল্প হিচাপে চলাব পৰা এই অত্যাধুনিক বাছখন মূলতঃ সৌৰ বেটাৰিচালিত। সৌৰশক্তি ব্যৱহাৰ কৰি এক বিশেষ কৌশলেৰে পানীৰ পৰা উৎপাদন কৰা বিশুদ্ধ হাইড্ৰ'জেনৰ সহায়ত বাছখনৰ বেটাৰি ৰিছাৰ্জ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এই হাইড্ৰ'জেন উৎপাদনৰ বাবে অইল ইণ্ডিয়া লিমিটেডে যোৰহাটৰ চাৰিগাঁৱত ৩ নং

পাম্পিং ষ্টেছনত এটা হাইড্ৰ'জেন উৎপাদন প্ৰকল্প স্থাপন কৰিছে। খোঁৱা আৰু প্ৰায় শব্দহীন এই বাতানুকূল বাছখন সদ্যহতে পৰীক্ষামূলকভাৱে কাজিৰঙা, যোৰহাট আৰু দুলীয়াজানৰ মাজত চলাচল কৰিব আৰু বাছখনে এবাৰৰ বিছাৰ্জত ৪০০ কিমি. চলাচল কৰিব পাৰিব।

শিক্ষাবিদ, ৰাজহুৱা কৰ্মী,

অধ্যাপক দেৱেন দত্তৰ দেহাৱসান

বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ, ৰাজহুৱা কৰ্মী, অধ্যাপক দেৱেন

দত্তৰ যোৱা ১৮ আগষ্ট তাৰিখে ৮১ বছৰ বয়সত দেহাৱসান ঘটে। ১৯৪২ চনত শিৱসাগৰত জন্মগ্ৰহণ কৰা অধ্যাপক দত্তই শিৱসাগৰত স্কুলীয়া শিক্ষা শেষ কৰি কটন

কলেজৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে। পৰবৰ্তী সময়ত দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ইংৰাজী বিষয়ত ১৯৬৫ চনত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰি গড়গাঁও কলেজত প্ৰবক্তা হিচাপে যোগান কৰি কৰ্ম জীৱনৰ পাতনি মেলে। তেওঁ ১৯৬৫ চনত কটন কলেজত প্ৰবক্তাৰূপে যোগান কৰি উপাধ্যক্ষ হিচাপে ২০০২ চনত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিছিল। নিজকে 'ৰাজহুৱা কৰ্মী' হিচাপে পৰিচয় দি ভাল পোৱা অধ্যাপক দত্তই গ্ৰাহক অধিকাৰ সুৰক্ষা সন্থাৰ মুৰব্বী হিচাপে কেইবাবছৰো সেৱা আগ বঢ়াইছিল।

অসমীয়া আৰু ইংৰাজী দুয়োটা ভাষাতে সমানে দক্ষতা অৰ্জন কৰা অধ্যাপক দত্তই সদায়ে বিশুদ্ধ অসমীয়া লিখা আৰু কোৱাৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছিল। ভাষাবিদ আৰু এজন সুবক্তা হিচাপে বিশেষ কৃতিত্ব অৰ্জন কৰা দত্তই অসমীয়া ভাষাৰ উচ্চাৰণ আৰু আখৰ জোঁটনিৰ বিষয়ে অসংখ্য প্ৰবন্ধ ৰচনা কৰি বিদগ্ধ সমাজৰ সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। গ্ৰাহকৰ অধিকাৰ আৰু বিভিন্ন নাগৰিক সমস্যাতে বলিষ্ঠভাৱে মাত মতি অহা ৰাজহুৱা কৰ্মী দত্তই ২০০৪ চনত গুৱাহাটী লোকসভা সমষ্টিৰ পৰা তৃণমূল গণ পৰিষদ দলৰ হৈ প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰি পৰাজয় বৰণ কৰিছিল। অসমৰ বৰ্ণিল সংস্কৃতি তথা অসমীয়া ভাষাৰ উন্নতিৰ হকে অহৰহ সেৱা আগ বঢ়াই

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

অহা ভাষাবিদগৰাকীৰ মৃত্যু অসমীয়া জাতিৰ বাবে অপূৰণীয় ক্ষতি বুলি বিবেচিত হৈছে।

৬৯ সংখ্যক ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটা ঘোষণা

যোৱা ২৪ আগষ্ট তাৰিখে ভাৰতৰ ৬৯ সংখ্যক ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটা আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰা হয়। এই ঘোষণা অনুসৰি ‘ৰকেট্ৰি : দ্য ন্যাম্বি এফেক্ট’ নামৰ ছবিখনে শ্ৰেষ্ঠ ছবি হিচাপে স্বৰ্ণকমল বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ‘গোদাবৰী’ ছবিখনৰ বাবে নিখিল মহাজনে শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালকৰ বঁটা আৰু ‘গাংগুবাঈ কাথিয়াৱাৰি’ ছবিখনত কৰা দুৰ্দান্ত অভিনয়ৰ বাবে আলিয়া ভাটে শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰীৰ বঁটা লাভ কৰে। একেদৰে কৃতি ছেনেও ‘মিমি’ ছবিখনৰ বাবে যুটীয়াভাৱে শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰীৰ সন্মান অৰ্জন কৰে। আল্লু অৰ্জুনে ‘পুপ্পা : দ্য ৰাইজ’ নামৰ ছবিখনৰ বাবে শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। শ্ৰেষ্ঠ সহ-অভিনেতা আৰু অভিনেত্ৰীৰ বঁটা লাভ কৰে ক্ৰমে পংকজ ত্ৰিপাঠী আৰু পল্লৱী যোশীয়ে। ‘আৰ আৰ আৰ’ নামৰ ছবিখনে শ্ৰেষ্ঠ জনপ্ৰিয় ছবিৰ বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ‘চৰ্দাৰ উধম’ ছবিখনে শ্ৰেষ্ঠ হিন্দী ছবিৰ বঁটা লাভ কৰে। এই বৰ্ষত শ্ৰেষ্ঠ নেপথ্য কণ্ঠশিল্পীৰ বঁটা লাভ কৰে কালা ভৈৰভা (পুৰুষ) আৰু শ্ৰেয়া ঘোষালে (মহিলা)। শ্ৰেষ্ঠ শিশু ছবিৰ বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয় ‘গান্ধী এণ্ড কো’ চলচ্চিত্ৰখনে।

আনহাতে এই বৰ্ষত অসমৰ চলচ্চিত্ৰই ৬টা ৰাষ্ট্ৰীয় সন্মান লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। পৰিচালক ৰীমা বৰাৰ ‘অনুদা : দ্য বিজনেস’ নামৰ ছবিখনে সামাজিক বিষয়ৰ শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কাহিনীচিত্ৰ শাখাত মঞ্জুল বৰুৱা পৰিচালিত ‘অনুৰ’লৈ ৰজত কমল বঁটা আগ বঢ়োৱা হৈছে। কৃপাল কলিতাৰ ‘হাতীবন্ধু’ ছবিখনৰ বাবে কুলদা কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যই শ্ৰেষ্ঠ ধাৰাভাষ্যকাৰৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা লাভ কৰাৰ বিপৰীতে বিশ্বজিৎ বৰা পৰিচালিত ‘বুন্না ৰাইডে’ মিচিং ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ বঁটা লাভ কৰিছে। লগতে নন-ফিছাৰ শাখাত তিৱা ছবি ‘ফায়াৰ অন এজ’লৈ (Fire on Edge)

নৃত্যীয় শাখাত শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা আগ বঢ়োৱা হয়। লগতে মঞ্জুল বৰুৱা পৰিচালিত ‘অনুৰ’ত কৰা অভিনয়ৰ বাবে অভিনেত্ৰী ডা° জাহানাৰা বেগমক জুৰিৰ বিশেষ উল্লেখ বঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

১৫ সংখ্যক ব্ৰিকছ সন্মিলনত

প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীৰ অংশগ্ৰহণ

যোৱা ২২ আগষ্টৰ পৰা দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ জোহান্সবাৰ্গত তিনিদিনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত ১৫ সংখ্যক ব্ৰিকছ শীৰ্ষ সন্মিলনত ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। ব্ৰাজিল, বাছিয়া, ভাৰত, চীন আৰু দক্ষিণ আফ্ৰিকা সদস্যভুক্ত দেশকেইখনৰ ৰাষ্ট্ৰ বা চৰকাৰ প্ৰধানৰ উপস্থিতিত অনুষ্ঠিত এই বৰ্ষৰ শীৰ্ষ সন্মিলনত ছখন নতুন ৰাষ্ট্ৰৰ অন্তৰ্ভুক্তিত অনুমোদন জনোৱা হয়। নতুনকৈ সদস্য হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত হ’বলগীয়া দেশকেইখন হৈছে— আৰ্জেণ্টিনা, ইজিপ্ত, ইথিঅ’পিয়া, ইৰান, ছোডি আৰব আৰু সংযুক্ত আৰব আমীৰশ্বাহী (ইউএই)। শীৰ্ষ সন্মিলনখনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ আমূল সংস্কাৰৰ প্ৰস্তাৱ কৰাৰ লগতে ব্ৰিকছ বেংকৰ সুবিধা সকলো সদস্য দেশে সুকলমে পাব লাগে বুলি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। বৰ্তমান ব্ৰিকছৰ মুৰব্বী হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি থকা দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি চাইৰিল ৰামাফোছাই নতুনকৈ অন্তৰ্ভুক্ত দেশ ছখনে অহা ১ জানুৱাৰীৰ পৰা পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ৰ সদস্য হ’ব বুলি তথা ছাংহাইত থকা মুখ্য কাৰ্য্যালয়টো আৰু অধিক শক্তিশালী কৰিব বুলি ঘোষণা কৰে।

সন্মিলনৰ মাজতে প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডী দক্ষিণ আফ্ৰিকা আৰু চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জি জিনপিঙৰ লগত দ্বিপাক্ষিক বৈঠকত মিলিত হয়। এই ভ্ৰমণৰ কালছোৱাত দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ লগত ভাৰতৰ বেপাৰ-বাণিজ্য আৰু প্ৰতিৰক্ষা বিষয়ত চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। আনহাতে ২৪ আগষ্ট তাৰিখে প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডী আৰু চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জিনপিঙৰ মাজত অনুষ্ঠিত দ্বিপাক্ষিক বৈঠকত নিয়ন্ত্ৰণ ৰেখাত উত্তেজনা প্ৰশমনৰ বাবে দুয়োখন দেশৰ সেনা প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ নিৰ্দেশ দিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ জুলাই, ২০২৩ ৰ পৰা ২০ আগষ্ট, ২০২৩লৈ)

২২ জুলাই : মহাবীৰ লাচিত বৰফুকনৰ ৪০০ বছৰীয়া জয়ন্তী উপলক্ষে নিৰ্মাণ কৰা চুটি চলচ্চিত্ৰখন অসম চৰকাৰে 'জিঅ' চিনেমা'ৰ জৰিয়তে মুকলি কৰে।

২৩ জুলাই : কেন্দ্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদে প্ৰাক-প্ৰাথমিকৰ পৰা দ্বাদশ শ্ৰেণীলৈ আঞ্চলিক ভাষাতো শিক্ষাদান কৰা হ'ব বুলি ঘোষণা কৰে।

২৪ জুলাই : ইলন মাস্ক টুইটাৰৰ নতুন নীলা চৰাইৰ পৰিবৰ্তে ক'লা-বগা ❑ প্ৰতীক প্ৰবৰ্তন কৰে।

২৫ জুলাই : অসমে নিটি আয়োগৰ ৰপ্তানি সূচাংকত ২১ সংখ্যক স্থান লাভ কৰে।

২৭ জুলাই : জনপ্ৰিয় গায়িকা মধুস্মিতা ভট্টাচাৰ্য্যক 'সংগীত সৌৰভ' বঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

৩১ জুলাই : ৩৫১ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে নিৰ্মিত অসম বিধানসভাৰ নতুন ভৱনটো লোকসভাৰ অধ্যক্ষ ওম বিৰলাই উন্মোচন কৰে।

৩ আগষ্ট : এছিয়ান যুৱ ভাৰোত্তোলন চেম্পিয়নশ্বিপত কপিল সোণোৱালে ১০২ কেজি শাখাত ব্ৰঞ্জৰ পদক লাভ কৰে।

৪ আগষ্ট : জ্যেষ্ঠ কংগ্ৰেছ নেতা ৰাছল গান্ধীৰ লোকসভাৰ সদস্যপদ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ৰায়যোগে ওভতাই দিয়ে।

৫ আগষ্ট : বিশ্ববিদ্যালয় খেল প্ৰতিযোগিতাৰ ২০০ মিটাৰ দৌৰত অল্লান বৰগোহাঁয়ে ব্ৰঞ্জৰ পদক লাভ কৰি এছিয়ান গেমছলৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰে।

● ১৩২ সংখ্যক ডুৰাঙ কাপ প্ৰতিযোগিতা কোকৰাঝাৰত কেন্দ্ৰীয় প্ৰতিৰক্ষা মন্ত্ৰী ৰাজনাথ সিঙে শুভাৰম্ভ কৰে।

৭ আগষ্ট : সংসদত দিল্লী প্ৰশাসন সেৱা বিধেয়ক, ২০২৩ গৃহীত হয়।

● আপকুৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি জ্যেষ্ঠ সাংবাদিক ভৱেশ শইকীয়াৰ ৯৩ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়।

৮ আগষ্ট : ছিকিম উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ প্ৰাক্তন মুখ্য ন্যায়াধীশ অৰূপ কুমাৰ গোস্বামীক অসম মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ নতুন অধ্যক্ষ হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়।

● ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা দিৱস ১৫ আগষ্টৰ দিনটো 'নেছনেল ডে অৱ চেলিব্ৰেছন'ৰূপে পালন কৰিবলৈ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ হাউছ অব ৰিপ্ৰেজেনটিভে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে।

৯ আগষ্ট : অসমত অসম চৰকাৰে আশাকৰ্মীৰ অৱসৰৰ সময়সীমা ৬০ বছৰ নিৰ্ধাৰণ কৰে।

১১ আগষ্ট : কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বৃটিছ যুগৰ ৰাষ্ট্ৰদ্রোহ আইন বাতিল কৰে।

১২ আগষ্ট : এছিয়া কাপ হকীত মালয়েছিয়াক ৪-৫ গ'লত পৰাজিত কৰি ভাৰতে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰে।

১৪ আগষ্ট : ডাৱৰ বিস্ফোৰণত হিমাচল প্ৰদেশত প্ৰায় ১২০ জন লোকৰ মৃত্যু হয়।

● কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অসম আৰক্ষীৰ ৮ গৰাকী বিষয়া-কৰ্মচাৰীক সাহসিকতাৰ বঁটা প্ৰদান কৰে।

১৭ আগষ্ট : বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই প্ৰথমখন স্বাস্থ্য বিশ্ব সন্মিলন গান্ধী নগৰত অনুষ্ঠিত কৰে আৰু ভাৰতৰ পৰম্পৰাগত ঔষধ উচ্চমানৰ বুলি ঘোষণা কৰে।

১৮ আগষ্ট : ডিজিটেল ইণ্ডিয়াৰ সম্প্ৰসাৰণৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ২০২৫-২৬ বৰ্ষৰ বাবে ১৪,৯০৩ কোটি টকাৰ আৱণ্টনত অনুমোদন জনায়।

২০ আগষ্ট : ৰাছিয়াৰ চন্দ্ৰ অভিযন্তা মহাকাশযান 'লুনা-২৫' চন্দ্ৰপৃষ্ঠত অৱতৰণ কৰাত ব্যৰ্থ হয়।

● ভাৰতীয় বিজাৰ্ড বেংকৰ সমীক্ষা অনুসৰি বিনিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত অসমে দেশৰ ভিতৰতে সৰ্বশেষ স্থান লাভ কৰে। উত্তৰ প্ৰদেশ শীৰ্ষ স্থানত আছে।

● বিশিষ্ট চিত্ৰশিল্পী কিৰণ শংকৰ ৰয়ৰ ৭৪ বছৰ বয়সত মৃত্যু হয়। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শিক্ষক দিৱস

‘শিক্ষক দিৱস’ হ’ল আমাক জ্ঞানৰ পোহৰ বিলোৱা শিক্ষকসকলৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জনোৱা এটি বিশেষ দিন। মানৱ জীৱনৰ এক অপৰিহাৰ্য্য উপাদান হৈছে শিক্ষা। শিক্ষকে এই শিক্ষাৰ গুৰি ধৰি এটা জাতি তথা সমাজক উত্তৰণৰ দিশে আগুৱাই লৈ যায়। বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত বেলেগ বেলেগ দিনত ‘শিক্ষক দিৱস’ উদ্‌যাপন কৰা হয়। গৰিষ্ঠসংখ্যক দেশে ৫ অক্ট’বৰৰ দিনটোত শিক্ষক দিৱস পালন কৰে। সেয়ে এই দিনটোক ‘বিশ্ব শিক্ষক দিৱস’ বুলি কোৱা হয়। ইউনেস্ক’ৰে সমাজত শিক্ষকৰ

ভূমিকাৰ দিশটোৰ সন্দৰ্ভত এক প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত ১৯৯৪ চনৰ পৰা বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশত ৫ অক্ট’বৰৰ দিনটোত ‘বিশ্ব শিক্ষক দিৱস’ উদ্‌যাপন কৰি অহা হৈছে।

আমাৰ ভাৰতবৰ্ষত ৫ ছেপ্টেম্বৰৰ দিনটোত শিক্ষক দিৱস পালন কৰা হয়। বিশিষ্ট ভাৰতীয় দাৰ্শনিক, শিক্ষাবিদ তথা ৰাজনীতিবিদ সৰ্বেপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাই এই দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। ১৮৮৮ চনৰ ৫ ছেপ্টেম্বৰৰ দিনটোতে ৰাধাকৃষ্ণণৰ জন্ম হৈছিল। এজন আদৰ্শ শিক্ষক হিচাপে সকলোৰে সমাদৰ লাভ কৰা ৰাধাকৃষ্ণণৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি আছিল অপৰিসীম আগ্ৰহ। শিক্ষক হিচাপে ৰাধাকৃষ্ণণৰ কৃতিত্বৰ প্ৰতি সন্মান জনাই ১৯৬২ চনৰ পৰা তেওঁৰ জন্মদিনটো ‘শিক্ষক দিৱস’ হিচাপে পালন কৰি অহা হৈছে। ১৯৬২ চনত তেওঁ ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতি হৈ থাকোঁতে কিছু ছাত্ৰ আৰু বন্ধুৱে তেওঁৰ জন্মদিনটো পালন কৰিবলৈ অনুমতি বিচাৰিছিল। তেতিয়া ৰাধাকৃষ্ণণে তেওঁৰ জন্মদিনটো পৃথকভাৱে উদ্‌যাপন কৰাতকৈ ‘শিক্ষক দিৱস’ হিচাপে উদ্‌যাপন কৰিলেই গৌৰৱ অনুভৱ কৰিব বুলি কৈছিল। তেতিয়াৰে পৰা ভাৰতত সৰ্বেপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণৰ জন্মদিনটো ‘শিক্ষক দিৱস’ হিচাপে পালন কৰা হয়।

উল্লেখযোগ্য যে, কানাডা, জাৰ্মানী, নেডাৰলেণ্ড, পাকিস্তান, ৰাছিয়াকে ধৰি ১৯খন দেশে ৫ অক্ট’বৰত শিক্ষক দিৱস পালন কৰে। আনহাতে মৰক্কো, আলজেৰিয়া, লিবিয়া, ইজিপ্ত, জৰ্ডান, ছৌডি আৰব, ওমানকে ধৰি ১১খন দেশে ২৮ ফেব্ৰুৱাৰীত ‘শিক্ষক দিৱস’ উদ্‌যাপন কৰে। ইয়াৰ উপৰি আফগানিস্তানে ১৫ অক্ট’বৰত, আৰ্জেণ্টিনাই ১১ ছেপ্টেম্বৰত, আৰ্মেনিয়াই অক্ট’বৰৰ প্ৰথমটো দেওবাৰত, অষ্ট্ৰেলিয়াই অক্ট’বৰৰ প্ৰথমটো শুক্ৰবাৰে, বাংলাদেশে ৪ অক্ট’বৰত, ভূটানে ৪ মে’ত আৰু চীনে ১০ ছেপ্টেম্বৰত ‘শিক্ষক দিৱস’ উদ্‌যাপন কৰে। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা

হাঁহ চোৰৰ মূৰত পাখি, কঁঠাল চোৰৰ আঠাই সাক্ষী

হাঁহ চুৰি কৰিবলৈ গৈ হাঁহৰ গড়ালত সোমালে চোৰৰ মূৰত হাঁহৰ পাখি লাগি ৰোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। একেদৰে কঁঠাল চুৰি কৰোঁতা জনৰ গাতো কঁঠালৰ আঠা লাগি ৰোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। এইবোৰ চিন দেখিয়েই মানুহে চোৰ কোন সেই কথা বিচাৰ কৰিব পাৰে। এই যোজনাফাৰ্কাৰ অৰ্থ হ'ল কোনো মানুহে গোপনে কিবা কাম কৰিলেও তাৰ প্ৰমাণ ক'ৰবাত নহয় ক'ৰবাত স্পষ্টকৈ ৰৈ যায়। সেই প্ৰমাণৰ আধাৰতে দোষী, নিৰ্দোষী চিনাক্ত কৰিব পাৰি।

প্ৰায়োগিক বাক্য : ইমান ফটফটীয়াকৈ তাৰ কুকীৰ্তি পোহৰলৈ আহিল—এতিয়া আৰু সি তাৰ গাত দোষ নাই বুলি ক'লে হ'বনে? কথাত কয় নহয়—হাঁহ চোৰৰ মূৰত পাখি, কঁঠাল চোৰৰ আঠাই সাক্ষী। ❖

খেতি শলাগিবা দাই, ভোজন শলাগিবা খাই

খেতি এডৰা ভাল হৈছেনে সেই কথা শস্য দাই অনাৰ পাছতহে নিশ্চিত হ'ব পাৰি। একেদৰে ৰন্ধা খাদ্য তৃপ্তিদায়ক হৈছে নে হোৱা নাই সেই কথাও খাই উঠাৰ পাছতহে সম্পূৰ্ণকৈ ক'ব পাৰি। নিশ্চিত হোৱাৰ পূৰ্বে গুণ বখানাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাথাকে। একেদৰে মানুহৰ কাম-কাজৰ ক্ষেত্ৰতো একে কথাই খাটে। কোনো মানুহৰ গুণ বখানাৰ পূৰ্বে তেওঁ প্ৰকৃততে প্ৰশংসাৰ যোগ্য হয় নে নহয়, সেই কথা নিশ্চিত হৈ লোৱা উচিত।

প্ৰায়োগিক বাক্য : হেৰৌ হকে-বিহকে মানুহক শলাগি থকাটো ভাল নহয়। মানুহবোৰক প্ৰথমে জানি-বুজি ল'বি;

মানুহে কথাত কয় নহয়—খেতি শলাগিবা দাই, ভোজন শলাগিবা খাই। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

ক্ৰছ

■ জিৰি বৰ্মন

আজি তোমালোকক এটা কাহিনী ক'বলৈ ওলাইছোঁ। কাহিনীটো মানুহৰ মুখে মুখে চলি অহা।

কাহিনীটো অনুসৰি এদল খৃষ্টান ধৰ্মৰ লোকে প্ৰত্যেকেই নিজৰ কান্ধত একোডালকৈ ক্ৰছ (cross) কঢ়িয়াই লৈ গৈ আছে।

তাৰে এজন মানুহে নিজৰ ক্ৰছডাল কঢ়িয়াবলৈ অলপ কষ্ট পাই আন মানুহবোৰলৈ চাই ভাবিবলৈ ধৰিলে—“এওঁলোকৰ ক্ৰছডাল চাগে” মোৰ ক্ৰছকেইডালৰ সমান গধুৰ নহয়। সেয়েহে তেওঁলোকে সহজতে কঢ়িয়াই লৈ যাব পাৰিছে। মোৰ ক্ৰছডালো যদি গধুৰ নহ'লহেঁতেন, তেন্তে ময়ো ক্ৰছডাল সহজতে কঢ়িয়াব পাৰিলোঁহেঁতেন।”

ইয়াকে ভাবি তেওঁ ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ ধৰিলে, “হে ভগৱান, মোৰ ক্ৰছডাল কাটি অলপ সৰু কৰি দিয়া।” ভগৱানে তেওঁক সৰু কৰিলে, “ক্ৰছডাল নকটাকৈ কঢ়িয়াবলৈ চেষ্টা কৰা। সেয়াই তোমাৰ বাবে মংগলজনক হ'ব।”

মানুহজনে নামানে। তেওঁ পুনৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিলে, “প্লিজ অলপ কাটি দিয়া।” ভগৱানে ক্ৰছডাল অলপ কাটি চুটি কৰি দিলে।

কিছুদূৰ যোৱাৰ পাছত মানুহজনৰ পুনৰ অভিযোগ আৰম্ভ হ'ল। তেওঁ ভাবিলে, “ক্ৰছডাল আৰু অলপ চুটি কৰি ল'ব পাৰিলে তেওঁ সহজতে তাক কঢ়িয়াব পাৰিব।”

তেওঁ পুনৰ ভগৱানক খাটনি ধৰিলে। ভগৱানে বাৰে বাৰে সৰু কৰি দিয়াৰ পাছতো মানুহজন আঁকোৰগোঁজ হৈ থাকিল।

ভগৱানে তেওঁৰ ক্ৰছডাল আৰু অলপ চুটি কৰি দিলে।

মানুহজনে খুব সহজতে ক্ৰছডাল দাঙি লৈ যাবলৈ ধৰিলে। মাজে মাজে আন মানুহবোৰলৈ চাই তেওঁ ভাবিলে, “এই মানুহবোৰ বুৰ্বক। ইমান গধুৰ ক্ৰছ দাঙি কিনো হ'ব। মোৰ নিচিনাকৈ চুটি কৰি ল'ব লাগে। সহজে কঢ়িয়াব পাৰি।”

কিছুদূৰ গৈ তেওঁ ভাবিলে, “ক্ৰছডাল আৰু অলপ চুটি কৰি ল'ব পাৰিলে, মই সকলোকে চেৰ পেলাই আগ বাঢ়ি যাব পাৰিম।”

সেই ভাবি তেওঁ আকৌ ভগৱানৰ সৰু কৰি নামানি, ক্ৰছডাল আৰু অলপ চুটি কৰি দিবলৈ ভগৱানক কাকূতি কৰিবলৈ ধৰিলে।

ভগৱানে তাকেই কৰিলে।

চুটি ক্ৰছডাল পাতল হোৱাৰ বাবে তেওঁ দৌৰি দৌৰি আগ বাঢ়ি যাবলৈ ধৰিলে। মনত খুব আনন্দ। কাৰণ তেওঁ আন মানুহবোৰক চেৰ পেলাই আহিছে।

গৈ গৈ মানুহজন এখন নদীৰ পাৰ পালে। নদীখনত কোনো দলং বা সাঁকো নাই। তেওঁ সাঁতুৰিবও নাজানে। সেয়েহে তেওঁ নদীৰ পাৰত বহি থাকিল।

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

কিছু সময় পাছত বাকী মানুহবোৰো আহি পালে আৰু প্ৰত্যেকেই নিজৰ নিজৰ ক্ৰছডালেৰে দলং সাজি পাৰ হৈ গ'ল।

তাকে দেখি মানুহজনে নিজৰ ক্ৰছডাল দলং সাজিবলৈ চেষ্টা কৰিলে। কিন্তু কাটি কাটি চুটি কৰাৰ বাবে তেওঁ ক্ৰছডালেৰে দলং সাজিব নোৱাৰিলে।

তেতিয়া তেওঁ অনুভৱ কৰিলে যে তেওঁ যদি ক্ৰছডাল চুটি নকৰি আন মানুহবোৰৰ দৰে অলপ কষ্ট কৰি দীঘল ক্ৰছডাল কঢ়িয়াবলৈ চেষ্টা কৰিলেহেঁতেন, তেনেহ'লে তেওঁ এতিয়া সহজতে নদীখন পাৰ হ'ব পাৰিলেহেঁতেন।

কাহিনীটো ইমানেই।

মানুহজনে ভগৱানৰ পৰা নাইবা আন মানুহৰ পৰা সহায় পালে নে নাপালে সেইটো মূল কথা নহয়।

মূল কথাটো হৈছে, সদায় সহজতে, কষ্ট নকৰাকৈ চলিবলৈ বিচাৰিলে এটা সময়ত আমাৰ অৱস্থা এনেকুৱা হ'ব যে আমি আনক সহায় কৰা দূৰৈৰ কথা, বিপদৰ সময়ত আমি নিজেই নিজক সহায় কৰিব পৰা অৱস্থাত নাথাকিম।

সেয়েহে জীৱনত যেতিয়াই যি কৰ্তব্য আমাৰ সন্মুখলৈ আহে আমি তাক নিষ্ঠাৰে কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। ❖

পূবেৰুণ : বিদেশত প্ৰদৰ্শিত প্ৰথমখন অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ

বিদেশত প্ৰদৰ্শিত প্ৰথমখন অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ হ'ল পূবেৰুণ। ১৯৫৯ চনৰ ১৮ ছেপ্টেম্বৰত মুক্তি পোৱা এই চলচ্চিত্ৰখনে শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়া চলচ্চিত্ৰৰ সন্মান লাভ কৰি ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ৰূপৰ পদক লাভ কৰিছিল। ১৯৬০ চনৰ জুলাই মাহত অনুষ্ঠিত বাৰ্লিন চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱত চলচ্চিত্ৰখন প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল। এটি পাৰিবাৰিক কাহিনী থকা এই চলচ্চিত্ৰখন পৰিচালনা কৰিছিল বাংলা ছবিৰ পৰিচালক প্ৰভাত মুখাৰ্জীয়ে। ছবিখনৰ মূল কাহিনী আছিল ডা° খগেন

ৰায়ৰ, তচদ্দুক ইউচুফে কাহিনীটোৰ পৰিবৰ্ধন কৰে আৰু তাক চলচ্চিত্ৰৰ গল্পৰূপ দিয়ে ৰমেশ শৰ্মাই। চিত্ৰনাট্য ৰচনা কৰিছিল পৰিচালক প্ৰভাত মুখাৰ্জীয়ে। ছবিখনত এটি মুখ্য চৰিত্ৰত অভিনয় কৰিছিল জ্ঞানদা কাকতিয়ে। আন এটি চৰিত্ৰত অভিনয় কৰিছিল লগুনৰ এটি বিখ্যাত নাট্যদলৰ অভিনেত্ৰী মাৰ্গাৰেট এণ্ডাৰচনে। চলচ্চিত্ৰখনৰ সংগীত পৰিচালনা কৰিছিল তাৰিকুদ্দিন আহমেদে। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিকোঁ (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)
প্ৰশাসনীয় পৰিভাষা

অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
পতাকা, নিচান	flag	প্ৰতাৰণা, প্ৰবঞ্চনা	fraud
পাৰ্শ্ব, কাষ	flank	ভাতৃত্ববোধ	brotherhood
বেত্ৰাঘাত	flogging	ভ্ৰাতৃ হত্যা	fratricide
তোষামোদ কৰা	flatter	তুচ্ছ, অমূলক	frivolous
নিষেধ কৰা	forbid	ইন্ধন	fuel
চেপেনা	forceps	নিধি, পুঁজি	fund
বিদেশী	foreigner	মৌলিক	fundamental
বৈদেশিক নীতি	foreign policy	চুলা	furnace
বৈদেশিক সচিব	foreign secretary	আচবাব	furniture
জালিয়াতি	forgery	ফাঁচিকাঠ	gallows
বনৰক্ষী	forest guard	জুৰা, জুৰাখেল	gambling
বাজেয়াপ্ত কৰা	forfeit	যানশালা, গেৰেজ	garage
সূত্ৰ	formula	ৰাজপত্ৰ	gazette
জীৱাশ্ম	fossil	ৰত্ন, বাখৰ	gem
ভোটাধিকাৰ	franchise	ভূগোল	geography ❖

(উৎস : অসম চৰকাৰৰ বাজনৈতিক বিভাগে প্ৰকাশ কৰা প্ৰশাসনীয় পৰিভাষা)

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

কেইটিমান বিশেষ দিন বা দিৱস

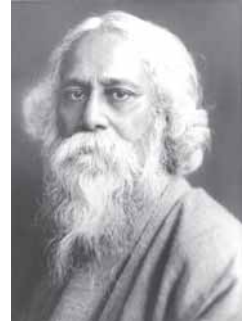
আম্বেদকাৰ জয়ন্তী

এগৰাকী বিশিষ্ট ভাৰতীয় আইনজ্ঞ, ৰাজনৈতিক নেতা, দাৰ্শনিক, বুৰঞ্জীবিদ, অৰ্থনীতিবিদ তথা শিক্ষক ড° ভীমৰাও ৰামজী আম্বেদকাৰৰ জন্মদিনটোক আম্বেদকাৰ জয়ন্তী হিচাপে জনা যায়। এই দিনটোক ভীম জয়ন্তী বুলিও জনা যায়। ১৮৯১ চনৰ ১৪ এপ্ৰিল তাৰিখে অবিভক্ত বোম্বাইৰ বতুলগিৰি জিলাত তেওঁৰ জন্ম হৈছিল। ভাৰতৰ সংবিধান ৰচনাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা ভীমৰাও ৰামজী আম্বেদকাৰ কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীসভাৰ প্ৰথমগৰাকী আইনমন্ত্ৰী আছিল। বিভিন্ন কাৰ্যসূচী, সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাৰে প্ৰতি বছৰে তেওঁৰ জন্মদিনটো আম্বেদকাৰ জয়ন্তী হিচাপে উদ্‌যাপন কৰা হয়। বহুকেইখন ৰাজ্যত ‘আম্বেদকাৰ জয়ন্তী’ৰ দিনটো চৰকাৰী বন্ধৰ দিন হিচাপে ধৰা হয়। ❖

ৰবীন্দ্ৰ জয়ন্তী

বিশ্বকবি ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ প্ৰতি সন্মান জনাই প্ৰতি বছৰে ২৫ ব’হাগৰ দিনটো ৰবীন্দ্ৰ জয়ন্তী হিচাপে উদ্‌যাপন কৰা হয়। ১২৬৮ বংগ শকাব্দৰ ২৫ ব’হাগৰ (ইংৰাজী ১৮৬১ চনৰ ৭ মে’) দিনটোতে কবিগৰাকীৰ জন্ম হৈছিল। বংগদেশৰ বিভিন্ন বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয় তথা অন্য প্ৰতিষ্ঠানত এই বিশেষ দিনটোত ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ ৰচিত সাহিত্যৰাজিৰ চৰ্চা তথা অৱলোকন কৰা হয়। শান্তি নিকেতন, পশ্চিমবংগৰ বীৰভূম, বিশ্বভাৰতী বিশ্ববিদ্যালয় আদিত উলহ-মালহেৰে এই দিনটো পালন কৰা হয়। ভাৰত চৰকাৰে ২০১১ চনত ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ ১৫০ বছৰীয়া জয়ন্তী উপলক্ষে ৫ টকীয়া বিশেষ মুদ্ৰা এটিৰো প্ৰচলন কৰিছিল। উল্লেখযোগ্য যে ‘গীতাঞ্জলি’ কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে ১৯১৩ চনত তেওঁ এছিয়া মহাদেশৰ প্ৰথম ব্যক্তি হিচাপে ন’বেল বঁটা লাভ কৰিছিল। তেওঁ বিশ্বৰ একমাত্ৰ কবি যি দুখনকৈ দেশৰ জাতীয় সংগীত ৰচনা কৰিছে। বাংলাদেশৰ জাতীয় সংগীত ‘আমাৰ সোণাৰ বাংলা’ আৰু ভাৰতবৰ্ষত জাতীয় সংগীত ‘জন গণ মন’ দুয়োটাৰে ৰচয়িতা ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ। ১৯৪১ চনৰ ৭ আগষ্টত তেওঁৰ দেহাৱসান হয়। ❖

মালৱেৰৰ পৰিচয়

■ নবনীতা ৰায়

মালৱেৰ বা ক্ষতিকারক ছফ্টৱেৰ (Malicious software) হ'ল এক ধৰণৰ কম্পিউটাৰ প্ৰোগ্ৰাম (program)। ইয়াক সাধাৰণতে কোনো তৃতীয়পক্ষৰ সুবিধাৰ বাবে কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ অনুমতি অবিহনে কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাত প্ৰবেশ কৰিবলৈ ডিজাইন কৰা হয়। মালৱেৰে কম্পিউটাৰৰ স্বাভাৱিক কাম-কাজত বাধা প্ৰদান কৰে। মালৱেৰৰ আঁৰৰ উদ্দেশ্য বেলেগ বেলেগ হয়। বেছিভাগ অনলাইন ভাবুকিয়েই মালৱেৰৰ ভিতৰত পৰে। মালৱেৰ হ'ব পাৰে আমাৰ পৰা অনলাইন প্ৰক্ৰিয়াৰে ধন চুৰি কৰা, কাম সম্পন্ন কৰা ক্ষমতাক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰাৰ এক মাধ্যম। যদিও মালৱেৰ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থা বা নেটৱৰ্ক সঁজুলিৰ ভৌতিক হাৰ্ডৱেৰৰ ক্ষতি কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু ই আমাৰ তথ্য চুৰি কৰিব বা মচি পেলাব পাৰে, কম্পিউটাৰৰ মূল কাৰ্যসমূহ সলনি বা অপহৰণ (হাইজেক) কৰিব পাৰে আৰু আমাৰ কম্পিউটাৰৰ কাৰ্যকলাপৰ ওপৰত আমাৰ অনুমতি অবিহনে চোৰাংচোৱাগিৰি কৰিব পাৰে।

মালৱেৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ হ'ব পাৰে। যেনে— কম্পিউটাৰ ভাইৰাছ (virus), ৱৰ্ম (worm), ট্ৰ'জান হৰ্ছ (trojan horse), ৰেনছমৱেৰ (ransomware), স্পাইৱেৰ (spyware) ইত্যাদি। কম্পিউটাৰ ভাইৰাছ হৈছে আন এটা প্ৰোগ্ৰামৰ সৈতে সংযুক্ত হোৱা এটা ক্ষতিকারক কোনো কাম কৰাৰ সামৰ্থ্য থকা (executable) ক'ড (code)। ভাইৰাছ সংক্ৰমিত ফাইল

এটা কম্পিউটাৰৰ পৰা আন এটা কম্পিউটাৰলৈ পঠিয়ালে ভাইৰাছ বিয়পে। এনে ফাইল এটা খুলিলে কম্পিউটাৰত ভাইৰাছ সোমায়। ভাইৰাছ হৈছে একেবাৰে সাধাৰণ ধৰণৰ মালৱেৰ যিয়ে নিজকে কাৰ্যকৰী (execute) কৰিব পাৰে আৰু অন্য প্ৰোগ্ৰাম বা ফাইলক সংক্ৰমিত কৰি বিয়পিব পাৰে। ৱৰ্মো ভাইৰাছৰ দৰেই এক প্ৰকাৰৰ মালৱেৰ। ৱৰ্ম আৰু ভাইৰাছৰ মাজৰ ডাঙৰ পাৰ্থক্যটো হ'ল যে ৱৰ্মবোৰে নিজাববীয়াকৈ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাটোৰ মাজেৰে বিয়পিব পাৰে, আনহাতে ভাইৰাছে সংক্ৰমণ আৰম্ভ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰকাৰীৰ অৰ্থাৎ আমাৰ পৰা কোনো ধৰণৰ ফাইল খোলা বা তেনে কাৰ্যৰ প্ৰয়োজন হয়। ৱৰ্মসমূহে নিজকে প্ৰতিলিপি কৰে। ই সাধাৰণতে নেটৱৰ্কৰ গতি লেহেমীয়া কৰে। মালৱেৰ লেখক বা প্ৰস্তুতকৰ্তাৰ পৰা কোনো ধৰণৰ পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়াৰ অবিহনে নেটৱৰ্কৰ মাধ্যমেৰে এটা কম্পিউটাৰৰ পৰা আন এটালৈ বিয়পিব পাৰে। এডৱেৰ (adware) নামৰ মালৱেৰবোৰ হৈছে ৱেব ব্ৰাউজাৰৰ (web browser) পৰ্দাত বিজ্ঞাপন দিবলৈ ডিজাইন কৰা অবাঞ্ছিত ছফ্টৱেৰ। এডৱেৰে নিজকে বৈধ হিচাপে ছদ্মবেশ ল'বলৈ গোপন পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰে বা আমাৰ পিচি, টেবলেট, ম'বাইলত ইয়াক ইনষ্টল কৰিবলৈ আন এটা প্ৰোগ্ৰামৰ সহায় লয়। এডৱেৰে ব্যৱহাৰকাৰীক ক্ৰয় কৰিবলৈ প্ৰলোভিত কৰা পপ-আপ বা বেনাৰ বিজ্ঞাপন প্ৰদৰ্শন কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে ব্যৱহাৰকাৰীৰ ব্ৰাউজাৰ (browser) আৰু ডাউনলোডৰ (download) ইতিহাস অনুসৰণ কৰে। স্পাইৱেৰৰ দৰে মালৱেৰ বিধে অনুমতি অবিহনে কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ কাৰ্যকলাপ গোপনে পৰ্যবেক্ষণ কৰে আৰু কোনো তৃতীয় পক্ষক যোগান ধৰে। ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে তৃতীয় পক্ষৰ বাবে কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাৰ পৰা ব্যক্তিগত তথ্য চুৰি কৰা বা সংগ্ৰহ কৰাৰ লগতে ব্যৱহাৰকাৰীৰ কাৰ্যকলাপ তেওঁলোকৰ অজ্ঞাতে

নিবন্ধ

পর্যবেক্ষণ কৰা। ট্ৰ'জান হৰ্ছ (trojan horse) হ'ল আটাইতকৈ বিপজ্জনক মালৱেৰ। সাধাৰণতে ট্ৰ'জান হৰ্ছে আমাক ঠগিবলৈ নিজকে প্ৰথমে উপযোগী কিবা এটা হিচাপে উপস্থাপন কৰে। এবাৰ ই আমাৰ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাত সংস্থাপন হ'লে ট্ৰ'জানৰ আঁৰৰ আক্ৰমণকাৰীয়ে প্ৰভাৱিত কম্পিউটাৰলৈ অকৰ্তৃত্বশীল অভিগম (unauthorised access) লাভ কৰে। তাৰ পাছত ট্ৰ'জানৰ সহায়ত বিত্তীয় তথ্য চুৰি কৰা বা অন্য ধৰণৰ মালৱেৰ ইনষ্টল কৰাৰ উপৰি ক্ষতিকাৰক কাৰ্য্য সম্পাদন কৰে। বেনছমৱেৰ নামৰ মালৱেৰবিধে আমাক অৰ্থাৎ ব্যৱহাৰকাৰীক আমাৰ ডিভাইচৰ পৰা বাহিৰ কৰি দিয়ে বা কম্পিউটাৰত থকা আমাৰ ফাইলসমূহ চুৰি কৰে, তাৰ পাছত পুনৰ অভিগম কৰাৰ বাবে আমাক মুক্তিপণ (ransom) দিবলৈ বাধ্য কৰে। এবাৰ ধন পৰিশোধ কৰাৰ পাছত ভুক্তভোগীয়ে নিজৰ ব্যৱস্থাটো পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা হয়। লজিক বোম (logic bomb) এটা ক্ষতিকাৰক মালৱেৰ যিয়ে ক্ষতিকাৰক ক'ড কিছুমান প্ৰণয়ন কৰি কম্পিউটাৰৰ ক্ষতি সাধন কৰে। চাইবাৰ সুৰক্ষা বিশেষজ্ঞসকলে শেহতীয়াকৈ ধৰা পেলোৱা লজিক বোমে শীতলীকৰণ ফেন (cooling fan), হাৰ্ড ড্ৰাইভ (hard drive) আৰু শক্তি যোগানকে ধৰি এটা ৱৰ্কষ্টেছন (workstation) বা ছাৰ্ভাৰত (server) থকা হাৰ্ডৱেৰ উপাদানসমূহ আক্ৰমণ কৰি বিকল কৰে। বেকড'ৰ নামৰ মালৱেৰবিধে এটা কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থা অভিগম কৰিবলৈ ব্যৱহৃত সাধাৰণ প্ৰমাণীকৰণ ব্যৱস্থা (usual authentication) পাৰ কৰাত সহায় কৰে। বেকড'ৰৰ উদ্দেশ্যে হৈছে চাইবাৰ অপৰাধীসকলক ভৱিষ্যতে কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাত প্ৰবেশৰ অনুমতি দিয়া। ৰুটকিট (rootkit) মালৱেৰে আক্ৰমণকাৰীক সংক্ৰমিত ব্যৱস্থাত প্ৰশাসকৰ বিশেষাধিকাৰ প্ৰদান কৰে, যাক ৰুট (root) অভিগম বুলিও কোৱা হয়। তাৰ পাছত আক্ৰমণকাৰীয়ে বেকড'ৰ ব্যৱহাৰ কৰি দুৰৈৰ পৰা কম্পিউটাৰত প্ৰবেশ কৰে।

১৯৯০ চনত কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানী তথা নিৰাপত্তা গৱেষক য়িজৰাইল ৰাদাইয়ে (Yisrael Radai) প্ৰথমবাৰৰ বাবে মালৱেৰ শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছিল যদিও

ইয়াৰ বহু আগতেই মালৱেৰৰ অস্তিত্ব ধৰা পৰিছিল। ১৯৭১ চনত সৃষ্টি কৰা ক্ৰীপাৰ ভাইৰাছটোৱেই প্ৰথম জ্ঞাত মালৱেৰৰ উদাহৰণ। ক্ৰীপাৰ ভাইৰাছে যদিও প্ৰথমেৰ কাৰ্য্য সলনি কৰা নাছিল বা তথ্য চুৰি বা মচি পেলোৱা নাছিল, কিন্তু ই অনুমতি অবিহনে এটা কম্পিউটাৰৰ পৰা আন এটা কম্পিউটাৰলৈ স্থানান্তৰিত হৈছিল আৰু এটা টেলিটাইপ বাৰ্তা প্ৰদৰ্শন কৰিছিল য'ত লিখা আছিল "I'm the creeper : catch me if you can."

আমাৰ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাত মালৱেৰে অভিগম কৰাৰ দুটা সাধাৰণ উপায় হ'ল ইণ্টাৰনেট আৰু ইমেইল। গতিকে আমি অনলাইল সংযোগ স্থাপন কৰিলে, হেক কৰা ৱেবছাইটসমূহত কোনো তথ্য বিচাৰিলে, ক্ষতিকাৰক বিজ্ঞাপন প্ৰদান কৰা ৱেবছাইট খুলিলে, মালৱেৰ সংক্ৰমিত ফাইল ডাউনলোড কৰিলে, অচিনাকি ৱেবছাইটৰ পৰা প্ৰথমে বা এপসমূহ কম্পিউটাৰত ভৰালে আমাৰ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাতো মালৱেৰ সংক্ৰমণ হ'ব পাৰে। সেইবাবে মালৱেৰ সংক্ৰমণ হোৱাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ আমি কিছুমান পদক্ষেপ ল'ব লাগে। উদাহৰণস্বৰূপে, ভাল চাইবাৰ সুৰক্ষা প্ৰথমেৰে কম্পিউটাৰটোক সুৰক্ষা দিব লাগে, পাছৰাৰ্ডবোৰ মাজে মাজে সলনি কৰি থাকিব লাগে, ইণ্টাৰনেট ব্ৰাউজ কৰাৰ সময়ত অহা পপ-আপ বিজ্ঞাপনত ক্লিক কৰা অভ্যাসটো এৰিব লাগে, অজ্ঞাত প্ৰেৰকৰ পৰা ইমেইল খোলা এৰিব লাগে, অদ্ভুত, পৰীক্ষা নকৰা লিংকত ক্লিক কৰাৰ পৰা বিৰত থাকিব লাগে, অচিনাকি ৱেবছাইটৰ পৰা ছফ্টৱেৰ ডাউনল'ড কৰিব নালাগে ইত্যাদি। মালৱেৰে কেৱল কম্পিউটাৰেই নহয় আমি ব্যৱহাৰ কৰা ম'বাইল ফ'নবোৰতো সংক্ৰমণ ঘটাব পাৰে। কাৰণ আমি ব্যৱহাৰ কৰা স্মাৰ্টফ'নবোৰ অত্যাধুনিক, জটিল হাতত লৈ ফুৰিব পৰা একোটা কম্পিউটাৰ। এডৱেৰ, ট্ৰ'জান হৰ্ছ, স্পাইৱেৰ ৱৰ্ম, বেনছমৱেৰৰ দৰে মালৱেৰে আমাৰ ফ'নলৈ বিভিন্ন ধৰণেৰে নিজৰ পথ বিচাৰি ল'ব পাৰে। গতিকে নতুন নতুন মালৱেৰৰ পৰা আমি আমাৰ কম্পিউটাৰ ব্যৱস্থাতোক বা ম'বাইল ফ'নটোক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰিব পাৰিলেহে ইণ্টাৰনেট প্ৰযুক্তিয়ে প্ৰদান কৰা সুবিধাসমূহ সুকলমে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ম। ❖

চুড'কু

তলৰ আকৃতি এটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড'কু ১৯৬

2	7	1	4	5	6	8	9	3
8	5	6	1	3	9	7	2	4
3	4	9	8	2	7	1	5	6
6	3	8	2	9	4	5	1	7
9	2	5	3	7	1	4	6	8
4	1	7	6	8	5	2	3	9
1	8	3	9	4	2	6	7	5
5	9	2	7	6	8	3	4	1
7	6	4	5	1	3	9	8	2

চুড'কু ১৯৭

8	4					7		1
				8			5	
		6						4
	7		1	3		4		
	2	3				1	9	8
			5					3
7	9							
				2				9
		8		4			3	

তোমালোকে জানানে ?

বৃক্ষক শৰীৰৰ ফিল্টাৰ বোলা হয় কিয় ?

বৃক্ষ মানৱ শৰীৰৰ এক অপৰিহাৰ্য্য অংগ। মানৱ দেহৰ পিছফালে, কঁকালৰ পৰা সামান্য ওপৰত, উৰহী গুটিৰ আকৃতিৰ দুটা বৃক্ষ আছে। বৃক্ষই তেজ শোষণ কৰি তাৰ পৰা বৰ্জনীয় পদাৰ্থ আৰু অতিৰিক্ত পানীভাগ পৃথক কৰে। মানুহৰ বৃক্ষৰ প্ৰতিটোতে প্ৰায় ১০ লাখকৈ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ছেকনী আছে। দুয়োটা বৃক্ষই মিনিটত ১ৰ পৰা ৩ লিটাৰ তেজ শোষণ কৰে। বৃক্ষই তেজৰ পৰা বৰ্জনীয় পদাৰ্থ আৰু অতিৰিক্ত পানীভাগ প্ৰস্ৰাৱৰ ৰূপত দিনে প্ৰায় ১.৪ লিটাৰ পৰিমাণত উলিয়াই পঠিয়ায়। সেয়ে বৃক্ষক শৰীৰৰ ফিল্টাৰ বোলা হয়। ❖

(উৎস : শাস্ত্ৰ কৌশিক বৰুৱাৰ 'কি ক'ত কিয় কোন আৰু কেতিয়া?')

চুড'কুৰ শুদ্ধ উত্তৰ দিয়া শিক্ষাৰ্থীসকল (আগষ্ট, ২০২৩)

প্ৰিয়াংশু প্ৰীতিশ শৰ্মা, (পঞ্চম গ), অভিজ্ঞান দীপক বৰগয়াৰী (পঞ্চম গ), আবিৰ হুছেইন (পঞ্চম গ), তন্ময়ৰাজ চৌধুৰী (পঞ্চম গ), অবিনাশ বৈশ্য (পঞ্চম গ), নিয়ৰ ডেকা (পঞ্চম গ), শ্ৰেয়ম মজুমদাৰ (পঞ্চম গ), কুন্দন সিং (অষ্টম ক), অভিশ্ৰী তামুলী (পঞ্চম গ), বিদিপ কুমাৰ (পঞ্চম গ), অলংকৃতা ডেকা (পঞ্চম গ), আদিত্য কাশ্যপ (নৱম গ), হিতাৰ্থ কাশ্যপ (অষ্টম খ), পূৰ্বাধী দাস (পঞ্চম ঘ), কৃপালিনী চাংমা (দশম গ), সৃষ্টি শৰ্মা (চতুৰ্থ গ), বিজতান কাশ্যপ (ষষ্ঠ ক), কুনাল কিশোৰ শৰ্মা (পঞ্চম ঘ), সুপ্ৰতীক সঞ্জীৱ ডেকা (পঞ্চম ক), তেজস্বীন মিশ্ৰ (পঞ্চম ঘ), চিত্ৰাংশু শৰ্মা (অষ্টম, কছাৰীঘাট জাতীয় বিদ্যালয়)। ❖

তাজমহল

■ যুথিকা পাটোৱাৰী

তাজমহল পৃথিৱীৰ এক আশ্চৰ্য্যকৰ স্মৃতিসৌধ। তাজমহল যিয়ে দেখা নাই, তেওঁ হয়তো বুজিব নোৱাৰিব কি এক অভিজ্ঞতাৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে তেওঁ! কেৱল ছবি চাই তাজমহলৰ সৌন্দৰ্য্য বুজা সম্ভৱ নহয়।

তাজমহল ভাৰতৰ উত্তৰ প্ৰদেশৰ আগ্ৰাত অৱস্থিত এটা ৰাজকীয় সমাধি। মোগল সম্ৰাট শ্বাহজাহানৰ প্ৰিয়তমা পত্নী আৰজমন্দ বাণু বেগমে (যি মমতাজ নামেৰে পৰিচিত) মাত্ৰ ৩৯ বছৰ বয়সত মৃত্যুক আঁকোৱালি লৈছিল। তেওঁৰ স্মৃতি ৰক্ষাৰ উদ্দেশ্যে এই অপূৰ্ব সৌধটি নিৰ্মাণ কৰোৱাইছিল শ্বাহজাহানে। শ্বাহজাহানে এক অপূৰ্ব সুন্দৰ সৌধ নিৰ্মাণ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত মোগল সম্ৰাটগৰাকী এশ শতাংশই সফল বুলিব পাৰি। তাজমহলৰ সৌন্দৰ্য্য, ইয়াৰ আভিজাত্যৰ সমুখত আপোনা-আপুনি শিৰ নত হৈ যায়। যমুনা নদীৰ পাৰত মোগল আৰ্হিত নিৰ্মিত তাজমহলৰ প্ৰতিটো নক্সাত সম্পূৰ্ণ সমন্বয় ঘটিছে পাৰ্চী, ভাৰতীয় আৰু তুৰস্কৰ স্থাপত্য শিল্পৰ। মোজাইকৰ ৰং-বিৰঙৰ কাৰুকাৰ্য্য, মূল্যবান শিলৰ ব্যৱহাৰ, বেৰত খোদিত কোৰাণৰ বাণী, মাজৰ গম্বুজটোক আৱৰি ৪১ মিটাৰ উচ্চতাৰ চাৰিটা স্তম্ভ—সকলো মিলি কি যে এক সৌন্দৰ্য্যৰ সমাহাৰ! তাজমহলৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্য আৰম্ভ হৈছিল ১৬৩২ খৃষ্টাব্দত আৰু ২০,০০০ শ্ৰমিকে ২২ বছৰ অহৰ্নিশে পৰিশ্ৰম কৰি ১৬৫৩ খৃষ্টাব্দত ইয়াৰ নিৰ্মাণকাৰ্য্য

সম্পূৰ্ণ কৰিছিল। ইয়াৰ মূল স্থপতিবিদগৰাকীৰ নাম আছিল ওস্তাদ আহমেদ লাহৌৰি। ইয়াৰ উচ্চতা সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ পৰা ১৭১ মিটাৰ বা ৫৬১ ফুট।

তাজমহল যেন কিছু কিছু ৰহস্যেৰে ভৰা কাহিনীৰো সমষ্টি! এই কথা প্ৰচলিত আছে যে তাজমহলৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্য শেষ হোৱাৰ পাছত ইয়াৰ শ্ৰমিকসকলৰ হাত কটা হৈছিল যাতে তেওঁলোকৰ দ্বাৰা আন কোনোৱেই দ্বিতীয় এটা তাজমহল সাজিব নোৱাৰে। প্ৰকৃততে ইয়াৰ অৰ্থ এনে ধৰণৰহে—যিহেতু শ্ৰমিকসকলে ২২ বছৰ জুৰি এটা স্মৃতিসৌধ নিৰ্মাণতে ব্যস্ত আছিল, গতিকে তেওঁলোকে নতুন নিৰ্মাণ কাৰ্য্যৰ লগত পৰিচিত হ'ব পৰা নাছিল। যাৰ ফলত তাজমহল নিৰ্মাণৰ কাম শেষ হোৱাৰ পাছত সেই শ্ৰমিকসকলে নতুন কোনো নিৰ্মাণ কাৰ্য্যত নিজকে জড়িত কৰিবলৈ অসমৰ্থ হৈছিল। অৰ্থাৎ তেওঁলোকৰ 'হাত' কটা যোৱাৰ দৰেই হৈছিল।

প্ৰচলিত আছে যে তাজমহলত এটি সুৰংগ আছে যিটো যমুনা নদীত আৰম্ভ হৈ তাজমহলত শেষ হৈছে। বিশেষজ্ঞসকলে কয়, এই সুৰংগটি সম্ৰাট শ্বাহজাহানে যমুনা নদীৰ পৰা তাজমহললৈ অহাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

তাজমহলৰ ৰং একেটা দিনতে কেইবাবাৰো সলনি হয়। সূৰ্য্যোদয়ৰ সময়ত পাতল ধোঁৱা আৰু পাতল গুলপীয়া ৰং এটা সংমিশ্ৰণত উদ্ভাসিত হয় তাজমহল। ভৰ দুপৰীয়া আকৌ ইয়াক গাখীৰৰ দৰে শুদ্ধ বগা দেখা যায়। সূৰ্যাস্তৰ সময়ত কমলা-পিতল ৰঙেৰে জিলিকি উঠে তাজমহল। পূৰ্ণিমাৰ ৰাতি আকৌ এটি পাতল নীলা ৰঙৰ আভাৰে এক মনোমুগ্ধকৰ ৰূপ লয় তাজমহলে। ৰঙৰ এই পৰিবৰ্তনসমূহে তাজমহলক এক অনন্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰা দেখা যায়।

তাজমহলৰ ২২টা 'তলাবন্ধ কক্ষ' আছে। এই কক্ষসমূহৰ দুৱাৰ কেতিয়াও খোলা নহয়।

নিবন্ধ

ইতিহাসবিদসকলে ইয়াত কোনো গুপ্তত বহস্য আছে বুলি অনুমান কৰে।

তাজমহলৰ নিৰ্মাণশৈলীৰ আৰু এটা বহস্যময় দিশ হ'ল যেতিয়া পৰ্য্যটকসকলে প্ৰধান তোৰণৰ পৰা তাজমহলৰ পিনে আগুৱাই যায়, এনে লাগে ইয়াৰ আকাৰ যেন ডাঙৰ হৈ গৈ আছে। আৰু যেতিয়া ইয়াৰ পৰা আঁতৰি অহা যায়, এনে লাগে যেন ই সৰু হৈ আহি আছে।

এইটোও কোৱা হয় যে শ্বাহজাহানে যমুনা নদীৰ পাৰত ক'লা মাৰ্বলেৰে তাজমহলৰ এটা ছাঁ প্ৰতিমূৰ্তি (সৌধ) সাজিবলৈ পৰিকল্পনা কৰিছিল, য'ত তেওঁ নিজে

সমাধিস্থ হ'ব। কিন্তু পুত্ৰ ঔৰংগজেৰে তেওঁক 'আগ্ৰা দুৰ্গ'ত বন্দী কৰি থোৱাত উক্ত প্ৰতিমূৰ্তিৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্য বন্ধ হৈ গ'ল। এই আগ্ৰা দুৰ্গৰ পৰাই জীৱনৰ শেষ সময়লৈ শ্বাহজাহানে তাজমহলে চাই চাই সময় অতিবাহিত কৰিছিল।

তাজমহল নিৰ্মাণৰ ইমান বছৰ পাছতো আজিও ইয়াৰ আকৰ্ষণত দেশী-বিদেশী বহু পৰ্য্যটক আগ্ৰালৈ আহে। ১৯৮৩ চনত ইউনেস্ক'ৱে তাজমহলক 'বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰ' ৰূপে ঘোষণা কৰে। উল্লেখ্য যে তাজমহল দীৰ্ঘদিন ধৰি বিশ্বৰ সপ্তম আশ্চৰ্য্যৰো অন্যতম ৰূপে পৰিগণিত হৈ আহিছে। ❖

বিশ্ব পৰিক্ৰমা

সাগৰ চুক্তি

■ তৃষ্ণা গোস্বামী

সাগৰ বা সমুদ্ৰ হ'ল লৱণযুক্ত বিস্তীৰ্ণ জলৰাশি। সাগৰে পৃথিৱীৰ উপৰিভাগৰ ৭০ শতাংশৰো অধিক অংশ আবৃত কৰি ৰাখিছে। প্ৰাচীন কালৰে পৰাই

মানুহে সাগৰ অভিযান চলাই আহিছে। প্ৰায় ১৭৬৮ চনৰ পৰা ১৭৭৯ চনৰ ভিতৰত কেপ্টেইন জেমছ কুকৰ প্ৰশান্ত মহাসাগৰ অভিযানৰ সময়ৰ পৰাই সাগৰ সংক্ৰান্তীয় বিজ্ঞানসন্মত চৰ্চা বা সাগৰবিজ্ঞানৰ আৰম্ভণি ঘটে।

গভীৰ সাগৰ কি ?

বিশেষজ্ঞসকলৰ মতে 'গভীৰ সাগৰ' বা 'উচ্চ সাগৰ' উপকূলৰ পৰা ৩৭০ কিল'মিটাৰ দূৰত্বৰ পৰা আৰম্ভ হয়। সাধাৰণতে এই অংশ কোনো দেশৰ অধিকাৰ ক্ষেত্ৰত নপৰে। বিশ্বৰ প্ৰায় ৬০ শতাংশ সামুদ্ৰিক অঞ্চল গভীৰ সাগৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত।

সাগৰ চুক্তিৰ প্ৰয়োজনীয়তা

সাগৰত বিভিন্ন ধৰণৰ বেস্তেৰিয়া, প্ৰ'টিষ্টা, শেলুৱৈ,

উদ্ভিদ, ভেঁকুৰ আৰু প্ৰাণী থাকে। এইবাবে সাগৰত এক বৈচিত্ৰ্যময় সামুদ্ৰিক বাসস্থান আৰু পৰিবেশতন্ত্ৰ গঢ়ি উঠিছে। সাগৰতেই বেছিভাগ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীৰ প্ৰজাতিৰ

ক্ৰমবিকাশ ঘটিছে। ইয়াৰ উপৰি সাগৰে মানুহক প্ৰচুৰ খাদ্যৰ যোগান ধৰে। ইয়াৰ ভিতৰত মাছেই প্ৰধান। সাগৰে পৃথিৱীৰ জলচক্ৰ, কাৰ্বনচক্ৰ আৰু নাইট্ৰ'জেন চক্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। সাগৰে কাৰ্বন ডাই-অক্সাইড শোষণ কৰে। মানুহৰ উশাহ-নিশাহৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় অক্সিজেনৰ আধা এই সাগৰীয় পৰিবেশ তন্ত্ৰত উৎপন্ন হয়। মানুহে প্ৰাচীন কালত সাগৰক মূলতঃ যাতায়াত আৰু বাণিজ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। সময়ৰ লগে লগে সাগৰত মানুহে বিভিন্ন কাৰ্য্যকলাপ আৰম্ভ কৰিলে। মানুহে সাগৰক বাণিজ্য, পৰ্য্যটন, যুদ্ধ, সাঁতোৰ, প্ৰমোদ ভ্ৰমণ, মাছ চিকাৰ আদি কাৰ্য্যত ব্যৱহাৰ কৰে। সাগৰৰ তলি খান্দি তাৰ পৰা খনিজ সম্পদ আহৰণ কৰা হয়। সাগৰৰ পানীৰ পৰা বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰা হয়। মানুহৰ এনে ধৰণৰ কাৰ্য্যকলাপ বৃদ্ধিৰ লগে লগে সাগৰ

বিশ্ব পৰিক্ৰমা

প্ৰদূষণৰ মাত্ৰাও বাঢ়ি গৈছে। ইয়াৰ ফলত সাগৰীয় জীৱ-জন্তু কমি গৈছে আৰু সাগৰৰ পৰিবেশতন্ত্ৰৰ ওপৰত বিৰূপ প্ৰভাৱ পৰিছে। এই দিশসমূহৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ বিশেষজ্ঞসকলে সাগৰ সম্পৰ্কীয় চুক্তি এখনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰি আহিছিল, যাতে সাগৰীয় জীৱ বিচিত্ৰতাক সংৰক্ষিত কৰাৰ উপৰি সাগৰীয় সম্পদসমূহৰ সঠিক আৰু উপযুক্ত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়।

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাগৰ আইন সন্মিলন বা UNCLOS (United Nations Convention on the Law of the Sea) :

বিশ্বৰ বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰই সাগৰ প্ৰদূষণৰ বিষয়টোৰ সন্দৰ্ভত বহু বছৰ আগৰ পৰা চিন্তা-চৰ্চা কৰি আহিছিল। ১৯৫৮ চনত জেনেভাত সাগৰ সম্পৰ্কীয় বিষয়টো আলোচনা কৰিবলৈ এখন সন্মিলন অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এই সন্মিলনখন ৰাষ্ট্ৰসংঘই আয়োজন কৰিছিল। এই সন্মিলনখনৰ মুখ্য উদ্দেশ্য আছিল আঞ্চলিক সমুদ্ৰ তথা সংলগ্ন অঞ্চল, গভীৰ সমুদ্ৰ আৰু ইয়াৰ জীৱসমূহৰ সংৰক্ষণ। সন্মিলনত সামুদ্ৰিক অঞ্চলক পাঁচটা প্ৰধান অঞ্চলত বিভক্ত কৰা হয়। সেয়া হ'ল—অভ্যন্তৰীণ জল, আঞ্চলিক সাগৰ, সংলগ্ন অঞ্চল, একচেটিয়া অৰ্থনৈতিক অঞ্চল আৰু গভীৰ সমুদ্ৰ। এই অঞ্চলসমূহক লৈ ১৯৫৮ চনৰ পৰা UNCLOSৰ অধীনত চাৰিখন চুক্তি কৰা হৈছিল। UNCLOSৰ প্ৰধান উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল—ক) সামুদ্ৰিক সজাগতা সৃষ্টি কৰা আৰু সমুদ্ৰৰ জীৱ বিচিত্ৰতাৰ সংৰক্ষণৰ বাবে সংৰক্ষিত সমুদ্ৰ অঞ্চল

নিৰ্ধাৰণ কৰা খ) আন্তৰ্জাতিক যোগাযোগ সহজ কৰা আৰু গ) সামুদ্ৰিক সম্পদৰ ন্যায়সংগত আৰু দক্ষ ব্যৱহাৰ কৰি সামুদ্ৰিক পৰিবেশ ৰক্ষা কৰা।

বিশ্বৰ বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপ্ৰধান, পৰিবেশকৰ্মী তথা বিশেষজ্ঞসকলে সময়ে সময়ে ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ মুখ্য কাৰ্যালয় নিউয়ৰ্ক চহৰত UNCLOS সম্পৰ্কে আলোচনা কৰি আহিছিল। UNCLOSৰ চতুৰ্থতম সন্মিলনখন ২০২০ চনত অনুষ্ঠিত কৰাৰ কথা আছিল। কিন্তু সেই সময়ত সমগ্ৰ বিশ্বতে ক'ভিড মহামাৰী বিয়পি পৰিছিল। সেইবাবে উক্ত সন্মিলনখন স্থগিত ৰখা হৈছিল। অৱশেষত ২০২৩ চনৰ ৪ মাৰ্চ তাৰিখে UNCLOSৰ এখন সন্মিলন অনুষ্ঠিত কৰা হয়। উক্ত সন্মিলনখনতেই UNCLOSৰ অধীনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ 'গভীৰ সাগৰ চুক্তি' স্বাক্ষৰ কৰা হয়। এই চুক্তিখনৰ সম্পূৰ্ণ নাম হ'ল 'ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাগৰ সন্মিলনৰ অধীনত ৰাষ্ট্ৰীয় অধিকাৰৰ বাহিৰত থকা অঞ্চলসমূহৰ সামুদ্ৰিক জীৱ বিচিত্ৰতাৰ সংৰক্ষণ আৰু বহনক্ষম ব্যৱহাৰৰ চুক্তি'।

গভীৰ সাগৰ চুক্তিত উল্লেখ কৰা হৈছে যে ২০৩০ চনৰ ভিতৰত পৃথিৱীৰ ৩০ শতাংশ ভূমি আৰু পানী সংৰক্ষণ কৰা হ'ব। ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সচিব প্ৰধান এণ্টনিঅ' গুটেৰেছে চুক্তিখনৰ সন্দৰ্ভত মন্তব্য কৰিছে যে "বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ বাবে বিশ্বৰ জলভাগসমূহ সুৰক্ষিত কৰাৰ বাবে যি সামুদ্ৰিক প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে সেয়া সাঁচাকৈয়ে এক বৃহৎ পদক্ষেপ।"

ইউৰোপিয়ান ইউনিয়ন আৰু অন্যান্য ১৬৭ খন দেশ ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাগৰ-আইন সন্মিলনৰ সদস্য। আমাৰ দেশ ভাৰত ১৯৮২ চনত ইয়াৰ সদস্যভুক্ত হৈছিল। ❖

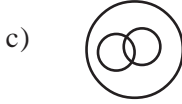
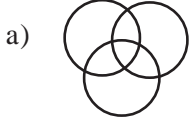
কুইজৰ উত্তৰসমূহ

১। Indian National Committee for Space Research ২। বিক্ৰম ছাৰাভাই। ৩। ইন্টাৰকছমাছ। ৪। ৰোহিনী। ৫। সতীশ ধাৱন মহাকাশ কেন্দ্ৰ। ৬। প্ৰজ্ঞান। ৭। চন্দ্ৰযান-৩ মিছনৰ সফলতা স্বৰ্ণীয় কৰি ৰখাৰ উদ্দেশ্যে। ২৩ আগষ্টতে লেণ্ডাৰ বিক্ৰমে জোনবাইৰ বুকুত অৱতৰণ কৰিছিল। ৮। চন্দ্ৰযান-৩ৰ লেণ্ডাৰে চন্দ্ৰৰ বুকুত অৱতৰণ কৰা স্থান। ৯। আমেৰিকা, ৰাছিয়া আৰু চীন। ১০। ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা সংস্থাৰ (ইছৰো) অধ্যক্ষ পদত কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰা ব্যক্তি এইসকল। ১১। নীল আৰ্মষ্ট্ৰং। ১২। তেওঁ চন্দ্ৰত গ'ল্ফ খেলিছিল। ১৩। চন্দ্ৰৰ বিষয়ে কৰা বৈজ্ঞানিক অধ্যয়ন। ১৪। চন্দ্ৰত পদাৰ্পণ কৰে। এপল' ১৭ মিছনযোগে। ১৫। অসম সন্তান জীৱেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী। ❖

1. তলৰ কোনটো চিত্ৰই ভাৰত, অসম আৰু গুৱাহাটীৰ মাজৰ সম্পৰ্ক শুদ্ধকৈ বুজাব?

2. কোনটো চিত্ৰই ভাৰত, বিহাৰ আৰু অসমৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বুজাব?

3. $572954 \times 697 = ?$

a) 399348938

b) 399348937

c) 399348936

d) 399348935

4. দুপৰীয়া 12 বজাত এটা ঘড়ীৰ মিনিটৰ কাঁটাডাল উত্তৰ-পূবমুৱা হৈ আছে। ১-৩০ বজাত ইয়াৰ ঘণ্টাৰ কাঁটাডাল কোনমুৱা হৈ থাকিব?

a) উত্তৰমুৱা

b) দক্ষিণমুৱা

c) পশ্চিমমুৱা

d) পূবমুৱা

5. আয়নালৈ চাই এজন মানুহে দেখিলে যে তেওঁৰ পিছফালে থকা দেৱাল ঘড়ীটোত 9 বাজিছে। আচলতে ঘড়ীটোত কেইটা বাজিছে?

a) 6টা

b) 3টা

c) 9টা

d) 12টা

6. অখিলৰ মাক মীনাৰ দেউতাকৰ একমাত্ৰ ছোৱালী। মীনাৰ গিৰীয়েক অখিলৰ কি হয়?

a) খুৰা

b) ককা

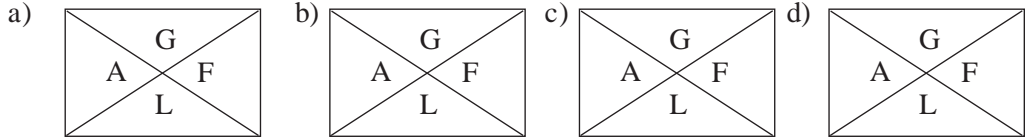
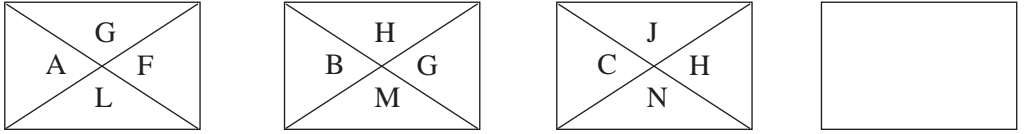
c) পিতা

d) ভাই

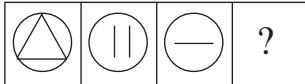
মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ

7. যদি বীৰেনৰ দেউতাক নৰেনৰ দেউতাকৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ হয় তেন্তে বীৰেন আৰু নৰেনৰ মাজত সম্পৰ্ক কি?
- a) ভাই-ভাই b) খুৰা-ভতিজা
c) মামা-ভাগিন d) পিতা-পুত্ৰ
8. তলৰ শব্দবোৰৰ কোনটো অভিধানৰ আটাইতকৈ শেষত পোৱা যাব?
- a) TRICKLE b) TRICYCLE
c) TRIANGLE d) TREAD
9. তলৰ শব্দবোৰৰ কোনটো অভিধানত প্ৰথমে পোৱা যাব?
- a) PLAYER b) PLENTY
c) PLAIN d) PLACE
10. যদি সাংকেতিক ভাষাত '123' মানে 'চোকা সৰু ল'ৰা', '145' মানে 'গুখ ডাঙৰ ল'ৰা' আৰু '637' মানে 'ধুনীয়া সৰু ফুল' হয় তেন্তে কোনটো অংকই সেই ভাষাত 'চোকা' বুজাইছে?
- a) 2 b) 3 c) 4 d) 7

11. খালী ঠাইত কোনখন ছবি বহিব?

12. খালী ঠাইত কোনখন ছবি বহিব?

উত্তৰসমূহ:

- 1) c 2) b 3) a 4) d 5) b 6) c
7) d 8) b 9) d 10) a 11) c 12) d

৯/১১ৰ আক্ৰমণ

■ সুনিতা বৰুৱা

সেইদিনা আছিল ২০০১ চনৰ ১১ ছেপ্টেম্বৰৰ ৰাতিপুৱা। বাকী দিনবোৰৰ দৰে সেই দিনটোও ভালদৰেই আৰম্ভ হৈছিল। কোনোবাই যদি কাৰ্য্যালয়লৈ যাবলৈ প্ৰস্তুত হৈছিল, কোনোবাই স্কুল বা কলেজলৈ; কোনোবাই ৰাতিপুৱাৰ আহাৰ খাই আছিল, কোনোবাই আকৌ ঘৰৰ কামবোৰৰ মাজতে আন দিনবোৰৰ নিচিনাকৈ ব্যস্ত হৈ আছিল।

হঠাৎ সেই সময়তেই টেলিভিছনৰ পৰ্দাত কিছু পোনপটীয়া দৃশ্য দেখুওৱা হৈছিল। নিউয়ৰ্ক চহৰৰ লাইভ ফুটেজত চহৰখনৰ ওপৰেৰে একেবাৰে কম উচ্চতাৰে এখন বিমান উৰি থকা দেখা গৈছিল। মানুহবোৰে কি ঘটিছে বুজি উঠাৰ পূৰ্বেই বিমানখনে ৱৰ্ল্ড ট্ৰেড চেণ্টাৰৰ এটা টাৱাৰত খুন্দা মাৰিছিল। টাৱাৰৰ পৰা ধোঁৱা ওলাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। লগে লগে এক হুলস্থূলীয়া পৰিবেশৰ সৃষ্টি হৈছিল। কোনেও বুজি উঠা নাছিল হঠাৎ এয়া কি হৈছিল? আচলতে এয়া আছিল বিশ্বৰ আটাইতকৈ শক্তিশালী ৰাষ্ট্ৰ আমেৰিকাত হোৱা ইতিহাসৰ আটাইতকৈ ভয়ংকৰ আক্ৰমণ, ৯/১১ৰ আক্ৰমণ। প্ৰথম বিমানখনে খুন্দা মৰাৰ কিছু ক্ষণ পাছতেই আন এখন বিমানে ৱৰ্ল্ড ট্ৰেড চেণ্টাৰৰ দ্বিতীয় টাৱাৰত খুন্দা মাৰিছিল। লগে লগে দুয়োটা টাৱাৰ খহি পৰিছিল। এসময়ত আমেৰিকাৰ অৰ্থনৈতিক সমৃদ্ধিৰ এক গৌৰৱময় প্ৰতীক হৈ থকা সেই টাৱাৰ ধোঁৱা, ভগ্নাৱশেষ আৰু শ শ মৃতদেহেৰে ভৰি পৰিছিল। এই আক্ৰমণ সংঘটিত কৰিছিল অলকায়াদা সন্ত্ৰাসবাদীয়ে। ৱৰ্ল্ড ট্ৰেড চেণ্টাৰৰ উপৰি অলকায়াদা সন্ত্ৰাসবাদীয়ে অপহৰণ কৰা আন দুখন যাত্ৰীবাহী বিমানৰ এখনে পেণ্টাগনৰ এটা অংশত আঘাত কৰিছিল আৰু আনখন পেনছিলভেনিয়াৰ

এখন পথাৰত দুৰ্ঘটনাগ্ৰস্ত হৈছিল। এই আক্ৰমণটোত প্ৰায় ৩০০০ লোকে প্ৰাণ হেৰুৱাইছিল। মৃতসকলৰ ভিতৰত শ শ আৰক্ষী বিষয়া আৰু অগ্নিনিৰ্বাপক বাহিনীৰ লোকো আছিল। এই ভয়ংকৰ আক্ৰমণৰ ঘটনাটো সংঘটিত কৰাৰ আঁৰৰ সন্ত্ৰাসবাদীজন আছিল ওচামা বিন লাডেন।

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ওপৰত হোৱা এই আক্ৰমণত

অলকায়াদাৰ ১৯ জন সন্ত্ৰাসবাদী জড়িত হৈ আছিল। মহাশক্তি আমেৰিকাৰ ওপৰত হোৱা সন্ত্ৰাসবাদীৰ এই আক্ৰমণে সমগ্ৰ বিশ্বকে জোকাৰি গৈছিল। তেতিয়াৰ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতি আছিল জৰ্জ বুশ্ব। তেওঁ ১১ ছেপ্টেম্বৰৰ এই ঘটনাক আমেৰিকাৰ ইতিহাসৰ 'আন্ধাৰ দিন' বুলি বৰ্ণনা কৰিছিল। আক্ৰমণ কিমান ভয়ংকৰ আছিল কেৱল এই কথাৰ পৰাই অনুমান কৰিব পাৰি যে ৱৰ্ল্ড ট্ৰেড চেণ্টাৰৰ পৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ প্ৰায় ১.৮ নিযুত টন ধ্বংসাৱশেষ আঁতৰ কৰাবলগীয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে সময় লাগিছিল প্ৰায় ৯ মাহ।

এই আক্ৰমণৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমেৰিকাই সন্ত্ৰাসবাদী সংগঠন নিৰ্মূল কৰা আৰু দৌষীক শাস্তি দিয়াৰ লক্ষ্যেৰে 'ৱাৰ অন টেৰৰ' নামৰ এক বিশ্ব সামৰিক অভিযান আৰম্ভ কৰে। অলকায়াদাৰ বাবে তালিবান চৰকাৰে নিৰাপদ আশ্ৰয়স্থান প্ৰদান কৰা আফগানিস্তান আমেৰিকাই আক্ৰমণ কৰে। পৰবৰ্তী সময়ত অবৈধ অস্ত্ৰ সৰবৰাহ আৰু সন্ত্ৰাসবাদৰ সৈতে সম্পৰ্ক থকাৰ বাবে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই ওচামা বিন লাডেন আৰু মোল্লা ওমৰৰ দৰে দুৰ্ধৰ্ষ সন্ত্ৰাসবাদীক হত্যা কৰি এই আক্ৰমণৰ প্ৰতিশোধ পূৰণ কৰিছিল। কিন্তু বৰ্তমানো এনে বহুতো সন্ত্ৰাসবাদী আছে, যিয়ে অহৰহ এনে দুষ্কাৰ্য্যৰ পৰিকল্পনাত বত হৈ আছে। ❖

বনৰৌ

■ জুলি শইকীয়া

আফ্ৰিকা আৰু এছিয়া মহাদেশত দেখিবলৈ পোৱা জেঠীসদৃশ দেহৰ এবিধ চাৰিঠেঙীয়া জন্তু হৈছে বনৰৌ। ইহঁতৰ দেহটো ৰৌ মাছ সদৃশ বাকলিৰে আবৃত। অসমৰ প্ৰায়

লাগিলেও ইহঁতে ভৰিৰ ওপৰত থিয় দিহে খোজ কাঢ়ে। ইহঁতে খোজ কাঢ়োঁতে সন্মুখৰ ভৰি দুখন অলপমান শৰীৰৰ ভিতৰ ফালে সুমুৱাই লয়। বনৰৌবিলাকে অতি দক্ষতাৰে

সকলো অৰণ্যতে (যিবোৰ অৰণ্যত বানপানী নহয়) বনৰৌ দেখিবলৈ পোৱা যায়। কিন্তু উত্তৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য জিলা আৰু কাৰ্বি আংলং জিলাৰ পাহাৰ আৰু অৰণ্যত ইহঁতৰ সংখ্যাৰ ঘনত্ব তুলনামূলকভাৱে বেছি। অসমৰ মানাহ ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, নামবৰ অভয়াৰণ্য, চক্ৰশীলা আৰু আমছাং অভয়াৰণ্যতো ইহঁতক দেখা পোৱা যায়। তদুপৰি হিমালয়ৰ পাদভূমিৰ অসম তথা অৰুণাচল প্ৰদেশৰ ওখ অঞ্চলতো ইহঁতে বসবাস কৰে। ভাৰতৰ বাহিৰে নেপাল, ভূটান, ব্ৰহ্মদেশ, লাওছ আৰু দক্ষিণ চীনতো বনৰৌ পোৱা যায়।

বনৰৌ দেখাত প্ৰাগৈতিহাসিক ষ্টিগোছ'ৰাচৰ নিচিনা যদিও ইহঁতৰ আকাৰ বহুত সৰু। বনৰৌৰ সমগ্ৰ শৰীৰত কিছুমান বাকলি থাকে। যদিও বাকলিবোৰ দেখাত মাছৰ বাকলিৰ নিচিনা কিন্তু মাছৰ বাকলিৰ সৈতে যথেষ্ট প্ৰভেদো আছে। বনৰৌবোৰৰ শৰীৰৰ দৈৰ্ঘ্য ৪৫ৰ পৰা ৪৮ ছেণ্টিমিটাৰ আৰু নেজডাল প্ৰায় ৩৮ ছেণ্টিমিটাৰমান দীঘল হয়। ইহঁতৰ বুকুত বাকলি নাথাকে আৰু পেটৰ পিছফালে নোম থাকে। বনৰৌবোৰৰ ঠেঙত শক্তিশালী নখ থাকে। ইয়াৰ দ্বাৰা ইহঁতে সহজে মাটি খান্দিবলৈ সক্ষম হয়। ইহঁতৰ মুখখন জোঙা। মূৰটো শৰীৰৰ তুলনাত সৰু।

বনৰৌবোৰ স্তন্যপায়ী প্ৰাণী আৰু ইহঁত নিশাচৰ। দিনৰ ভাগত ইহঁতে নিজেই খন্দা গাঁতত মাটিৰ তলত লুকাই থাকে আৰু গভীৰ ৰাতি আহাৰৰ সন্ধানত বাহিৰ হয়। দেখাত ইহঁতে বুকুত ভৰ দি খোজ কঢ়া যেন

মাটি খান্দিব পাৰে। আত্মৰক্ষাৰ বাবে ইহঁতে মাটিত এনেদৰে গাঁত খান্দি সোমাই থাকে যে ইহঁতক বিচাৰি পোৱাটো টান হৈ পৰে। বনৰৌবিলাক যদিও অৰণ্যৰ ভূমিভাগতেই থাকে কিন্তু কেতিয়াবা কেতিয়াবা ইহঁতে গছত উঠি গছৰ পৰা আমৰলি পৰুৱাৰ টোপ খোৱা দেখা যায়। বনৰৌবোৰে অৰণ্যৰ ভূমিত থকা পোক-পতংগ খাই জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। এটা বনৰৌৱে এদিনত ১৪০ৰ পৰা ২০০ গ্ৰাম পৰ্য্যন্ত পোক-পৰুৱা খায়। ইহঁতৰ ঘ্ৰাণ শক্তি বৰ প্ৰখৰ হোৱাৰ বাবে অতি সহজে খাদ্য সংগ্ৰহ কৰি ল'ব পাৰে। ইহঁতৰ জিভাখন বৰ দীঘল আৰু আঠাযুক্ত। জিভাত পোক-পৰুৱা লাগি ধৰিলে এৰাই যাব নোৱাৰে। ডাঙৰ ডাঙৰ বনৰৌবোৰৰ জিভাখন ২০ ছেণ্টিমিটাৰ পৰ্য্যন্ত দীঘল হয়।

বনৰৌবোৰে বছৰত এটাকৈ পোৱালি দিয়ে আৰু কেতিয়াবা কেতিয়াবা পোৱালিবোৰ মাকৰ পিঠিৰ ওপৰত উঠি ঘূৰি ফুৰে। ইহঁত বৰ শান্ত, নিৰীহ প্ৰাণী। ইহঁতে ভয় খালে শত্ৰুৰ পৰা নিজকে ৰক্ষা কৰিবলৈ নিজৰ দেহাটো বল এটাৰ দৰে মেৰিয়াই লয়।

বনৰৌৰ সংখ্যা দিনকদিনে কমি অহা দেখা গৈছে। বৰ্তমান ইহঁতৰ প্ৰকৃত সংখ্যা কিমান কোৱা টান। বহুতো মানুহে ইহঁতৰ শৰীৰৰ পৰা বিভিন্ন বেমাৰৰ ঔষধ প্ৰস্তুত কৰিব পৰা যায় বুলি বিশ্বাস কৰে আৰু সেয়ে ইহঁতক হত্যা কৰে। বনৰৌৰ সংখ্যালৈ চাই ইহঁতক লুপ্তপ্ৰায় প্ৰাণী বুলি চিহ্নিত কৰা হৈছে। ❖

ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক আঁচনিৰ পিতৃ হোমী জাহাংগীৰ ভাবা

■ চন্দনা মেধি চৌধুৰী

আমাৰ দৈনন্দিন জীৱন-
যাত্ৰাক সুচল তথা আৰামদায়ক কৰি
তোলা এক অন্যতম উপাদান হ'ল
বিদ্যুৎ। ভাৰতবৰ্ষত বিদ্যুৎ যোগানৰ
ক্ষেত্ৰত পাৰমাণৱিক বিদ্যুৎ
কেন্দ্ৰসমূহৰ অৱদান অতুলনীয়।
ভাৰতে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ সাত
বছৰ পাছতে নিজৰ প্ৰথমটো
'পাৰমাণৱিক বিদ্যুৎ কেন্দ্ৰ' স্থাপন
কৰি বিদ্যুৎ উৎপাদনৰ এক নতুন

পথ মুকলি কৰে। নৱ স্বাধীন দেশ এখনৰ বাবে
পাৰমাণৱিক বিদ্যুৎ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰি শক্তি উৎপাদনৰ
ক্ষেত্ৰত স্বাৱলম্বী হোৱাটো আছিল এক প্ৰত্যাহ্বান। এয়া
সম্ভৱ হৈছিল একমাত্ৰ হোমী জাহাংগীৰ ভাবাৰ দৰে
এগৰাকী প্ৰখ্যাত বিজ্ঞানী তথা বৈজ্ঞানিক সংগঠকৰ
বাবে। তেওঁক ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক আঁচনিৰ পিতৃস্বৰূপ
হিচাপে গণ্য কৰা হয়। এইগৰাকী স্নামধন্য ব্যক্তিৰ
১৯০৯ চনত বোম্বাইৰ এটা শিক্ষিত ধনী পাৰ্চী পৰিয়ালত
জন্ম হৈছিল। তেওঁৰ দেউতাক এজন উকীল আছিল।

ভাবাই স্কুলীয়া শিক্ষা বোম্বাইৰ কেথেড্ৰেল স্কুলত
সমাপন কৰি কেন্সিঞ্জ বিশ্ববিদ্যালয়ত মেকানিকেল
ইঞ্জিনিয়াৰিং, অংকশাস্ত্ৰ আৰু তাত্ত্বিক পদাৰ্থবিজ্ঞান
অধ্যয়ন কৰে। কলা, সাহিত্য, চিত্ৰকলা আৰু সংগীততো
তেওঁৰ গভীৰ ৰাপ আছিল। কেন্সিঞ্জ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ
কেভেণ্ডিছ গৱেষণাগাৰত (Cavendish Laboratory)
তেওঁ পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ মহাজাগতিক ৰশ্মি (cosmic ray)
আৰু কণিকাবিজ্ঞান (particle physics) বিষয়ত
গৱেষণা কৰে। গৱেষণাৰ কালছোৱাত তেওঁ ৰ্যালফ
ফাউলাৰ, উল্ফগেং পাউলি, এনৰিকো ফাৰ্মি, ৱাল্টাৰ
হেইটলাৰ, পল ডিৰাক আদিৰ দৰে স্নামধন্য ব্যক্তিৰ
সান্নিধ্য লাভ কৰে। 'কোৱাণ্টাম ইলেকট্ৰ'ডাইনেমিক্স'

(quantum electrodynamics)
প্ৰাৰম্ভিক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ
এক মুখ্য ভূমিকা পালন কৰিছিল।
'ভাবা স্কেটাৰিং' হ'ল তাত্ত্বিক
পদাৰ্থবিজ্ঞানলৈ তেওঁ আগ বঢ়োৱা
এক উল্লেখযোগ্য অৱদান। ১৯৩৫
চনত তেওঁ 'নিউক্লিয়াৰ ফিজিক্স'ত
(nuclear physics) ডক্টৰেট
ডিগ্ৰী লাভ কৰে। ১৯৩৯ চনত
ৰয়েল ছ'চাইটিয়ে প্ৰদান কৰা

অনুদানৰ জৰিয়তে ভাবাই প্ৰখ্যাত বিজ্ঞানী পিএমএছ
ব্লেকেটৰ (PMS Blackett) মানচেষ্টাৰস্থিত
গৱেষণাগাৰত কাম কৰাৰ সুবিধা লাভ কৰে।

কিন্তু দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ কাৰণে তেওঁ ভাৰতলৈ
উভতি আহে আৰু যুদ্ধকালীন সময়ছোৱাত নিজ দেশতে
থকাৰ সিদ্ধান্ত লয় আৰু ন'বেল পুৰস্কাৰ বিজেতা তথা
বাংগালুৰুস্থিত ভাৰতীয় বিজ্ঞান সংস্থাৰ সঞ্চালক
চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰামণৰ পৰামৰ্শ মতে গৱেষণা
কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। এইখিনি সময়ত তেওঁ কছমিক
ৰেৰ ওপৰত গৱেষণা কৰিবলৈ ছাৰ দোৰাবজী টাটা
ট্ৰাষ্টৰ পৰা অনুদান লাভ কৰে। ১৯৪১ চনত হোমী
জাহাংগীৰ ভাবা 'ৰয়েল ছ'চাইটি'ৰ ফেল' হিচাপে
মনোনীত হয় আৰু পৰবৰ্তী বৰ্ষত আডামছ পুৰস্কাৰ লাভ
কৰা প্ৰথমগৰাকী ভাৰতীয় হিচাপে পৰিগণিত হয়।
পৰবৰ্তী সময়ত ভাৰতীয় বিজ্ঞান অকাডেমিৰ ফেল'
আৰু ভাৰতীয় বিজ্ঞান কংগ্ৰেছ সংস্থাৰ পদাৰ্থবিজ্ঞান
বিভাগৰ সভাপতি হিচাপে নিযুক্ত হয়। ভাবাৰ নিজ
মাতৃভূমিৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ববোধৰ বাবে ১৯৪৫ চনত
টাটা ট্ৰাষ্টৰ পৃষ্ঠপোষকতাত আৰু ভাবাৰ নেতৃত্বত
ভাৰতৰ আগশাৰীৰ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান টাটা ইন্সটিটিউট
অব ফাণ্ডামেণ্টেল ৰিছাৰ্চে (TIFR) জন্মলাভ কৰে। এই

অনুকৰণীয় ব্যক্তিত্ব

অনুষ্ঠানটোৰ মূল লক্ষ্য আছিল ভাৰতবৰ্ষত পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ অধ্যয়ন তথা মৌলিক গৱেষণাৰ পথ প্ৰশস্ত কৰি তোলা। মৃত্যুৰ সময়লৈ ভাবা এই অনুষ্ঠানটোৰ সঞ্চালক পদত অধিষ্ঠিত আছিল। ১৯৪৭ চনত ভাৰত স্বাধীন হোৱাৰ পাছত জৱাহৰলাল নেহৰুৰ নেতৃত্বাধীন চৰকাৰে নতুনকৈ স্বাধীনতাপ্ৰাপ্ত ভাৰতে কিদৰে বিকাশৰ পথত অগ্ৰসৰ হ'ব সেই সম্পৰ্কে নানা পৰিকল্পনা কৰি থকাৰ সময়ছোৱাত ভাবাই প্ৰধানমন্ত্ৰীক পৰামৰ্শ দিছিল যে দেশত নিজা পাৰমাণৱিক প্ৰকল্প স্থাপন কৰাটো দৰকাৰ। নকৈ স্বাধীনতাপ্ৰাপ্ত এখন দেশত শক্তিৰ অভাৱ পূৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত পাৰমাণৱিক প্ৰকল্প এক উত্তম বিকল্প হ'ব বুলি হোমী ভাবাই মত পোষণ কৰিছিল। এই প্ৰকল্প স্থাপনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচামাল কিদৰে আহৰণ কৰিব পাৰি তথা তাত উৎপাদিত শক্তিক কিদৰে বিদ্যুৎ শক্তিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি—এই আটাইবোৰকে বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ প্ৰয়োজন আছিল কাৰিকৰী জ্ঞানৰ। ইয়াৰ বীজ কিদৰে ভাৰততে অংকুৰণ কৰিব পাৰি তাৰ বাবে প্ৰয়োজন হৈছিল এটা সাংগঠনিক ব্যৱস্থাৰ। এই সকলোবোৰৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিল ভাবাই।

পাণ্ডিত নেহৰু হোমী ভাবাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয় আৰু ১৯৪৮ চনৰ ১০ আগষ্টত ভাৰত চৰকাৰে ভাবাক চেয়াৰমেন হিচাপে লৈ পাৰমাণৱিক শক্তি আয়োগ (Atomic Energy Commission) গঠন কৰে। একেটা বৰ্ষতে প্ৰতিৰক্ষা মন্ত্ৰ্যালয়ৰ অধীনত গঠিত বৈজ্ঞানিক পৰামৰ্শ কমিটিৰো (Scientific Advisory Committee) ভাবা সদস্য আছিল।

প্ৰথম অৱস্থাত টিআইএফআৰে ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক শক্তি প্ৰকল্পৰ দিশটো চোৱা-চিতা কৰিছিল। ক্ৰমান্বয়ে ইয়াৰ কাম-কাজ বাঢ়ি যোৱাৰ বাবে ভাবাই ভাৰত চৰকাৰক এটা নতুন গৱেষণা কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ আগ বঢ়ালে। ইয়াৰ ফলতেই ১৯৫৪ চনত বোম্বাইৰ ট্ৰম্বে নামৰ ঠাইত এইইটি (Atomic Energy Establishment, Trombay) স্থাপন কৰা হ'ল। এই

অনুষ্ঠানটোৱেই পাছলৈ ভাবা এট'মিক ৰিছাৰ্চ চেণ্টাৰ (Bhabha Atomic Research Centre) চমুকৈ বাৰ্ক (BARC) নামেৰে জনাজাত হয়।

১৯৬২ চনত হোৱা ভাৰত-চীন যুদ্ধত ভাৰতৰ পৰাজয়ৰ পাছত চীন দেশৰ পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰৰ লগত ফেৰ মাৰিবলৈ ভাবাই ভাৰত চৰকাৰক নিজৰ পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ বিকাশ কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ দিয়ে যদিও সেই সময়ত ই সম্ভৱ হৈ নুঠিল।

পৰবৰ্তী সময়ত ভাৰত-পাকিস্তান যুদ্ধৰ কালছোৱাত এই প্ৰস্তাৱটোৱে পুনৰ গুৰুত্ব লাভ কৰে। ৰাজনৈতিকভাৱে দুৰদৃষ্টিসম্পন্ন ভাবাৰ মতে, পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ নিৰ্মাণ কৰাটো এখন দেশৰ বাবে এক প্ৰযুক্তিগত আৱশ্যকতা।

পাৰমাণৱিক বোমা নিৰ্মাণ কৰিবলৈ ভাবাই আমেৰিকাৰ প্ৰযুক্তিবিদৰ সৈতে ১৯৬৪ৰ পৰা ১৯৬৫লৈ কেইবালানিও গোপন আলোচনাত মিলিত হয়। নতুন ৰিয়েক্টৰ সাজিবলৈ আমেৰিকাৰ পৰা লাভ কৰা ইন্ধনৰ সহায়ত ভাবাই পাৰমাণৱিক বোমা সাজিবলৈ প্ৰয়োজনীয় কেঁচামাল ভাৰততে তৈয়াৰ কৰি ভাৰতক এখন পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ থকা দেশলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল। কিন্তু সেই সময়ত স্বাক্ষৰিত পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰ বিস্তাৰ নিয়ন্ত্ৰণ চুক্তিৰ ফলস্বৰূপে ভাবাৰ সপোন সপোনেই হৈ থাকিল। উল্লেখযোগ্য যে তেওঁৰ মৃত্যুৰ পাছত বাৰ্ক আৰু ডিআৰডিআৰ (DRDO, Defence Research and Development Organisation) নেতৃত্বত ১৯৭৪ চনৰ ১৮ মে'ত পোখৰাণত ভাৰতে নিজৰ প্ৰথমটো সফল পাৰমাণৱিক বোমাৰ পৰীক্ষণ সম্পন্ন কৰে।

তীক্ষ্ণ মেধাসম্পন্ন এই মহান বিজ্ঞানীজনৰ ১৯৬৬ চনৰ ২৪ জানুৱাৰীত বোম্বাইৰ পৰা জেনেভালৈ গৈ থাকোঁতে বিমান দুৰ্ঘটনাত মৃত্যু হয়। বিমানখন আল্পছ পৰ্বতমালাৰ সুউচ্চ শৃংগ মৰ্ণ্ট ব্লেংকত খুন্দা খায় আৰু তাত থকা ১১৭ জন যাত্ৰীৰ থিতাতে মৃত্যু হয়। ❖

শুধৰণি : আগষ্ট সংখ্যাৰ কুইজ শিতানৰ প্ৰথমটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ টেপ্তত শতক অৰ্জন কৰা প্ৰথম ভাৰতীয় কপিল দেৱ বুলি ভুলকৈ প্ৰকাশ পাইছিল। শুদ্ধ উত্তৰটো হৈছে লালা অমৰনাথ। ❖

কালাপানীৰ জেল

■ জেছমিনা পাৰবিন

দশম শ্ৰেণী

ভাৰতৰ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল আন্দামান আৰু নিকোবাবৰ ৰাজধানী প'ৰ্টব্লেয়াৰত অৱস্থিত এই চেলুলাৰ জেল বা কালাপানীৰ জেলৰ নাম শুনিলে এসময়ত মানুহে ভয়তে কঁপি উঠিছিল। এই জেলৰ চাৰিওফালে আছিল বিশাল সমুদ্ৰ। ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামীসকলক শাস্তি দিবৰ বাবে বৃটিছ গৱৰ্নৰে এই জেলখন স্থাপন কৰে। বিশাল সমুদ্ৰই আঙুৰি থকাৰ বাবে এই জেলৰ পৰা কেইবা কিল'মিটাৰমান দূৰলৈকে স্থলপথৰ কোনো চিহ্নই দেখা পোৱা নগৈছিল, সেইবাবে এই জেলক কালাপানীৰ জেল বুলি কোৱা হয়।

১৮৯৬ চনৰ পৰা এই জেল স্থাপন কৰাৰ পৰিকল্পনা আৰম্ভ হৈছিল। আন্দামান আৰু নিকোবাব অঞ্চলৰ ঘন জংঘল কাটি তাতে জেলৰ কাৰণে ঠাই মুকলি কৰিছিল। জেলৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিবলৈ জেলৰ একেবাৰে মাজভাগত তৈয়াৰ কৰা হৈছিল বিশাল টাৱাৰ। তাৰ পাছত আৰম্ভ হৈছিল অক্ট'পাছৰ ঠেঙৰ দৰে সাতটা শাখাত বিভক্ত বিশাল জেলৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্য। প্ৰতিটো শাখা তিনি মহলীয়া আছিল। জেলৰ ভিতৰত প্ৰতিজন কয়দীক বেলেগ বেলেগকৈ ৰাখিবলৈ ৬৯৬টা কোঠা তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। কোঠাবিলাক এনেকৈ সজা হৈছিল যাতে কোনো কয়দীয়ে আন কোনো কয়দীৰ লগত যোগাযোগ কৰিব নোৱাৰে। এনে কোঠাবোৰক চেল (cell) বোলা হৈছিল আৰু সেয়েহে এই জেলখনক চেলুলাৰ জেল বোলা হৈছিল। প্ৰতিটো চেলৰ দৈৰ্ঘ্য

আছিল ৪.৫ মিটাৰ আৰু প্ৰস্থ আছিল ২.৭ মিটাৰ। চেলুলাৰ জেল নিৰ্মাণৰ বাবে সেই সময়ত ৫ লাখ ১৭ হাজাৰ টকা খৰচ হৈছিল। ইয়াৰ মুখ্য ভৱনটো ৰঙা ইটাৰে তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। দহ বছৰ ধৰি চলা এই নিৰ্মাণ কাৰ্য্য ১৯০৬ চনৰ ১০ মাৰ্চত সম্পূৰ্ণ হৈছিল।

কালাপানীৰ জেলত বন্দী হৈ থকা স্বাধীনতা সংগ্ৰামীসকলৰ ওপৰত নিৰ্মম অত্যাচাৰ চলোৱা হৈছিল। প্ৰত্যেক কয়দীয়ে এই জেলৰ ভিতৰত প্ৰতিদিনে ১০ কেজিতকৈ বেছি নাৰিকল আৰু সৰিয়হ হাতেৰে পেৰি তেল উলিয়াব লাগিছিল। যদি কোনো কয়দী কেতিয়াবা অসুস্থ হৈ নিজৰ কাম বন্ধ ৰাখিছিল, তেন্তে সেই কয়দীক এটা খুঁটিত বান্ধি ঘণ্টাৰ পাছত ঘণ্টা ধৰি চাবুকেৰে আঘাত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰি তেওঁলোকে নাৰিকলৰ বাকলিৰ পৰা কাৰ্পেট তৈয়াৰ কৰিব লগা হৈছিল। কামৰ সামান্যতম হেৰ-ফেৰ হ'লেই তেওঁলোকক এটা কুঠীৰ ভিতৰত এসপ্তাহ বন্ধ কৰি অনাহাৰে ৰখা হৈছিল। ভোক আৰু যন্ত্ৰণাত বহু লোকে মৃত্যুবৰণ কৰিবলগীয়া হৈছিল আৰু কিছুমানে আত্মহত্যাও কৰিছিল।

যদি ঘাঁহেৰে ৰন্ধা আঞ্জা আমাক খাবলৈ দিয়া হয়, আমি খাব পাৰিম জানো? নিশ্চয় নোৱাৰিম। কালাপানীৰ জেলত থকা কয়দীসকলৰ বাবে খাদ্য বুলিবলৈ আছিল ঘাঁহেৰে তৈয়াৰী আঞ্জা। তেওঁলোকৰ হাতত উপায় নাছিল। গতিকে ভোকত থকাতকৈ এই ঘাঁহেৰে তৈয়াৰী আঞ্জা খায়েই দিন কটাইছিল কয়দীসকলে। তেওঁলোকক খাবলৈ দিয়া পানীক বিহৰ লগত তুলনা কৰিলেও ভুল নহ'ব। বিযাক্ত পোক-পৰুৱাৰে ভৰি থকা পানী পান কৰিব লগা হৈছিল তেওঁলোকে। তেওঁলোকৰ বাবে জেলৰ ভিতৰত কোনো শৌচালয় নাছিল। তেওঁলোকৰ বাবে প্ৰত্যেক চেলৰ ভিতৰত দুটাকৈ পাত্ৰ ৰখা হৈছিল। ইয়াৰে এটা পাত্ৰ

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

খোৱাৰ সময়ত আৰু আনটো পাত্ৰ মল-মূত্ৰ ত্যাগৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। শোৱাৰ কাৰণে তেওঁলোকৰ বাবে কোনো ধৰণৰ তুলী বা চাদৰৰ ব্যৱস্থা নাছিল। গ্ৰীষ্ম, বৰ্ষা, শীত সকলো সময়তে খালী মজিয়াত শুব লাগিছিল। ইয়াৰ বিৰুদ্ধে কোনো শব্দ কৰিলে কয়দীসকলক এনেকুৱা ভয়ংকৰ শাস্তি দিয়া হৈছিল, যি আমাৰ কল্পনাৰো অতীত।

এক সমীক্ষা অনুসৰি জনা যায় যে বৃটিছ চৰকাৰে এই চেলুলাৰ জেল কেৱল ভাৰতীয়সকলৰ কাৰণেই তৈয়াৰ কৰা নাছিল, আন ঠাইৰ পৰাও কয়দী আনি ইয়াতে বন্দী কৰি ৰাখিছিল। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত জাপানীসকলে এই জেল অধিকাৰ কৰি ইংৰাজ লোকক এই জেলৰ ভিতৰত বন্দী কৰি ৰাখিছিল। জেলৰ মুঠ ৭টি শাখাৰ দুটা শাখা দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত ধ্বংস কৰা হয়। ১৯৪৫ চনত বিশ্বযুদ্ধ সমাপ্ত হৈছিল, ইংৰাজসকলে পুনৰ এই জেলৰ ওপৰত অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিছিল।

কালাপানীৰ জেলত অমৰ সিং, আলি আহমেদ ছিদ্দিকী, ৰাজেন্দ্ৰনাথ দত্ত, নগেন্দ্ৰ নাথ চন্দ্ৰ, বীৰ চভাৰকাৰ, অমৃত লাল হাজৰা তথা ভূপেন্দ্ৰ নাথ ঘোষৰ দৰে আৰু অনেক স্বাধীনতা সংগ্ৰামীয়ে শাস্তি ভোগ কৰিছিল। বৰ্তমান চেলুলাৰ জেলৰ দেৱালত প্ৰত্যেকজন বীৰ শ্বহীদৰ নাম শিলত খোদিত হৈ আছে। তাতে এটা মিউজিয়ামো সজা হৈছে। তালৈ গ'লে আমি আজিও সেই অস্ত্ৰবোৰ দেখিবলৈ পাম যিবোৰেৰে বৃটিছ পুলিচে ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামীসকলৰ ওপৰত নিৰ্মম অত্যাচাৰ চলাইছিল। স্বাধীনতাৰ পাছত কালাপানীৰ জেলৰ আৰু দুটা শাখা ভাঙি পেলোৱা হয়। বাকী থকা তিনিটা শাখাক ১৯৬৯ চনত ৰাষ্ট্ৰীয় স্মাৰক হিচাপে ঘোষণা কৰা হয়। কালাপানী জেলৰ বিষয়ে বিভিন্ন গ্ৰন্থ তথা তথ্যচিত্ৰও নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু শেহতীয়াভাৱে জেলখন পৰ্য্যটকৰ বাবে মুকলি কৰা হৈছে। ❖

ধনাইৰ অভিযান

■ প্ৰাণৰি ডেকা

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

“প্ৰভু ! আমাৰ লগতহে এনে কিয় হয় বাৰু?”
ধনাইৰ মাকে ঈশ্বৰক উদ্দেশ্য কৰি ক’লে।

১৪ বছৰীয়া ধনাইৰ ঘৰৰ অৱস্থা বৰ ভাল নহয়। তাতে ৯ বছৰীয়া ভনীয়েকজনী তাৰ লগত মেলালৈ যাওঁতে ক’ৰবাত হেৰাই থাকিল। মাকে তেতিয়াৰ পৰা কান্দিয়েই থাকে। মৰমৰ ভনীয়েকজনী তাৰ লগত মেলালৈ যাওঁতে হেৰাল। তাইতো তাৰ হাততেই ধৰি আছিল। সি ভাবিলে যে এনেকৈ নহ’ব ভনীক বিচাৰি

উলিয়াব লাগিব। সি ভনীয়েকক বিচাৰিবলৈ ওলাল। মাকে তাক বাধা দিছিল। কিন্তু সি নুশুনিলে।

সিহঁতৰ গাঁৱৰ বাটটোৰ কেঁকুৰিটো পাৰ হৈ ধনায়ৈ ভাবিবলৈ ধৰিলে, সি ওলাই আহিলে হয়, কিন্তু ভনীয়েকক বিচাৰি ক’লে যাব? গৈ গৈ সি কলঙৰ পাৰ পালেগৈ। তাত দেখিলে যে মাছমৰীয়া কিছুমানে মাছ মাৰি আছে। নৈৰ পাৰতে বহি সি বহু সময় মাছ মৰা চালে। মাছ মৰা হ’লত মাছমৰীয়াসকলে পাৰলৈ নাও চপালে।

“ককাই, মোক দুটামান মাছ দিবা নেকি?”—
ধনায়ৈ মাছমৰীয়া এজনক উদ্দেশ্য ক’লে। কিন্তু মাছমৰীয়াজনে মাছ দিয়াতো দূৰৈৰে কথা, ধনাইক কট

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

কথাহে শুনালে। তাৰ মনত বৰ বেজাৰ লাগিল। ইফালে সন্ধিয়াও হৈ আহিল। সি তাতে অলপ খৰি-খৰ গোটাটাই জুই একুৰা ধৰিলে। বাটত খাবলৈ ঘৰৰ পৰা একো অনাও নাছিল। ভোকে-পিয়াহে ধনাই তাতেই টোপনি গ'ল। পাছদিনা বেলি ওলোৱাৰ লগে লগে সি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে।

ইপিনে, ঘৰত মাক-দেউতাকৰ চিন্তাত টোপনি অহা নাই। ছোৱালীজনী হেৰাল, এতিয়া ল'ৰাটো বা ক'লৈ গ'ল? সিহঁত দুটা এতিয়া বা কেনে আছে? মাকে দিনটো গোসাঁই ঘৰতে ঈশ্বৰক প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকিল। দেউতাকে কামলৈ গ'ল যদিও কামত মন নবহিল।

ধন্যয়ে গৈ গৈ এখন অদ্ভুত ঠাই পালে। তাতে সি জীৱনত কেতিয়াও নেদেখা কেতবোৰ আচম্ভৰা যন্ত্ৰ-পাতি দেখিলে। ঘৰবোৰ একোখন পাহাৰৰ সমান ওখ। তাতে গছ বুলিবলৈ কেৱল ঘাঁহ-বন, শেলাই আৰু দুই-এজোপা জোপোহা গছ। চাৰিওফালে প্ৰখৰ ব'দ, চকু মেলিবই নোৱাৰি। ইয়াতনো মানুহ কেনেকৈ থাকে?—ধন্যয়ে ভাবিলে। তাৰ অলপ ভয়ো লাগিল। খোজবোৰো থৰক-বৰক যেন লাগিল। খুব পিয়াহ লাগিছে, খাবলৈ পানীও নাই। এই ঠাইৰ পৰা যোৱাই ভাল বুলি ধন্যয়ে খৰ খোজ

দিলে। তেতিয়াই ভয়ানক চেহেৰাৰ এজন ওখ মানুহ আহি তাৰ সন্মুখত থিয় হ'ল। মানুহজনে তাক তাত দেখি মুঠেও ভাল পোৱা নাই। ছটা মাতেৰে তাক সুধিলে, “ছৱেৰ আৰ ইউ ফ্ৰম?”

ধন্যয়ে বিদ্যালয়ত ইংৰাজী পঢ়িছে বাবে কথাখিনি বুজি পালে। অকণমান খোকোজা লাগিলেও সি ইংৰাজীতে হটঙা মানুহজনক বুজালে যে তাৰ ঘৰ সুৰভি গাঁৱত। ভনীয়েকক বিচাৰি সি তালৈ আহিছে। কিন্তু মানুহজনে ক'লে যে সি তালৈ অহাটো ভাল কথা হোৱা নাই। সোনকালে সি তাৰ পৰা যাব লাগে।—“হয় মই এতিয়াই যাম। এতিয়াই যাম।” ধন্যয়ে লগে লগে ক'লে।

ওচৰতে শুই থকা মাকে তাক সাৰটি ধৰি ক'লে—
“বাবা, আজি আকৌ সপোন দেখিছ?”

ধন্যয়ে সাৰ পাই দেখিলে যে ভনীয়েকচোন তাৰ কাষতে শুই আছে। খিৰিকীৰে পৰ্দাৰ ফাঁকেৰে সোমোৱা পুৱাৰ কোমল ব'দে তাইৰ মুখখন পোহৰাই তুলিছে। বিছনাৰ পৰা উঠি গৈ সি পৰ্দাখন ঠিক কৰি দিলে আৰু হাঁহি এটা মাৰি ভনীয়েকলৈ চাই সি পুনৰ বিছনাত পৰিল। ❖

“নিদাদ ভাত খাবলৈ সোনকালে আহ। গিটাৰখন বজাই ইমানেই ভাল পোৱানে? আহি পোৱাৰ পৰাই যে

শিৰা

■ বিৰিখ ক্ষত্ৰিয়

নৱম শ্ৰেণী

গিটাৰখনেই বজাই আছ। থোৱাচোন থোৱা, গিটাৰখন থোৱা।” মাকৰ কথাত নিদাদৰ অলপ খং উঠিল। সি গিটাৰখন বিছনাত থৈ ভাত খাবলৈ বহিল। ভাত খাই সি বিছনাত শুই শুই স্কুলত হোৱা ঘটনাবোৰৰ বিষয়ে ভাবিবলৈ ধৰিলে। তেনেদৰেই সি টোপনি গ'ল। সন্ধিয়া হ'ল। মাকে কোৱাত কিছু সময় সি টেবুলত বহি থাকিল। তাৰ ধৈৰ্য্যৰ সীমা পাৰ হৈ গৈছে। সি পৃথিৱীত সকলোবোৰেই কৰিব পাৰে, কেৱল এই টেবুলখনত বহি

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

থকাটো তাৰ সহ্য নহয়। নিনাদ চকীখনৰ পৰা উঠিল আৰু বিছনাত আজিৰ পেপাৰখন লৈ পৃষ্ঠাবোৰ লুটিয়াবলৈ ধৰিলে। দেশ-বিদেশৰ নানা কথা তথা খেলৰ বিভিন্ন বাতৰি পঢ়ি সি খুবুই ভাল পায়। মাক পাকঘৰৰ পৰা ওলাই আহি নিনাদৰ ৰুমত সোমাল। মাকে তাৰ হাতত পেপাৰ দেখা পাই তাক গালি পাৰিবলৈ ধৰিলে। এনেতে বাহিৰৰ কলিংবেলটো বাজি উঠিল। মাকে দৰ্জাখন খুলি দিলে। নিনাদে দেউতা বুলি চিঞৰি মাতিলে। দেউতাকে তাক মৰমতে এটা ডেইৰিমিল্ক দিলে। মাকৰ হাতত দেউতাকে মিঠাইৰ বাকচ এটা দিলে। মাকে আচৰিত হৈ সুধিলে, “কি হ’ল? আজি ইমান স্মৃতি লাগিছেনে! একেবাৰে ঘৰলৈ মিঠাই লৈ আহিছে।” দেউতাকে উত্তৰ দিলে, “বিৰাট ভাল খবৰ, বিৰাট ভাল খবৰ। আগতে হাত-মুখ ধুই লওঁ, তাৰ পাছত কৈ আছোঁ।” মাকে ক’লে, “ঠিক আছে অলপ সোনকালে ধোৱা। নিনাদ তুমি পঢ়িবলৈ যোৱা।” দেউতাকে হাত-মুখ ধুই চকী এখনত বহি চাহৰ কাপটো হাতত ল’লে। তাৰ পাছত দেউতাকে ক’লে, “শুনিছা, মোৰ ট্ৰেন্সফাৰ হৈছে স্থলিঙলৈ।” “হে, কি কোৱাছে,” বুলি কৈ মাকে নিনাদক মাতিলে। নিনাদক মাকে কথাখিনি ক’লে। মাক ইমানেই উৎসাহিত হৈ আছে যে মাক কাম কৰিবই পৰা নাই। কাৰণ, দেউতাকৰ প্ৰমোছন ট্ৰেন্সফাৰ। ইফালে মাক যিমানেই উৎসাহিত হৈছে, ঠিক সিমানেই নিনাদ নিৰুৎসাহিত হৈছে। ৰাতি ভাত খাওঁতেও মাকে লক্ষ্য কৰিছে যে নিনাদে যেন ভাতকেইটা খাব পৰা নাই। মাকে তাক সুধিলে, “কি হ’ল নিনাদ, মনটো মাৰি আছা যে?”

নিনাদে “একো নাই” বুলি কৈ থৈ দিলে। ভাত খাই উঠাৰ পাছত নিনাদে মাকক সুধিলে, “মা, দেউতা স্থলিঙলৈ গ’লে আমিও স্থলিঙলৈ যাব লাগিব নেকি?” মাকে ক’লে, “অঁতো, যাব লাগিব, নহ’লে দেউতা তাত থাকিলে আমি ইয়াত কেনেকৈ থাকিম?”

শ্বিলং এখন ধুনীয়া ঠাই। শ্বিলঙৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য অতিশয় মনোমোহা। কিন্তু এই মুহূৰ্তত যেন নিনাদৰ স্থলিঙলৈ যাবলৈ একেবাৰেই মন নাই।

পাছদিনাখন পুৱা নিনাদে বিদ্যালয়লৈ যোৱাৰ

সময়ত মাকে টিফিন ভৰাই থাকোঁতে সি মাকক সুধিলে, “মা, আমি স্থলিঙলৈ যোৱা মানে মই এইখন বিদ্যালয় এৰিব লাগিব নেকি?” মাকে ক’লে, “অঁ, এৰিব লাগিব। আমি স্থলিঙতে তোমাক এখন ভাল বিদ্যালয়ত নাম লগাই দিম।” আজি যেন নিনাদৰো বিদ্যালয়ত মন নবহিল। তাৰ বিভিন্ন ধৰণৰ স্মৃতি চকুৰ আগত ভাহি থাকিল।

অৱশেষত সেই দিনটো আহিল। যিটো দিনত বিদ্যালয়খনৰ পৰা বিদায় ল’ব সি। নিনাদে মাক-দেউতাকৰ লগত গাড়ীত বহিল। স্কুল অভিমুখে আগ বাঢ়িল গাড়ীখন। কিছু সময় পাছত নিনাদহঁত স্কুল গৈ পালে। সি স্কুলখন এবাৰ ভালদৰে চালে। তাতে এগৰাকী বাইদেউক লগ পালে। বাইদেউগৰাকীক সি গোটেই কথাখিনি ক’লে। তাৰ চকু সেমেকি উঠিল। বাইদেউগৰাকীয়ে তাক সাৰট মাৰি ধৰিলে। এনেতে নিনাদক দেউতাকে মাতিবলৈ আহিল। কিন্তু নিনাদক নেদেখি দেউতাকে চাৰিওফালে চকু ফুৰালে। নিনাদে পকেটৰ পৰা পলিথিন এটা উলিয়াই বিদ্যালয়ৰ মাটি ভৰাবলৈ ধৰিলে। অলপ পাছত সি ওচৰলৈ অহাত দেউতাকে সুধিলে, “নিনাদ, তুমি কি কৰিছা?”

নিনাদে ক’লে, “মই এইখন স্কুলত অংকুৰ শ্ৰেণীৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীলৈ পঢ়িলোঁ। এই আঠ বছৰীয়া যাত্ৰাত মোৰ বহুত বন্ধু হ’ল। মই বহু শিকিলোঁ। বিদ্যালয়খনক মই ভাল পাই পেলাইছোঁ। আমিতো এতিয়াৰ পৰা স্থলিঙত থাকিম। মোৰ যেতিয়াই এই বিদ্যালয়খনলৈ মনত পৰিব তেতিয়া মই এই মাটিখিনি চুই দিম।” নিনাদে মাটিখিনি লৈ গেট অভিমুখে খোজ ল’লে। সি এবাৰো পিছফালে ঘূৰি নাচালে। এনেতে তাক পিছফালৰ পৰা কোনোবাই মাতিলে। সি পিছফালে ঘূৰি চাই নিজৰ প্ৰতিচ্ছবিখনে তাক ‘বাই বাই’ দি থকা দেখিলে। দেউতাকে নিনাদৰ কান্ধত হাতখন থ’লে আৰু সুধিলে, “কি হ’ল, ৰৈ গ’লা যে?” সি আকৌ এবাৰ ঘূৰি চালে, তাত তাৰ কোনো প্ৰতিচ্ছবি নাছিল। নিজে একো নুবুজিলে যে হ’ল কি? হয়তো নিনাদৰ শৰীৰটোহে স্থলিঙলৈ গৈছে, তাৰ মনটো কিন্তু বিদ্যালয়খনতে থাকি গ’ল। ❖

ইতিহাস

■ বিৰিখ শৰ্মাচাৰ্য্য

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

ইতিহাস ! ইতিহাস !

কোৱা হয় জাতিৰ দাপোণ,
ৰজা-মহাৰজা আৰু যুদ্ধৰ কাহিনী
শুনো কত যে কিমান !

আলাবৈ নামৰ ঠাইত
লাগিল তয়া-ময়া ৰণ,
এই ৰণত পৰাজিত হ'ল
লাচিত বৰফুকন।

এই ৰণত মৃত্যু হ'ল
আহোমৰ দহ হাজাৰ সৈন্য,
অৱশ্যে শৰাইঘাটৰ ৰণত লাচিতৰ
নেতৃত্ব আছিল অনন্য।

অসমৰ পুৰণি ইতিহাসৰ
মহীয়সী নাৰী জয়মতী
চাৰিং ৰাজ্যৰ গোবৰ ৰজাৰ পুত্ৰ
গদাপানি তেওঁৰ পতি।

ৰংঘৰ, কাৰেংঘৰ, তলাতল ঘৰ
পাইক পথা, খেল পথা

ইতিহাসৰ পৰা জনা যায়
পুৰণি অসমৰ কথা। ❖

বিহু

■ দীপশিখা নাথ

সপ্তম শ্ৰেণী

বছৰে বছৰে আহে
আমাৰ তিনি বিহু
ভোগালী, কঙালী আৰু
ৰঙালী বিহু।

মাঘ বিহুৱে হ'ল
ভোগালী বিহু,
মেজি জ্বলোৱা বাবে
কয় মেজি বিহু।

ভোগালীত ভোগ কৰোঁ
নাম লওঁ ভোগাই
পিঠাপনা দৈ গাখীৰ
দেউতা-মাই যোগায়।

কাতিত কঙালী বিহু
ৰোওঁ তুলসী
ধূপ দীপ জ্বলাওঁ আমি
সদায় গধূলী।

ব'হাগত ৰঙালী বিহু
ৰং-ৰহইচৰ

টোল, পেঁপা, গগনা
আৰু বিহু নাচৰ। ❖

আমাৰ দেশ

■ বৃষ্টি ডেকা

চতুৰ্থ শ্ৰেণী

এইখন অসম
আমাৰ দেশ
নাই কোনো জাতি-ভেদ
বড়ো, মিচিং, ৰাভা, হাজং
আদি উপজাতি
আটাইবোৰ মিলি আমি
হ'লোঁ অসমীয়া জাতি।
এই দেশৰ বোৱাৰী
সতী জয়মতী,
দেশ ৰক্ষাৰ কাৰণে
দিলে জীৱন আত্মত।
কনকলতা, মূলা গাভৰুৱে
ৰাখিলে আমাৰ মান
দেশৰ কাৰণে যুঁজি
বিসৰ্জন দিলে প্ৰাণ। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, ছেপ্টেম্বৰ, ২০২৩

১। আমাৰ দেশত ১১ মে'ত ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰযুক্তি দিৱস পালন কৰা হয়। কিয় বাৰু? ২। ইন্দিৰা গান্ধী, মাদাৰ টেৰেছা, এম এছ শুভলক্ষ্মী, অৰুণা আশ্ৰফ আলী আৰু লতা মংগেশকাৰ—এইকেইগৰাকী ভাৰতীয় মহিলাৰ মাজত কি সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পাৰি? ৩। আমি 'ফেট মেন'ৰ কথা শুনিছোঁ। ২০২৩ৰ ১৪ জুলাইত চৰ্চালৈ অহা 'ফেট বয়' কি বাৰু? ৪। নন্দনতৰু : প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্য—এইখন গ্ৰন্থৰ বাবে ১৯৮৪ চনত কোনে অসম প্ৰকাশন পৰিষদ বাঁটা লাভ কৰিছিল? ৫। বিশ্বকাপ ক্ৰিকেটৰ ইতিহাসত শতক অৰ্জন কৰা প্ৰথম ভাৰতীয় ক্ৰিকেটাৰজন কোন বাৰু? ❖

Nohkalikai Falls

■ Varasha Talukdar

Class VII

Nohkalikai Falls, located in the beautiful state of Meghalaya (near Cherrapunji), is a beautiful and magnificent waterfall. Not only that it is also remarkable and famous for being the tallest plunge waterfall in India. Its height is 340 metres (1,115ft). Nohkalikai Falls are fed by the rainwater collected on the summit of a small plateau. However its power is decreased during the dry season (December to February). Below the falls is a plunge pool and it's impossible to reach that pool.

It is one of the most popular waterfalls of Meghalaya. It is also a famous tourist place in Cherrapunji (Meghalaya). The interesting fact is that its water speed is so fast that it looks smoky. Also, the water looks an unusual shade of green. Furthermore, the pool at the base of the falls changes colours from blue to green to aqua with time and season. This creates a spectacular view.

Every beautiful feature of nature has a legend and the legend of Nohkalikai is believed to be a sad one. Once, in a village, a young lady married a man and they happily lived with their baby girl. However, her husband died and she thought to remarry because it was extremely difficult to take care of her little one along with a load of jobs. That's why she remarried thinking that

her daughter would get a father who will take care of her. But her second husband turned into a nasty, mean man because he was jealous of all the attention Ka Likai (the young lady) gave her daughter. He did something horrendous that we can't even imagine. He chopped the little angel and cooked her for dinner. When Likai came home, she thought that her daughter was playing with the neighbour's kid. Likai was starving and ate the meal cooked by her husband. As she was having her after meal betel leaves and nuts, the sight of tiny fingers, near the place where she usually ate her betel nuts and leaves, disturbed her. It took a minute to understand what had happened. Likai felt shocked and went crazy with anger and grief. She ran madly until she reached the edge of the waterfall and jumped. That's how the waterfall is renamed as 'Nohkalikai' 'Noh' means jump, 'Ka' means a prefix used for a female and 'Likai' means the Khasi woman behind this legend.

This place is now famous as tourist place and the perfect time to visit this waterfall is May to September. It is located at the bottom of the East Khasi Hills. If one wants to enjoy the viewpoint, they must visit in the late afternoon when the mist is cleared and enjoy the majestic sunset over the falls. ❖

Heidi

■ Nisha Devi

Johana Spyri was born on 12 June 1827 in Switzerland. She was a Swiss author of children novels and children stories. She is the author of one of the best-selling books ever written, Heidi. Heidi was published between 1880 and 1881. It was originally published in two parts as "Heidi : Her Years of Wandering and Learning" and "Heidi : How She Used What She Learned." It was written as a book "for children and those who love children." Originally written in German, the book was translated into English by Helen Bennett Dole.

It is a sunny morning in June. A young woman named Dete walks with five-year-old Heidi up a narrow mountain path which goes up the mountain from the Mayenfield village. Dete is taking Heidi to Grandfather's place who is the father of Heidi's father Tobias Dete. Heidi's aunt, can no longer take care of Heidi who has been living with her for four years.

Heidi's parents are both dead. Halfway up the mountain, a woman from the village advises Dete not to leave Heidi with Grandfather as he is a grouchy and unkind man. He has become more so after the death of his only son Tobias. After Tobias died, grandfather began a solitary life on the mountain. Dete and Heidi find Grandfather in front of his hut with a pipe in his mouth. Grandfather is surprised to see them. Dete tells him the reason for her visit. Grandfather is angry and tells Dete that she must take Heidi with her. But Dete leaves the place leaving Heidi behind with the old man. Grandfather then takes Heidi inside his hut and puts away her clothes into a cabinet. Grandfather makes her a bed up in the loft. He is careful to make sure that it will be

comfortable for her. Heidi is now hungry and Grandfather prepares food. To his delight, Heidi sets the table properly. Grandfather watches Heidi as she settles in for her meal. Grandfather is impressed with her ability to set the table and find herself a chair. Both enjoy a tasty meal of cheese bread. Grandfather goes out to his

shed to build Heidi a stool. In the evening Peter arrives with the goats. Grandfather tells Heidi that those are their goats and tells her their names. After dinner, Heidi crawls into her hayloft bed. At night, the wind becomes very strong and shakes the hut. Grandfather worries about Heidi and checks on her. But to his surprise, he finds Heidi sleeping peacefully. A softer Grandfather unfolds as he spends the day with his granddaughter.

Days pass and slowly summer becomes winter. Heidi is perfectly comfortable in her new surroundings and with Grandfather. Grandfather's usual grouchiness is replaced with patience in Heidi's presence. Heidi joins Peter each day on the mountain. ❖ (Contd.)

Did You Know

Vembanad Lake: the longest lake in India

■ Pallavi Dutta

Vembanad Lake is a popular tourist destination in the southern Indian state of Kerala with a tranquil and expansive water body. Known for its breathtaking beauty and serene

backwaters, the lake holds a special place in the hearts of both locals and tourists alike. Stretching over an area of approximately 235 square kilometres, Vembanad Lake is the longest lake in India and one of the largest in the state of Kerala. The lake is bordered by several towns and villages.

One of the most captivating aspects of Vembanad Lake is its connection to Kerala's famed network of backwaters. The lake is intertwined with a network of canals, rivers, and lagoons, collectively known as the Kerala Backwaters. These waterways offer a peaceful and captivating journey through the heart of Kerala's scenic landscape.

The lake's network is rich and diverse, making it a vital habitat for various species of fish, birds, and other wildlife. The surrounding wetlands and marshes provide essential breeding grounds for migratory birds, making Vembanad Lake a heaven for birdwatchers and nature enthusiasts.

The annual Nehru Trophy Boat Race, held on the second Saturday of August, is a significant event that draws visitors from far and wide. The race features elaborately decorated traditional snake boats gliding

gracefully across the lake's water, accompanied by the rhythmic chants of rowers and the cheers of spectators. The local communities around Vembanad Lake are closely

connected to its water. Fishing is an integral part of their livelihood, and one can often see traditional fishing activities.

Tourists visiting Vembanad Lake can experience the unique charm of Kerala's houseboats, known as "kettuvallams." These beautifully crafted houseboats offer a leisurely cruise through the backwaters, allowing travelers to relax and immerse themselves in the tranquil surroundings.

The sun set over Vembanad Lake, provides a picturesque spectacle. The lake's beauty and serenity make it a perfect destination for holiday retreat.

Vembanad Lake isn't just a body of water; it's a reflection of Kerala's soul, its culture, and its deep connection to nature. With its serene backwaters, rich biodiversity, and unique cultural experiences, Vembanad Lake offers a glimpse into the enchanting beauty of "God's Own Country," Kerala.

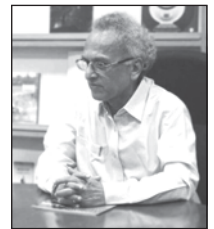
It can be reached by various modes of transportation, including air, train, and road. The lake is located near the towns of Alappuzha (Alleppey) and Kumarakom. The nearest major airport to Vembanad Lake is Cochin International Airport, which is approximately 75-80 kilometres away. ❖

■ দীপাংকৰ কৌশিক

- ১। ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান চমুকৈ ইছৰ' প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল ১৯৬৯ চনৰ ১৫ আগষ্টত। তাৰ পূৰ্বে ইছৰ'ক জনা গৈছিল INCOSPAR নামেৰে। ১৯৬২ চনত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা এই INCOSPARৰ সম্পূৰ্ণ নামটো কি বাকু?
- ২। ভাৰতীয় মহাকাশ বিজ্ঞানৰ পিতৃস্বৰূপ ব্যক্তিগৰাকীৰ পৰামৰ্শ অনুসৰিয়ে আমাৰ দেশৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল INCOSPAR। ১৯৬৬ চনত পদ্মভূষণ আৰু ১৯৭২ চনত মৰনোত্তৰভাৱে পদ্মবিভূষণ সন্মান লাভ কৰা ব্যক্তিগৰাকী কোন আছিল বাকু?
- ৩। ইছৰ'ৰে ভাৰতৰ প্ৰথমটো কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ আৰ্য্যভট্ট সাজি উলিয়াইছিল ১৯৭৫ চনত। সেই বছৰে ছ'ভিয়েট ইউনিয়নৰ কাপুষ্টিন য়াৰৰপৰা আৰ্য্যভট্ট উৎক্ষেপণ কৰা হৈছিল। ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ কোনটো কাৰ্য্যসূচীৰ অন্তৰ্গত আছিল এই উৎক্ষেপণ?
- ৪। ইছৰ'ৰে উৎক্ষেপণ কৰা প্ৰথমটো কৃত্ৰিম উপগ্ৰহৰ নামটো ৰখা হৈছিল এটা নক্ষত্ৰৰ নামেৰে। কি আছিল বাকু নামটো?
- ৫। ২০২৩ চনৰ ১৪ জুলাইত চন্দ্ৰযান-৩ উৎক্ষেপণ কৰা হৈছিল। অন্ধ্ৰপ্ৰদেশৰ শ্ৰীহৰিকোটাৰ কোনটো মহাকাশ কেন্দ্ৰৰ পৰা ইয়াৰ উৎক্ষেপণ কৰা হৈছিল বাকু?
- ৬। চন্দ্ৰযান-২ অভিযানৰ দৰেই চন্দ্ৰযান-৩ মিছন লেণ্ডাৰৰ নামটো বিক্ৰম ছাৰাভাইৰ নামত বিক্ৰম ৰখা হৈছিল। ৰোভাৰৰ নামটো কি ৰখা হৈছিল বাকু?
- ৭। ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে অলপতে ২৩ আগষ্ট দিনটো ৰাষ্ট্ৰীয় মহাকাশ দিৱসৰূপে পালন কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিছে। কি বিশেষ কাৰণত ২৩ আগষ্ট দিনটো নিৰ্বাচন কৰা হ'ল বাকু?
- ৮। শিৱ শক্তি পইণ্ট - চৰ্চালৈ অহা এটা নাম। কি বাকু এয়া?
- ৯। চন্দ্ৰৰ দক্ষিণ মেৰুত চন্দ্ৰযান-৩ৰ সফল ১ অৱতৰণে নতুন ইতিহাস সৃষ্টি কৰিলে। এই কৃতিত্বৰ অধিকাৰী হোৱা ভাৰত হৈছে বিশ্বৰ প্ৰথমখন দেশ। সামগ্ৰিকভাৱে জোনবাইৰ বুকুত অভিযান চলোৱা বিশ্বৰ চতুৰ্থখন দেশ হৈছে ভাৰত। বাকী তিনিখন দেশ কি কি?
- ১০। বিক্ৰম ছাৰাভাই, এম জি কে মেনন, সতীশ ধাৱন, ইউ আৰ ৰাও, কে কস্তুৰীৰংগন, জি মাধৱন আয়াৰ, কে ৰাধাকৃষ্ণন, শৈলেশ নায়ক, এ এছ কিৰণ কুমাৰ, কে শিবান আৰু শ্ৰীধৰ পি সোমনাথ—এই সকলৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো কি বাকু?
- ১১। ১৯৬৯ চনৰ ২০ জুলাইত ইতিহাস ৰচনা কৰা কোনগৰাকী ব্যক্তিৰ জীৱনীমূলক গ্ৰন্থ 'ফাৰ্ষ্ট মেন' প্ৰকাশ পাইছিল ২০০৫ চনত। লিখিছিল জেমছ আৰ হানছেনে। কাৰ জীৱনী বাকু এইখন?
- ১২। আমেৰিকাৰ এলান শ্বেফাৰ্ড হৈছে চন্দ্ৰলৈ যোৱা পঞ্চমজন মহাকাশচাৰী। জোনবাইৰ বুকুত তেওঁ এটা বিশেষ কাম কৰিছিল। কি বাকু?
- ১৩। আমি জুল'জী জানো। ছেলেন'লজী (Selenology) মানে কি বাকু?
- ১৪। হেৰিছন স্কিমিট—কোনটো সফলতা লাভ কৰা দ্বাদশ আৰু এই পৰ্য্যন্ত অস্তিমগৰাকী ব্যক্তি?

চিত্ৰ সংকেত

- ১৫। চন্দ্ৰযান-১ৰ মুখ্য বিজ্ঞানী আছিল তেওঁ। ২০১৭ চনত তেওঁলৈ আগ বঢ়োৱা হৈছিল পদ্মশ্ৰী সন্মান। কোন বাকু? ❖

স্মৰণীয় সময়, স্মৰণীয় ঘটনা

(ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ ৭৫টা বছৰত)

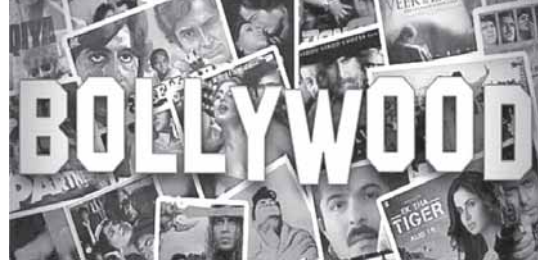
■ অপৰ্ণা দেৱী

(যোৱা সংখ্যাৰ পাছৰ পৰা)

আমাৰ দেশে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পিছত বহুতো নতুন নতুন ক্ষেত্ৰত কাম আৰম্ভ কৰিছিল তথা বহু নতুন ক্ষেত্ৰত সফলতা লাভ কৰিছে। এইখিনি সময়ত ভাৰতীয় চিনেমাই অতি চালুকীয়া পৰ্যায়ৰ পৰা আজি উদ্যোগৰ ৰূপ পাইছে। ভাৰতীয় কথাছবি জগতৰ ইতিহাসৰ পৃষ্ঠা লুটিয়ালে আমি দেখা পাম যে স্বাধীনতাৰ পৰবৰ্তী সময়ত অৰ্থাৎ ১৯৫৮ চনত মাদাৰ ইণ্ডিয়া (Mother India) শীৰ্ষক চিনেমাখন বিদেশী ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ কথাছবি শিতানত অস্কাৰ পুৰস্কাৰৰ বাবে মনোনীত হৈছিল। অস্কাৰ পুৰস্কাৰৰ বাবে মনোনীত হোৱা এইখনেই প্ৰথম ভাৰতীয় কথাছবি। এই কথাছবিখনে মাত্ৰ এটা ভোটৰ ব্যৱধানত সেই শিতানত শ্ৰেষ্ঠ কথাছবি হিচাপে বিবেচিত হোৱাৰ পৰা বিৰত হ'বলগীয়া হয়। 'নাইটচ্ অফ কেবিৰিয়ান' নামৰ ইটালী দেশৰ এখন কথাছবিয়ে 'মাদাৰ ইণ্ডিয়া'ক পৰাজিত কৰি সেই বৰ্ষত শ্ৰেষ্ঠ বিদেশী ভাষাৰ কথাছবিৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে।

এই সময়ছোৱাত ভাৰতত কেইবাখনো বিখ্যাত মননশীল আৰু জনপ্ৰিয় ছবি নিৰ্মাণ হৈছিল। সেই ছবিসমূহৰ তালিকাখন দীঘলীয়া। তাৰ ভিতৰত আৱাৰা, মেৰা নাম জ'কাৰ, দেৱদাস, মোগল-ই-আজম, পথেৰ পাচালী, গাইড, মছন, সুৰজ কা সাতৱা ঘোঁৰা, বেণ্ডিত কুইন, শ্যোলে, লগান, ৩-ইডিয়টচ্ আদি উল্লেখযোগ্য।

এই চলচ্চিত্ৰসমূহত অভিনয় কৰি অসংখ্য অভিনেতা-অভিনেত্ৰীয়ে দৰ্শকৰ মনত সাঁচ বহুৱাবলৈ সক্ষম হৈছে। বহু লোকে আনকি তেওঁলোকৰ সাজ-সজ্জা, কেশবিন্যাস, খোজ-কাটল আদিৰ অনুকৰণো কৰিছিল। তেনে অভিনেতা-অভিনেত্ৰীৰ নাম লৈ শেষ কৰিব নোৱাৰি। তাৰ ভিতৰত ৰাজকাপুৰ, দিলীপ কুমাৰ, ৰাজেশ খান্না, অমিতাভ বচ্চন, মিথুন চক্ৰৱৰ্তী আদি

অভিনেতাসকলৰ নাম নিশ্চয়কৈ ল'ব লাগিব।

ভাৰতীয় কথাছবি জগতত ১৯৭৫ চনত মুক্তি লাভ কৰা 'শ্যোলে' নামৰ ছবিখনে ইতিহাস ৰচনা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। এইখন ছবি ভাৰতৰ কেইবাটাও ছবিঘৰত কেইবা মাহৰ পৰা বছৰ পৰ্য্যন্ত একেৰাহে চলিছিল। ৰমেশ চিপ্পিৰ পৰিচালনাত নিৰ্মাণ হোৱা এই কথাছবিখন আছিল প্ৰথম ভাৰতীয় কথাছবি য'ত ষ্টেৰিঅ'ফ'নিক ছাউণ্ডট্ৰেক (stereophonic soundtrack) আৰু ৭০ এমএম স্ক্ৰীন ফৰমেট ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। অমিতাভ বচ্চন, ধৰ্মেন্দ্ৰ, আমজাদ খান, হেমা মালিনী, জয়া বচ্চন ইত্যাদি প্ৰখ্যাত আৰু জনপ্ৰিয় অভিনেতাই অভিনয় কৰা কথাছবিখন চিনেমা গৃহত একেৰাহে ২৫ সপ্তাহৰ বাবে প্ৰদৰ্শিত হৈ থকা সেই সময়ৰ প্ৰথম কথাছবি আছিল। বাংগালুৰু চহৰৰ পৰা ৫০ কিল'মিটাৰ আঁতৰত অৱস্থিত ৰামনগৰৰ এটি শিলাময় অঞ্চলত শ্যোলেৰ চিত্ৰগ্ৰহণ হৈছিল। সেই অঞ্চল আজিও পৰ্য্যটকৰ বাবে বিশেষ আকৰ্ষণৰ স্থান হিচাপে পৰিগণিত হৈ আছে।

ভাৰতীয় কথাছবি জগতৰ কিংবদন্তি কথাছবি নিৰ্মাতা হিচাপে পৰিচিত ব্যক্তিগৰাকী হ'ল সত্যজিৎ ৰয়। ১৯৯২ চনত সত্যজিৎ ৰয়ে জীৱনজোৰা কামৰ স্বীকৃতি হিচাপে অকাডেমি (অস্কাৰ) বঁটা লাভ কৰে। সেই সময়লৈ সত্যজিৎ ৰয়ে আছিল অস্কাৰ বঁটা লাভ কৰা প্ৰথম ভাৰতীয় চিত্ৰ নিৰ্মাতা। ❖

কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা

■ জোনালী দেৱী

মানুহে প্ৰাকৃতিক বুদ্ধিমত্তাৰে কৰিব পৰা কেতবোৰ কাম যেতিয়া ডিজিটেল কম্পিউটাৰ নাইবা কম্পিউটাৰ নিয়ন্ত্ৰিত যন্ত্ৰমানৰে সম্পন্ন কৰে, তেতিয়া তাক কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা

বুলি কোৱা হয়। কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা (artificial intelligence) হৈছে কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানৰ এটি বিভাগ। য'ত মানুহৰ বুদ্ধিমত্তা আৰু চিন্তাশক্তিক কম্পিউটাৰৰ দ্বাৰা অনুকৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰা হয়। কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ সম্পূৰ্ণ বিকাশ এতিয়াও হৈ উঠা নাই যদিও আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ কাম-কাজত আমি কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ব্যৱহাৰ কৰিয়েই আছোঁ। উদাহৰণস্বৰূপে, আমি ভাৰ্চুৱেল ব্যক্তিগত সহকাৰী গুগল এছিছটেন্ট (google assistant), ফেচ ডিটেকছন (face detection), আমাজন এলেক্সা (amazon alexa) আদিৰ কথা ক'ব পাৰোঁ।

ইয়াৰ উপৰি গুগল মেপ, উবেৰ বা এনে ধৰণৰ বহু এপত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বৰ্তমান সময়ত যিদৰে কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ব্যৱহাৰ বা প্ৰয়োগ বাঢ়িছে সেইদৰে কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানৰ এই বিভাগত নিযুক্তিও বাঢ়িছে, লগতে অধ্যয়নৰ বিকল্পও বাঢ়িছে। শিক্ষার্থীসকল, তোমালোকে যদি এই খণ্ডত নিজকে সংস্থাপিত কৰিবলৈ বিচাৰা তেনেহ'লে দ্বাদশৰ (বিজ্ঞান শাখাত) পাছত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাত ৪ বছৰীয়া বিটেক/বিই (BTech/BE) আৰু তাৰ পাছত ২ বছৰীয়া এমটেক তথা এমই (Mtech/ME) পাঠ্যক্রমত যোগদান কৰিব পাৰিব। এই পাঠ্যক্রমত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা বিষয়ৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰ লগতে যন্ত্ৰ শিক্ষণ (Machine Learning) আৰু তথ্য বিজ্ঞান (Data Science) আদিৰ দৰে বিষয়ৰো বাছনি কৰিব পাৰিব। যিহেতু কম্পিউটাৰ বিজ্ঞানৰ এই শাখা প্ৰধানকৈ যন্ত্ৰ আৰু তথ্যৰ ওপৰতেই

প্ৰতিষ্ঠিত সেইবাবে এনে বিষয়ৰ অধ্যয়নে শিক্ষার্থীসকলক কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা ভালদৰে বুজাত যথেষ্ট সহায়ক হয়।

তদুপৰি শিক্ষার্থীসকলে কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাত বিএছচি (BSc in artificial intelligence) বা

কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাত বিচিৱ (BCA in Artificial Intelligence) আদিৰ দৰে ৩ বছৰীয়া স্নাতক ডিগ্ৰীতো যোগদান কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰি কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাৰ ওপৰত বহুতো উন্নতমানৰ ডিপ্ল'মা পাঠ্যক্রম, যেনে— ডিপ্ল'মা ইন মেচিন লাৰ্নিং এণ্ড এআই (Diploma in Machine Learning and AI), এপ্লাইড এআই এণ্ড মেচিন লাৰ্নিং স্পেচিয়েলাইজেছন (Applied AI and Machine Learning Specialization), এআই এণ্ড ডিপ লাৰ্নিং উইথ পাইথন (AI & Deep learning with Python) আদি পাঠ্যক্রমো উপলব্ধ।

নামভৰ্তিৰ প্ৰক্ৰিয়া : কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা পাঠ্যক্রমৰ প্ৰকাৰ বা এই পাঠ্যক্রম আগ বঢ়োৱা প্ৰতিষ্ঠানৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এই পাঠ্যক্রমত নামভৰ্তিৰ প্ৰক্ৰিয়াও পৃথক পৃথক হয়। শিক্ষার্থীসকলে জেইই মেইন (JEE Main's) পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈ কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তা বিভাগত বিটেক (BTech in AI) পাঠ্যক্রমত নামভৰ্তি কৰিব পাৰে। এই পাঠ্যক্রমসমূহত নামভৰ্তিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়তো বহুত প্ৰবেশ পৰীক্ষা, যেনে—গেট (GATE), ভিআইটিই (VITEEE), এছআৰএম জেইই (SRM JEE), এছইউএটি (SUAT) আদি অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই প্ৰবেশ পৰীক্ষাসমূহতো অৱতীৰ্ণ হৈ শিক্ষার্থীসকলে এই বিষয়ত পাঠ্যক্রমসমূহত যোগদান কৰিব পাৰে। তদুপৰি বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠানে নিজাববীয়াকৈও তেওঁলোকৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে প্ৰবেশ পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰে। ❖

কাংগ্ৰা দুৰ্গ

■ ৰঘুনাথ কুমাৰ

‘কাংগ্ৰা দুৰ্গ’ আমাৰ দেশৰ হিমাচল প্ৰদেশৰ কাংগ্ৰা জিলাৰ কাংগ্ৰা চহৰত অৱস্থিত এটা অতি প্ৰাচীন দুৰ্গ। আলেকজেণ্ডাৰৰ সেনাপতি সিকন্দৰৰ যুদ্ধ সম্পৰ্কীয় টোকাত এই দুৰ্গৰ কথা উল্লেখ কৰা আছে। ইয়াৰ পৰাই এই দুৰ্গটোৰ অস্তিত্ব খৃষ্টপূৰ্ব চতুৰ্থ শতিকা মানৰ পৰাই বিৰাজমান বুলি প্ৰমাণিত হয়।

কাংগ্ৰা দুৰ্গটো ধৰ্মশাল চহৰৰ পৰা ২০ কিল’মিটাৰ দূৰত অৱস্থিত। ইয়াৰ আটাইতকৈ ওচৰৰ ৰেল ষ্টেচনটো হ’ল কাংগ্ৰা-ম’ৰ নেৰ’গজ ৰেল জংচন। এই জংচনটোৰ পৰা দুৰ্গটোলৈ দূৰত্ব প্ৰায় তিনি কিল’মিটাৰ। পুৰাতন কালৰ পৰা দুৰ্গটোক ‘নাগৰকোট’ আৰু ‘ত্ৰিগত’ নামেৰেও জনা যায়।

দুৰ্গটো পুৰণি কাংগ্ৰা ৰাজ্যৰ ‘কাটোচ বংশৰ’ ৰাজপুত পৰিয়ালৰ এক মহান কীৰ্তি। অৰ্থাৎ এই দুৰ্গটো শাসকীয় কাটোচ বংশৰ ৰাজপুত পৰিয়ালে নিৰ্মাণ কৰিছিল। কিন্তু ৰাজপুত ৰজা ধৰম চান্দে ১৫৫৬ চনত মোগল শাসক আকবৰৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ কৰাৰ লগে লগে কাংগ্ৰা ৰাজ্য আকবৰৰ অধীনলৈ যায় আৰু ধৰমচান্দ কৰতলীয়া ৰজা হৈ পৰে। আকৌ ১৬২০ চনত সম্ৰাট জাহাংগীৰে কাটোচ ৰজা হৰিচান্দক হত্যা কৰি সম্পূৰ্ণ কাংগ্ৰা ৰাজ্যখন মুঘা সাম্ৰাজ্যৰ লগত সংযোগ কৰি লয়। ১৬২১ চনত জাহাংগীৰৰ নিৰ্দেশত কাংগ্ৰা দুৰ্গৰ ভিতৰত এটা মছজিদো নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল।

পৰৱৰ্তী সময়ত মোগল সাম্ৰাজ্য দুৰ্বল হোৱাৰ সুযোগ লৈ ধৰম চান্দৰ বংশৰ ৰজা সংসাৰ চান্দ বাহাদুৰে

শিখ নেতা জয় সিং কানহাইয়াৰ সহযোগত কাংগ্ৰা বিজয় কৰে। কিন্তু জয় সিং কানহাইয়াৰ আৰু সংসাৰ চান্দৰ কিছু মতানৈক্যৰ বাবে কিছু আত্মকালৰ সৃষ্টি হয় যদিও ১৭৮৬ চনত সংসাৰ চান্দে পঞ্জাৰৰ ভূ-খণ্ডৰ বিনিময়ত জয় সিং কানহাইয়াৰ সৈতে চুক্তি কৰি কাংগ্ৰা দুৰ্গ লাভ কৰে।

সংসাৰ চান্দে দ্ৰুতগতিত নিজৰ ৰাজ্যখন সম্প্ৰসাৰণ কৰি গৈ গৈ ১৮০৫ চনত বিলাসপুৰৰ ফালে আগ বাঢ়ি যায়। বিলাসপুৰৰ ৰজাই উপায়হীন হৈ গোৰ্খা ৰাজ্যৰ সহায় বিচাৰে। গোৰ্খা ৰজাই ৪০ হাজাৰ গোৰ্খা সেনা পঠাই তেওঁক সহায় কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আহে। সংসাৰ চান্দ গোৰ্খা সেনাৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হয় আৰু কাংগ্ৰা দুৰ্গত আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰে। সংসাৰ চান্দেও সাহায্যৰ বাবে লাহোৰৰ মহাৰাজ ৰঞ্জিত সিঙৰ শৰণাপন্ন হয়। ১৮০৯ চনৰ এই যুদ্ধত গোৰ্খাসকল পৰাস্ত হয়। সহায়ৰ বিনিময়ত মহাৰাজ ৰঞ্জিত সিঙে ১৮০৯ চনৰ ২৪ আগষ্টত দুৰ্গটোৰ দাঁতিকাষৰীয়া প্ৰায় ৭৬ খন গাঁও দখল কৰে।

অৱশেষত ১৮৪৬ চনৰ ২৮ মে’ত এংলো-শিখ যুদ্ধৰ সময়ত হেনৰী লৰেন্সৰ অধীনত ব্ৰিটিছ সেনাই ছয় সপ্তাহ ধৰি দুৰ্গটো অবৰোধ কৰি ৰখাৰ অন্তত দুৰ্গটো সম্পূৰ্ণৰূপে দখল কৰি লয়।

কাংগ্ৰা দুৰ্গটো মাঁকী আৰু বাণ-গংগা নদীৰ সংগমস্থলীত এখন পাহাৰৰ শৃংগত এটি প্ৰকাণ্ড শিলাখণ্ডত নিৰ্মিত। এই দুৰ্গটোৰ পৰা সম্পূৰ্ণ কাংগ্ৰা উপত্যকাকেই সুন্দৰকৈ পৰ্যবেক্ষণ কৰিব পৰা যায়। দুৰ্গৰ চৌহদে প্ৰায় ৪ বৰ্গ কিল’মিটাৰ ঠাই আগুৰি আছে। দুৰ্গটো তিনি ফালৰ পৰা পাহাৰেৰে আবৃত হৈ আছে। দুৰ্গটোলৈ মাত্ৰ এটি সৰু ৰাস্তাৰে প্ৰবেশ কৰিব পাৰি। এয়া দুৰ্গটোৰ এক সুবক্ষামূলক ব্যৱস্থা।

দুৰ্গটোৰ স্থাপত্য, ঐতিহ্য, ভৌগোলিক পৰিবেশ আদি বিভিন্ন কাৰণত ইয়ালৈ বছৰি অসংখ্য পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে। ❖

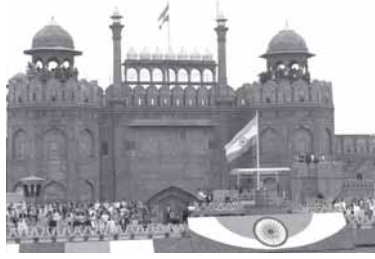
লালকিল্লাত ত্ৰিৰংগ নিচান

■ জাহ্নৱী বৰুৱা

প্ৰতি বছৰে ১৫ আগষ্টৰ দিনটো আমাৰ দেশত স্বাধীনতা দিৱস হিচাপে পৰম উল্লাসেৰে পালন কৰা হয়। দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে দিল্লীৰ লালকিল্লাত পতাকা উত্তোলন কৰি স্বাধীনতা যুঁজাৰুসকলৰ ত্যাগ, বীৰত্ব আৰু দেশপ্ৰেমৰ কথা সুঁৱৰি তেওঁলোকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰে। এইবাৰো তাৰ ব্যতিক্ৰম নহ'ল। ভাৰতৰ ৭৭ সংখ্যক স্বাধীনতা দিৱস উপলক্ষে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে ১৫ আগষ্টৰ দিনা ৰাতিপুৱা লালকিল্লাত পতাকা উত্তোলন কৰি দেশবাসীক সম্বোধন কৰে আৰু স্বাধীনতা দিৱসৰ শুভেচ্ছা জনায়।

স্বাধীনতা দিৱসৰ এই পৰম্পৰা আৰম্ভ কৰিছিল ভাৰতৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৱে। ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত দিল্লীৰ ইণ্ডিয়া গেটৰ সমীপত থকা প্ৰিন্সেছ পাৰ্কত তেওঁ ৰাষ্ট্ৰীয় পতাকা উত্তোলন কৰে আৰু ১৬ আগষ্টত অৰ্থাৎ চৰকাৰীভাৱে বৃটিছৰ পৰা ক্ষমতা হস্তান্তৰ কৰাৰ এদিন পাছত স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰীৰূপে লালকিল্লাৰ পৰা দেশবাসীক উদ্দেশ্যি ভাষণ আগ বঢ়ায়। নেহৰুৱে এই ভাষণত 'ট্ৰিষ্ট-উইথ ডেষ্টিনি' (Trust with Destiny) লালকিল্লাৰ দেৱালত ঠেকা খাই যেতিয়া প্ৰতিধ্বনিত হৈছিল তেতিয়া সমগ্ৰ দেশতেই আনন্দ-উল্লাসৰ জোৱাৰ উঠিছিল। এই স্মৰণীয় ভাষণত তেওঁ নিজকে ভাৰতৰ 'প্ৰথম সেৱক' বুলি অভিহিত কৰিছিল।

তেতিয়াৰে পৰা লালকিল্লাত এক পৰম্পৰাৰূপে ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে স্বাধীনতা দিৱসৰ পতাকা উত্তোলন কৰি আহিছে। এই কাৰ্যই নিঃসন্দেহে লালকিল্লাক স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ এটা প্ৰতীকলৈ যেন ৰূপান্তৰ কৰিলে আৰু ই হৈ পৰিল ভাৰতৰ স্বাধীনতা দিৱসৰ উদ্‌যাপনৰ এটা অবিচ্ছেদ্য অংগ। কিন্তু কিয়? ভাৰতবৰ্ষততো সুৰ্ণ ইতিহাসেৰে পৰিপূৰ্ণ ঐতিহাসিক স্থানৰ অভাৱ নাই; তেনে

ক্ষেত্ৰত লালকিল্লাকেই এই সন্মানৰ বাবে কিয় নিৰ্বাচন কৰা হ'ল? এই প্ৰশ্নৰ যুক্তিপূৰ্ণ সদুত্তৰ পাবলৈ হ'লে আমি ইতিহাসৰ পাত লুটিয়াই চাব লাগিব— কেনেকৈ দিল্লী ভাৰতবৰ্ষৰ ক্ষমতাৰ মূল কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিছিল আৰু লালকিল্লাৰ গুৰুত্ব কি আছিল? মোগলৰ

শাসনকালত দিল্লী ভাৰতৰ এখন ৰাজধানী চহৰত পৰিণত হয়। মোগল বংশৰ প্ৰতিষ্ঠাপক বাবৰে (১৪৮৩-১৫৩০) ষোড়শ শতিকাত দিল্লীক 'হিন্দুস্থানৰ ৰাজধানী' বুলি উল্লেখ কৰিছিল। অৱশ্যে পৰবৰ্তী সময়ত আকবৰ আৰু জাহাংগীৰে নিজৰ শাসনকালত আগ্ৰা, ফতেহপুৰ চিক্ৰি, লাহোৰ আদিকে ধৰি বিভিন্ন ঠাইলৈ ৰাজধানী স্থানান্তৰিত কৰিছিল। তথাপি তেওঁলোকক দিল্লীৰ শাসক বুলিহে কোৱা হৈছিল। অৱশেষত শ্বাহজাহানৰ দিনত (১৫৯২-১৬৬৬) ১৬৪৮ চনত 'শ্বাহজাহানবাদ' (বৰ্তমানৰ পুৰণি দিল্লী) প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰ লগে লগে দিল্লী পুনৰবাৰ মোগলৰ ৰাজধানীলৈ পৰিণত হ'ল। চুলতান শ্বাহজাহানৰ শাসনকালত ১৬৩৮ চনৰ পৰা ১৬৪৯ চনৰ ভিতৰত নিৰ্মাণ কৰা লালকিল্লা কেৱল স্থাপত্যৰ দিশৰে পৰা আশ্চৰ্য্য নাছিল—ই আছিল মোগল যুগৰ ক্ষমতাৰ প্ৰতীক। দৰাচলতে লালকিল্লা উদ্বোধনৰ পাছতহে দিল্লী মোগল সাম্ৰাজ্যৰ ৰাজধানী হৈ পৰে আৰু ১৮৫৭ চনলৈ অৰ্থাৎ মোগল শাসনৰ অন্ত পৰালৈকে তেনেকৈয়ে থাকে। ঔৰংগজেৰৰ ৰাজত্বকালৰ পাছত পৰবৰ্তী মোগল শাসকসকলৰ শাসনকালত ইৰানৰ নাদিৰশ্বাহ আদিৰ দৰে বিভিন্ন আক্ৰমণকাৰীৰ লগত হোৱা সংঘাতৰ পৰিণতিৰ ফলস্বৰূপে লালকিল্লাত বৃহৎ পৰিমাণৰ লুটপাত হয় আৰু লগতে কিল্লাটোৰ বহুত ক্ষয়-ক্ষতিও হয়। পৰবৰ্তী সময়ত ১৮ শতিকাৰ মাজভাগৰ পৰা শেষলৈকে মাৰাঠা, শিখ আৰু গুৰ্জৰসকলৰ আক্ৰমণে লালকিল্লাৰ ওপৰত মোগলৰ প্ৰভাৱ অধিক দুৰ্বল কৰি তুলিছিল।

নিবন্ধ

১৯ শতিকাৰ ভিতৰত উত্তৰ ভাৰতত বৃটিছে নিজৰ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি অৱশেষত ১৮০৩ চনত দিল্লী দখল কৰে আৰু পোনেই লালকিল্লাৰ ওপৰত অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰে। কাৰণ, তেওঁলোকেও ভালদৰেই জানিছিল এইখনেই সেই ঠাই যিয়ে তেওঁলোকৰ অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে আৰু আশংকা কৰা মতেই ১৮৫৭ চনত মোগল সম্ৰাট বাহাদুৰ শ্বাহ জাফৰক বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহৰ নেতৃত্ব দিবলৈ অনুৰোধ কৰি বিদ্ৰোহী চিপাহীসকল লালকিল্লাৰ দুৱাৰত উপস্থিত হয়। ১৮৫৭ চনৰ এই বিদ্ৰোহ আছিল ঔপনিৱেশিক শাসনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰথম বৃহৎ বিদ্ৰোহ। যাক 'চিপাহী বিদ্ৰোহ' বুলি কোৱা হয় আৰু ইয়ে আছিল স্বাধীনতাৰ প্ৰথম আনুষ্ঠানিক যুদ্ধ। এই বিদ্ৰোহৰ সময়ত লালকিল্লাই স্বাধীনতা আন্দোলনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছিল।

বিদ্ৰোহীক দমন কৰাৰ পাছতেই বৃটিছে প্ৰথমে গোটেই দিল্লী চহৰখন (শ্বাহজাহানবাদ) ভাঙি পেলোৱাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল। তেওঁলোকৰ উদ্দেশ্য আছিল চহৰখনৰ পৰা মোগল শাসনৰ চিন নিঃশেষ কৰা। অৱশ্যে তেওঁলোকে লালকিল্লা সম্পূৰ্ণৰূপে ভাঙি পেলোৱাৰ পৰা বিৰত থাকিল। কিন্তু ইয়াৰ সকলো মহিমা কাঢ়ি লৈ গ'ল। ইয়াৰ বহুমূলীয়া শিল্পকৰ্ম মোগল স্থাপত্যৰ গঠনসমূহ ভাঙি তাৰ ঠাইত বৃটিছ শৈলীৰ গঠন স্থাপন কৰা হয়।

অনুমান অনুসৰি বৃটিছৰ দ্বাৰা লালকিল্লাৰ ভিতৰৰ প্ৰায় ৮০ শতাংশলৈ ধ্বংস কৰা হৈছিল। তাৰ ঠাইত তেওঁলোকে নিৰ্মাণ কৰিছিল বৃটিছ সৈন্যক ৰখা আৰু সৈন্যসকলৰ প্ৰয়োজন পূৰণৰ বাবে এটা বৃটিছ অট্টালিকা। বৃটিছে গোটেই লালকিল্লাটোৱেই এটা বৃটিছ গেৰিছনলৈ অৰ্থাৎ বৃটিছ চিপাহীৰ এটা দুৰ্গলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছিল।

বৃটিছে পাছৰ বছৰবোৰত দিল্লীক পদ্ধতিগতভাৱে

সৰু প্ৰাদেশিক চহৰলৈ অৱনমিত কৰিবলৈ বিচাৰিছিল যদিও ইয়াৰ ঐতিহ্য ম্লান হোৱা নাছিল। ১৯১১ চনত বৃটিছে নিজৰ ৰাজধানী কলিকতাৰ পৰা দিল্লীলৈ স্থানান্তৰিত কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয় আৰু ১৯৩০ চনত ইয়াক এখন নতুন চহৰ হিচাপে গঢ়ি তোলে।

এয়াৰ বিখ্যাত পুৰণি কথা আছে "দিল্লীত শাসন কৰাজনে ভাৰতক শাসন কৰে।" এই কথাষাৰৰ গুৰুত্ব ইংৰাজসকলৰ লগতে ভাৰতীয়সকলেও উপলব্ধি কৰিছিল। বৃটিছসকলেও দেশদ্ৰোহৰ গোচৰসমূহ ৰাজহুৱাভাৱে লালকিল্লাতেই অনুষ্ঠিত কৰিছিল যাতে নিজৰ কৰ্তৃত্ব ভাৰতৰ জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰতিপন্ন কৰিব পাৰে। কিন্তু বৃটিছৰ এনে কাৰ্য্যই ভাৰতীয় জনসাধাৰণৰ মাজত বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে জাতীয়তাবাদী আৱেগ ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি কৰি লালকিল্লাক জনসাধাৰণৰ মনত ক্ষমতা আৰু প্ৰতিৰোধৰ প্ৰতীক হিচাপে দৃঢ়ভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে।

এনে প্ৰেক্ষাপটতে ১৯৪৭ চনত নেহৰুৱে লালকিল্লাৰ ওপৰত পতাকা উত্তোলন কৰাৰ সিদ্ধান্তৰ পূৰ্ণ যুক্তিযুক্ততা আছে। কাৰণ বৃটিছ ঔপনিৱেশিক চৰকাৰে যিদৰে লালকিল্লা দখল কৰি ভাৰতবৰ্ষ শাসন কৰি থাকিব বিচাৰিছিল, সেই লালকিল্লাত ভাৰতীয় পতাকা উত্তোলন কৰা কাৰ্য্যই পৰাধীনতাৰ শিকলি ছিঙি ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ প্ৰতীকী অৰ্থ বহন কৰে। লগতে ই বহন কৰি আহিছে মৃত্যুৰ স্মৃতি, ধ্বংসাৱশেষৰ স্মৃতি, বিদ্ৰোহৰ স্মৃতি আৰু ভাৰতৰ সোণালী যুগৰ গৌৰৱময় স্মৃতি। সেইবাবেই লালকিল্লাই যুগ যুগ ধৰি ভাৰতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ কীৰ্তিচিহ্ন হিচাপে স্বীকৃতি পাই আহিছে আৰু প্ৰতি বছৰে স্বাধীনতা দিৱসত দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে কৰা পতাকা উত্তোলনে লালকিল্লাৰ এই গুৰুত্ব আমাৰ আগত প্ৰতিফলিত কৰি আহিছে। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ (জুলাই)

১। লিউগ। ২। ইয়াৰুইঙ্গম। ৩। ভট্টদেৱ। অসমীয়া গদ্য সাহিত্যৰ জনক। ৪। ট্যুৰ ডে ফ্ৰান্স চাইকেল চালনা প্ৰতিযোগিতা। ৫। ড° অমৰজ্যোতি চৌধুৰী। ❖

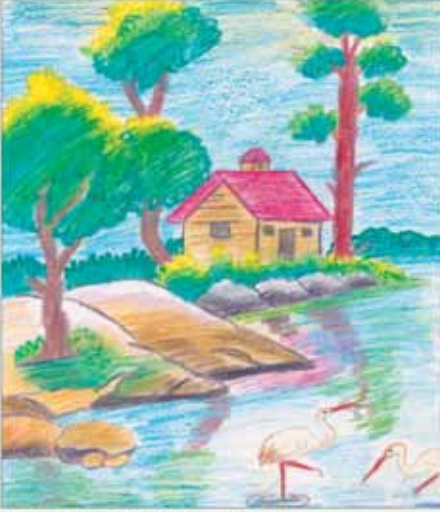
শিক্ষার্থীয়ে অঁকা ছবি আৰু তোলা আলোকচিত্র

সুমন খনিকৰ, ষষ্ঠ গ

অনিত্য দত্ত, পঞ্চম ক

চেহনাজ বেগম, অষ্টম ক

জিজ্ঞাসা শৰ্মা, পঞ্চম গ

হৰ্ষিদী মহন্ত, চতুৰ্থ গ

অসীম কুমাৰ নাথ, চতুৰ্থ ঘ

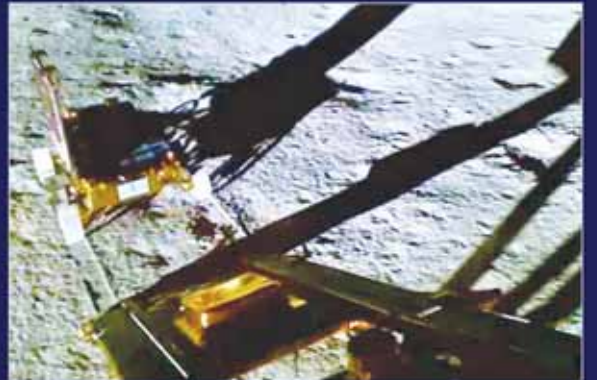
চন্দ্ৰযান-৩ৰ উৎক্ষেপণ

প্ৰ'পালাছন ম'ডিউলৰ পৰা লেণ্ডাৰৰ পৃথকীকৰণ

লেণ্ডাৰৰ অৱতৰণ

লেণ্ডাৰৰ পৰা ৰ'ভাৰৰ বহিৰ্গমন